DUTCH BIRDING

VOLUME 34 • NO 6 • 2012

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over Palearctische vogels

Redactie
Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
editors@dutchbirding.nl

Fotoredactie
Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Nederland
rene.pop@dutchbirding.nl

Abonnementenadministratie
p/a Gerald Oreel
Deurganck 15
1902 AN Castricum
Nederland
circulation@dutchbirding.nl

www.dutchbirding.nl
webredactie@dutchbirding.nl

Bestuur
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
dba@dutchbirding.nl

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
cdna@dutchbirding.nl

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna
CSNA, p/a George Sangster
csna@dutchbirding.nl

Inspreeklijn
010-4281212

Internet
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

Hoofdredacteur Arnoud van den Berg (023-5378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

Adjunct hoofdredacteur Enno Ebels (030-2961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

Uitvoerend redacteur André van Loon (020-6997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

Fotografisch redacteur René Pop (0222-316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

Redactieraad Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselaar, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet en Rik Winters

Redactie-adviesraad Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai en Lars Svensson

Redactiemedewerkers Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Kees Roselaar, Vincent van der Spek, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen en Peter de Vries

Productie en lay-out André van Loon en René Pop

Advertenties Debby Doodeman, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam advertising@dutchbirding.nl

Abonnementen De abonnementsprijs voor 2012 bedraagt: EUR 39.50 (Nederland en België), EUR 40.00 (rest van Europa) en EUR 43.00 (landen buiten Europa). Abonnees in Nederland ontvangen ook het dvd-jaaroverzicht.
U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op girorekening 01 50 697 (Nederland), girorekening 000 1592468 19 (België) of bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Castricum), ovv 'abonnement Dutch Birding'. Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association. Het abonnement gaat in na ontvangst van de betaling.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

De volgorde van vogels in Dutch Birding volgt in eerste instantie een klassieke 'Wetmore-indeling'. Binnen dit raamwerk worden voor taxonomie en naamgeving de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2012) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palearctische vogels); *Vogels van de wereld – complete checklist* door M Walters (1997, Baarn) (Nederlandse namen van overige vogels van de wereld); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie) door E C Dickinson (redactie) (2003, Londen) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *Birds of the world: recommended English names* door F Gill & M Wright (2006, Londen; online update 2010) (Engelse namen van overige vogels in de wereld).

Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'Tijdschrift').

www.dutchbirding.nl

Webredactie Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse en Ben Wielstra. **Fotoredactie** Menno van Duijn en Chris van Rijswijk. **Geluidenredactie** Kasper Hendriks **Webmasters** Albert van den Ende, Jeroen van Vianen (DBAlerts) en Peter Weiland.

Dutch Birding Association

Bestuur Arjan van Egmond (voorzitter, 071-4010656; 06-21585788), Rob Gordijn, Thierry Jansen (penningmeester), Toy Janssen en Han Zevenhuizen (secretaris); tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd. **Bestuursmedewerkers** Jurriën van Deijk, Debby Doodeman, Thomas van der Es, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Arnold Meijer, Gerald Oreel, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot, Kees de Vries en Steven Wytema.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

Leden Rob van Bemmelen, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk (voorzitter), Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Arend Wassink en Rik Winters. **Medewerker** Max Berlijn / Marcel Haas (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

Leden Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2012 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland, www.robstolk.nl

Dutch Birding

Chief editor Arnoud van den Berg (+31-235378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

Deputy chief editor Enno Ebels (+31-302961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

Executive editor André van Loon (+31-206997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

Photographic editor René Pop (+31-222316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

Editorial board Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselaar, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet and Rik Winters

Editorial advisory board Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai and Lars Svensson

Editorial assistants Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Kees Roselaar, Vincent van der Spek, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen and Peter de Vries

Production and lay-out André van Loon and René Pop

Advertising Debby Doodeman, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

Subscriptions The subscription rate for 2012 is: EUR 39.50 (Netherlands and Belgium), EUR 40.00 (Europe) and EUR 43.00 (countries outside Europe). Subscribers in the Netherlands also receive the DVD year review.
Subscribers in Belgium, Denmark, Finland, Germany, Norway and Sweden are kindly requested to pay the subscription fee to our local bank accounts in these countries. Details can be found on the internet (www.dutchbirding.nl).
British subscribers are requested to pay exclusively by Sterling cheque. Cheques should be sent to Dutch Birding, c/o Gerald Oreel, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Netherlands. Subscribers in other countries can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send an e-mail indicating your credit card type, account number, the expiry date and full address details to circulation@dutchbirding.nl. The subscription starts upon receipt of payment and already published issues will be sent.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

The sequence of birds in Dutch Birding basically follows a classic 'Wetmore sequence'. Within this framework, the following lists are used for taxonomy and nomenclature: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2012) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *Vogels van de wereld – complete checklist* by M Walters (1997, Baarn) (Dutch names of remaining birds of the world); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition) by E C Dickinson (editor) (2003, London) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *Birds of the world: recommended English names* by F Gill & M Wright (2006, London; online update 2010) (English names of remaining birds of the world).

For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding Fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'Journal').

www.dutchbirding.nl

Web editors Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse and Ben Wielstra. **Photographic editors** Menno van Duijn and Chris van Rijswijk. **Sounds editor** Kasper Hendriks **Webmasters** Albert van den Ende, Jeroen van Vianen (DBAlerts) and Peter Weiland.

Dutch Birding Association

Board Arjan van Egmond (president, +31-714010656; +31-621585788), Rob Gordijn, Thierry Jansen (treasurer), Toy Janssen and Han Zevenhuizen (secretary); the editors of Dutch Birding also have one seat in the board. **Board assistants** Jurriën van Deijk, Debby Doodeman, Thomas van der Es, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Arnold Meijer, Gerald Oreel, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot, Kees de Vries and Steven Wytema.

Dutch rarities committee (CDNA)

Members Rob van Bemmelen, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk (president), Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Arend Wassink and Rik Winters. **Assistant** Max Berlijn / Marcel Haas (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

Members Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2012 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands, www.robstolk.nl

Dutch Birding

International journal on Palearctic birds

Editors
Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
editors@dutchbirding.nl

Photographic editor
Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Netherlands
rene.pop@dutchbirding.nl

Subscription administration
c/o Gerald Oreel
Deurganck 15
1902 AN Castricum
Netherlands
circulation@dutchbirding.nl

www.dutchbirding.nl
webredactie@dutchbirding.nl

Board
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
dba@dutchbirding.nl

Dutch rarities committee
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
cdna@dutchbirding.nl

Dutch committee for avian systematics
CSNA, c/o George Sangster
csna@dutchbirding.nl

Internet
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

JAARGANG 34 NUMMER 6 2012 *VOLUME 34 NUMBER 6 2012*

Artikelen / papers

349 Rare birds in the Netherlands in 2011 *Arjan Ovaa, Dick Groenendijk, Max Berlijn & CDNA*

378 Kaspische Roodborsttapuit op Vlieland in oktober 2012 [CASPIAN STONECHAT ON VLIELAND IN OCTOBER 2012] *Sander Bot, Nils van Duivendijk, Eddy Nieuwstraten & Han Zevenhuizen*

386 Genetic identity of grey chiffchaffs trapped in the Netherlands in autumns of 2009-11 *Peter de Knijff, Vincent van der Spek & Johannes Fischer*

Brieven / letters

393 Status of Long-tailed Tit subspecies in Poland *Łukasz Ławicki*

Aankondigingen & verzoeken / announcements & requests

394 East African Rarities Committee

CDNA-mededelingen

394 Digitaal indienen via Dutch Avifauna

WP reports

395 October-November 2012 *Arnoud B van den Berg & Marcel Haas*

Recente meldingen / recent reports

416 September-oktober 2012 *Roy Slaterus & Vincent van der Spek*

DBActueel

425 Steppeklapekster op Texel [STEPPE GREY SHRIKE]; Opmerkelijke ontknoping rondom Stejnegers Roodborsttapuit op Texel [STEJNEGER'S STONECHAT]; Oosterse Zwarte Roodstaarten bij Rolde en Paesens [EASTERN BLACK REDSTARTS]

DBA-nieuws

430 Betaling van abonnementsgeld voor 2013; Payment of subscription for 2013; Dutch Birding-vogeldag 2013

Corrigenda

430

Voorplaat / front cover

Reuzenzwartkopmeeuw / Pallas's Gull *Larus ichthyaetus*, Akkolmeer, Zhambyl-provincie, Kazachstan, 1 april 2011 *(Arend Wassink)*

Rare birds in the Netherlands in 2011

Arjan Ovaa, Dick Groenendijk, Max Berlijn & CDNA

This is the 32nd annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding. It comprises records from 2011 as well as belated and reconsidered records, dating back to 1844, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Several 2011 reports are still under review or awaiting submission and could therefore not be included. In addition, some reports for 2010 and earlier years are still under consideration for various reasons. The increase in entering records online on internet portals like www.waarneming.nl produces many new details of past records. In this report, therefore, date extensions are presented, for the sake of completeness.

Details included for each record are, if available: date(s); location and/or municipality (municipal divisions as on 1 January 2011); province; number of birds if more than one, plumage and sex; type of record if trapped, photographed, sound-recorded, videoed or found dead (and where specimen is stored if known); names of up to three observers involved in finding, identifying and recording, and relevant references in the literature, which normally include (inter)national but not regional journals, and published photographs. Records from 2010 lasting into 2011 that already have been published in the 2010 report (Ovaa et al 2011) are repeated here without reference, for the sake of completeness. Observations not (yet) submitted but mentioned in the 2010 report are not repeated in this report. The sequence of the records in the species accounts is from the current year backwards, with records within one year presented chronologically. A compilation of most rarities videoed can be found in Plomp (2012). Numbers after each (sub)species' name refer to the total number of individuals ***1*** from 1 January 1800 to 31 December 1979, ***2*** since 1 January 1980 but excluding ***3*** the current year. Taxa marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Rob S A van Bemmelen, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk (chairman), Frank Neijts, Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk (secretary), Roy Slaterus, Laurens B Steijn, Arend Wassink and Rik Winters. Max Berlijn and Marcel Haas supported the committee as non-voting archivists and assisted in submitting many reports published on national and regional websites. Reports can be submitted by e-mail (cdna@dutchbirding.nl) via the CDNA page on www.dutchbirding.nl, using an electronic submission form. Furthermore, submitting a record is also facilitated by filling in this form after entering a

record on www.waarneming.nl. Reports can also be sent by ordinary mail to CDNA, Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, the Netherlands, preferably using standard forms, which can be obtained free of charge from CDNA. On the Dutch Birding website, information is shown of either recently accepted records or rejected reports as well as records and reports currently under review. An online database with all records of rare birds up to 2011 is now accessible on www.dutchavifauna.nl (cf Dutch Birding 34: 346, 2012).

Decisions regarding taxonomy have been delegated to the Dutch committee for avian systematics (Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna; CSNA), which on 1 January 2011 consisted of the following members: Arnoud B van den Berg, André J van Loon, C S (Kees) Roselaar and George Sangster (secretary).

In 2011, at least 365 species were recorded, which is above the average of 362 species a year for the last 10 years. The number may rise depending on the acceptance of several pending reports. Two species were new to the Dutch list in 2011: Eleonora's Falcon *Falco eleonorae* and Long-tailed Shrike *Lanius schach*. An addition to the list from earlier years is the Hooded Merganser *Lophodytes cucullatus* from 27 November 2007 to 12 January 2008. With these three additions, the Dutch list now numbers 503 species. Other highlights for 2011 included the second Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, Kumlien's Gull *Larus glaucoides kumlieni*, Eastern Subalpine Warbler *Sylvia cantillans albistriata* and Rock Bunting *Emberiza cia*, third Spotted Sandpiper *Actitis macularius* and Cretzschmar's Bunting *E caesia*, fourth Blue-cheeked Bee-eater *Merops persicus*, Calandra Lark *Melanocorypha calandra* and Black-faced Bunting *E spodocephala*, fifth Baird's Sandpiper *Calidris bairdii*, and sixth Red-necked Stint *C ruficollis*, Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum* and Cirl Bunting *E cirlus*. In addition, 2011 was a good year for Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius* with four records, Sociable Lapwing *Vanellus gregarius*, Buff-breasted Sandpiper *Tryngites ruficollis* and Citrine Wagtail *Motacilla citreola* with six, Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus* with nine, Short-toed Snake Eagle *Circaetus gallicus* with 12 (involving 15 individuals) and Pallid Harrier *Circus macrourus* with 28 (involving 29 individuals). From 1844 and 1888, the first Cream-colored Courser *Cursorius cursor* and second Slender-billed Curlew *Numenius tenuirostris*, respectively, were re-admitted to the Dutch list, based on new information about collection date and location.

Systematic list of records

Ross's Goose / Ross' Gans
Anser rossii 0,12,0
2010 30 January, Polder Oude Oostdijk, *Goedereede*, Zuid-Holland, white morph (B van Dijk); 12 March, Johannes Kerkhovenpolder, *Delfzijl*, Groningen, photographed, white morph (R van der Starre); 23 April, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, photographed, white morph (K Das).
1994 27 December 1993 to 21 March, Slikken van Flakkee and Stellendam, *Goedereede*, Zuid-Holland, white morph (B van Dijk).
1993 27 December to 21 March 1994, Slikken van Flakkee and Stellendam, *Goedereede*, Zuid-Holland, white morph (M Klootwijk, B van Dijk).

The 2010 birds are considered to be the same as those seen during the winter of 2009/10. The 1993-94 record concerns a double date extension; previously, it was accepted for 9 January to 6 March 1994 (van den Berg & Bosman 2001).

*** Ross's x Barnacle Goose / Ross' Gans x Brandgans**
Anser rossii x Branta leucopsis 0,1,0
2005 2 January, Anjum, *Dongeradeel*, Friesland, photographed (R van der Weijde).

The CDNA reviews all hybrid records in which one of the parent species is considered by the CDNA, in this case, Ross's Goose. This hybrid type is new for the Dutch list.

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans
Anser albifrons flavirostris 14,67,1
16 January, Barsbekerbinnenpolder, Zwartsluis, *Zwartewaterland*, Overijssel, second calendar-year, photographed (M Zekhuis, J-L van Eijk).

Hutchins's Cackling Goose / Hutchins' Canadese Gans
Branta hutchinsii hutchinsii 0,7,1
16 January, Roosteren, *Echt-Susteren*, Limburg, photographed (T Cuypers, M Berlijn, G Lamers et al; Dutch Birding 33: 148, plate 160, 2011).

Of the different subspecies of Cackling Goose *B hutchinsii*, only *B h hutchinsii* is on the Dutch list. This was only the eighth record and the first in an inland province.

Ring-necked Duck / Ringsnaveleend
Aythya collaris 5,29,0
27 February, Lepelaarplassen, *Almere*, Flevoland, adult male, photographed (H Onderwater; Dutch Birding 33: 145, plate 155, 2011); 12 April to 4 May, Philipsdam, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, adult male, photographed (P A Wolf, M Klootwijk, T O V Muusse et al).

Both individuals are considered returning birds, earlier seen on 4-10 April 2010 at Lepelaarplassen and from 25 April to 3 May 2010 at Philipsdam, respectively. Three individuals, at Weerribben, Overijssel (female), Lepelaarplassen (female) and Jisp, Noord-Holland (male), have not (yet) been submitted.

White-headed Duck / Witkopeend
Oxyura leucocephala 5,12,1
17 December to 24 February 2012, Reeuwijkse Plassen, *Reeuwijk*, Zuid-Holland, first-winter, photographed (B de Lange et al; Dutch Birding 34: 68, plate 89, 2012).

King Eider / Koningseider
Somateria spectabilis 1,12,1
21 April, Paal 13, *Ameland*, Friesland, third calendar-year male, photographed (M van der Aart, P Verkerk); 13 May, Derde Kroon's Polder, *Vlieland*, Friesland, third calendar-year male, photographed (N van Duivendijk; Dutch Birding 33: 269, plate 337, 2011).

Both records are considered to refer to the same bird.

Bufflehead / Buffelkopeend
Bucephala albeola 0,2,0
9 October 2010 to 14 May and 27 September to 26 May 2012, Gaatkensplas and surroundings, *Barendrecht*, Zuid-Holland, adult male, photographed (Dutch Birding 33: 148, plate 161, 2011).

The returning male stayed at Gaatkensplas and surroundings for its eighth consecutive winter.

*** Hooded Merganser / Kokardezaagbek**
Lophodytes cucullatus 0,2,0
2010 13 January to 15 February, Genemuiden, *Zwartewaterland*, Overijssel, adult female, photographed (H Pohlmann, M Bunskoek, K de Vries et al).
2008 See 2007 below.
2007 27 November to 12 January 2008, Broekbos, Biddinghuizen, *Dronten*, Flevoland, and 25 January to 10 February 2008, Ooievaars- and Reigersplas, *Lelystad*, Flevoland, first-winter male, photographed, videoed (T Schenk et al; Dutch Birding 30: 52, plate 70, 2008).

The species has an extensive breeding range throughout North America. Being migratory, its main winter range includes the south-eastern USA for eastern populations and the Pacific coast north of California, USA, for western populations. In the WP, there have been records of apparent vagrants in Azores, Britain, Canary Islands, Iceland and Ireland. Although the CDNA has the opinion that vagrants of this species may reach north-western Europe, it is also obvious that most if not all previous Dutch reports involved birds of captive origin. Therefore, observers are encouraged to document subsequent sightings extensively. Especially, it is necessary to establish that a bird does not wear a captivity ring and does not show other signs of captivity. It may become even more difficult to distinguish vagrants from escapes since there is a report of successful breeding in the wild in the Netherlands (van Dijk et al 2010).

Falcated Duck / Bronskopeend
Anas falcata 0,10,1
13 February, Twentekanaal, *Lochem*, Overijssel, adult male, photographed (M Schaap).

The unringed bird was beautifully photographed while standing on a dam. It was accompanied by several Gadwalls *A strepera* and Mallards *A platyrhynchos*.

American Wigeon / Amerikaanse Smient
Anas americana 5,56,1
18 October to 13 November, Zandvoortweg, *Veere*, Zeeland, adult male, photographed (A van Gilst et al).

Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling
Anas discors 6,30,1
2010 30 August, Dijkmanshuizen, *Texel*, Noord-Holland, adult male, eclipse plumage (A Ovaa).

The white line bordering the bluish wing panel mentioned in the description of this bird indicated that it was an eclipse-plumaged male and not a female.

Baikal Teal / Siberische Taling
Anas formosa 8,2,0
2010 29 January to 24 February and 14 March to 23 April, Gravenbos, *Almelo*, Overijssel, adult male, photographed (G Mensink, M Zekhuis et al; Dutch Birding 32: 180, plate 143, 2010).

484 Baikal Teal / Siberische Taling *Anas formosa*, adult male, Gravenbos, Almelo, Overijssel, 14 March 2010 *(Jaco Walhout)*

The full-winged and unringed bird stayed in a canal in the eastern part of the country. The species is considered to be a possible vagrant in western Europe and, as the bird did not show signs of a stay in captivity, it was accepted as the 10th. Except for a recent record in May 2006, the others were from 1909-62. A male photographed at Wissenkerke, Zeeland, on 11 February (Dutch Birding 33: 148, plate 159, 2011) is still in circulation to establish its possible origin.

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling
Anas carolinensis 6,47,2
9-10 and 29 April, Egbert Schuldinkeiland, Lauwersmeer, *Dongeradeel*, Friesland, adult male, photographed (R Cazemier, H Scholten et al); 13-26 April, Prunjepolder, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, adult male, photographed (M van Waasdijk, C Beeke et al); 14-26 April, Polder Hardenhoek, Brabantse Biesbosch, *Werkendam*, Noord-Brabant, adult male, photographed (T O V Muusse et al); 15 April to 5 May, Harderbroek, *Zeewolde*, Flevoland, adult male, photographed (R Krieger et al); 5-12 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult male (R Cazemier, M van der Velde et al); 15-18 November, Dussen, *Werkendam*, Noord-Brabant, adult male, photographed (L Zwaal et al); 24-27 November, Dijkmanshuizen, *Texel*, Noord-Holland, adult male, photographed.
2010 2-14 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult male, photographed (M Bot et al)
2008 13 April and 30 April to 4 May, Oude Robbengat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, adult male, videoed (R Cazemier, W-J Fontijn, M Jonker et al).

The birds at Prunjepolder and Harderbroek are considered to be new arrivals; all other individuals are assumed to be returning birds.

European Storm Petrel / Stormvogeltje
Hydrobates pelagicus -,128 (in 1982-99),-
1989 18 July, between Terschelling and Doggersbank, Continentaal Plat (M Olthoff, L Stegeman).

Van den Berg & Bosman (1999, 2001) mention only one July record for 1900-81, on 2 July 1954 (found dead on the beach near Zoutelande, Zeeland), and two were accepted for July 1998 (at Camperduin, Noord-Holland). The species was considered in 1982-99 (when 128 individuals were accepted) and the CDNA still welcomes records from this period.

Atlantic Great Cormorant / Grote Aalscholver
Phalacrocorax carbo carbo 7,41,-
2008 5-6 January, Hoornse Meer, *Groningen*, Groningen, second-winter, photographed (R Winters et al); 16-30 January, Hoornse Meer, *Groningen*, Groningen, photographed (R Winters et al); 9 February and 8 March, Braakman, *Terneuzen*, Zeeland, second calendar-year, photographed, videoed (R S A van Bemmelen, R Bom); 15 (one) and 29 March (three), Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, adults, photographed, videoed (R S A van Bemmelen, D Groenendijk, S Rijnbeek); 25 August, De Volharding, *Texel*, Noord-Holland, second calendar-year female, found dead, photographed, specimen held at Natuurhistorisch Museum Rotterdam (E Kompanje, A de Baerdemaker); 20-28 December, Eemshaven, *Eemsmond*, Groningen, first calendar-year, photographed (M Jonker, W Wind, J van der Zee et al).
2006 15 November, Huizen, *Huizen*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed (R F J van Beusekom).
1990 19 November, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, adult male, found dead, photographed, specimen held at Natuurhistorisch Museum Rotterdam (N D van Swelm, A de Baerdemaker).

The two records in Groningen in 2008 are a correction of the previously published record of one individual at this site on 5-16 January 2008 (Ovaa et al 2011); apparently, two individuals were present (de Baerdemaker 2012). The identification of the bird found dead at Maasvlakte in 1990 (of which only a skeleton is available in the museum collection) was established by measurements of some bones, which excluded Continental Great Cormorant *P c sinensis*. Atlantic Great Cormorant is no longer considered since 1 January 2009 but the CDNA still welcomes records from before this date.

Squacco Heron / Ralreiger
Ardeola ralloides 25 (since 1866),54,3
11 May, Weerribben, *Steenwijkerland*, Overijssel, second calendar-year, photographed (K Vledder, A Vink); 25 May, Leikeven, Huis ter Heide, *Tilburg*, Noord-Brabant, adult summer, photographed (T van Heusden); 26 May to 1 June, De Driehoek, *Texel*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed, videoed (A Wassink, J van den Berg, P Duin et al; Dutch Birding 33: 274, plate 348, 2011).

Griffon Vulture / Vale Gier
Gyps fulvus 9,181,19
21-22 May, Heinkenszand, *Borsele*, and Goes, *Goes*, Zeeland, 17, photographed (G van der Vliet, K De Rouck et al; Dutch Birding 33: 270, plate 339, 2011), and 22 May, Chaam, *Alphen-Chaam*, Noord-Brabant, 17, photographed (L van Oerle; Dutch Birding 33: 270, plate 338, 2011); 25 June, Polder Eijerwaard, *Werkendam*, Noord-Brabant, photographed (A Ouburg); 23 October, Geleen, *Sittard-Geleen*, Limburg, photographed (I Kremers).
2010 8 June, Guisveld, *Zaanstad*, Noord-Holland (G Tanis).
2007 23 August, Groote Heide, *Venlo*, Limburg, photographed (K Hubatsch, H Thier, H Klein et al).

Not all reports have (yet) been submitted, including from 2010 sightings on 8 June (Schoorl, Noord-Holland) and 12 June (Texel, Den Helder and Broekermeer, all in Noord-Holland). The CDNA welcomes all other reports to document wanderings of groups or individuals throughout the country. The Geleen record is the latest ever and only the second for October; the previous one concerned six birds of which three were shot during World War II by British military near Schijndel, Noord-Brabant, on 4 October 1944.

485 Pallid Harrier / Steppekiekendief *Circus macrourus*, juvenile male, Zwanenwater, Noord-Holland, 27 September 2011 *(Fred J Koning)* **486** Pallid Harrier / Steppekiekendief *Circus macrourus*, juvenile, Rosmalen, Noord-Brabant, 6 September 2011 *(Diederik Kok)* **487** Gyrfalcon / Giervalk *Falco rusticolus*, juvenile, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, 14 October 2011 *(Fred Klootwijk)* **488** Eleonora's Falcon / Eleonora's Valk *Falco eleonorae*, second calendar-year, Oostvaardersplassen, Lelystad, Flevoland, 17 September 2011 *(Gilbert Rijmenans)* **489** Ring-necked Duck / Ringsnaveleend *Aythya collaris*, adult male, Krammersluizen, Philipsdam, Zeeland, 17 April 2011 *(Wilma van Holten)* **490** Squacco Heron / Ralreiger *Ardeola ralloides*, De Driehoek, Texel, Noord-Holland, 29 May 2011 *(Eric Menkveld)*

Short-toed Snake Eagle / Slangenarend
Circaetus gallicus 3,52,15
21 April, Brabantse Biesbosch, *Drimmelen*, Noord-Brabant, photographed (T van der Es, L Boon); 22 April, Strabrechtse Heide, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant, at least fourth calendar-year, photographed (B Feijen); 23 April, Elspeetse Heide, *Nunspeet*, Gelderland, photographed (E Meijer, W Hermus); 23 April, Robbenjager, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, and Vuurboetsduin, *Vlieland*, Friesland, at least fourth calendar-year, photographed (A Wassink, R F J van Beusekom, C Zuhorn); 5 May, Bennekomse Hooilanden, *Ede*, Gelderland, at least fourth calendar-year, photographed (A Bos, R Jousma, P G Gelderblom); 6 May, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland (J Brandjes, P Welling, P Piepers et al); 21 May to 29 July, Deelense Veld, NP De Hoge Veluwe, *Ede*, Gelderland, at least fourth calendar-year, photographed (D Groenendijk et al); 22 May, Basaltdijk, *Roosendaal*, Noord-Brabant, photographed (R van Viegen); 30 May to 3 June, Delleboersterheide, *Ooststellingwerf*, Friesland, subadult, photographed (R Cazemier, M Bot, R Halff et al; Dutch Birding 33: 279, plate 359, 2011); 4 June to 11 July, Wapserveld, *Westerveld*, Drenthe, photographed (J Denee et al); 16 July, *Leusden*, Utrecht, photographed (R Jousma); 9 July to 24 September, Fochteloërveen, *Noordenveld*, Drenthe, and *Ooststellingwerf*, Friesland, maximum of four (four on 5-12 and 27 August, three on 13-26 August, two from 31 July to 4 August and from 28 August to 15 September, and one on 9-31 July and 16-24 September), photographed (F Oling et al; Dutch Birding 33: 350, plate 452, 2011); 2 August, Kwintelooijen, *Veenendaal*, Utrecht, photographed (P G Gelderblom, A Vink).

2010 3 October, De Malpie, *Valkenswaard*, Noord-Brabant, photographed (H Kruseman); 9 October, Ouddorp, *Goedereede*, Zuid-Holland, adult, photographed (G Tanis, M Sluijter).

A maximum of four at Fochteloërveen in August is a good illustration of the fact that this species is becoming less rare and often turning up in the same areas (almost) year after year. A second individual reported at Elspeetse Heide on 23 April was not accepted because of an inadequate description. The bird recorded on 5 May at Bennekomse Hooilanden is considered the same individual that turned up later that month (from 21 May) at Deelense Veld. The species is no longer considered from 1 January 2012 but the CDNA still welcomes records from before this date.

Pallid Harrier / Steppekiekendief
Circus macrourus 5,46,29
30-31 March, Strabrechtse Heide, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant, adult male, photographed (M van Oss et al; Dutch Birding 33: 216, plate 258, 2011); 7 April, Kamperhoek, *Dronten*, Flevoland, adult male, photographed (M Roos; Dutch Birding 33: 216, plate 259, 2011); 19 April, Tuintjes, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed (R Halff, F Geldermans); 23 April, Tuintjes, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, second calendar-year male, photographed (N van Houtum, H Verdaat, J van den Berg et al); 23 April, Kamperhoek, *Dronten*, Flevoland, second calendar-year, photographed (H Zevenhuizen, N van Duivendijk); 24 April, Broeklanden, *Hardenberg*, Overijssel, second calendar-year, photographed (B Stegeman); 29-30 April, Anjumer en Lioessenserpolder, *Dongeradeel*, Fries-

491 Little Crake / Klein Waterhoen *Porzana parva*, juvenile, Lepelaarplassen, Almere, Flevoland, 11 September 2011 *(Phil Koken)*

land, third calendar-year male, photographed (M Veldt et al); 30 April, Mussenveld, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed (H Jacobs); 21-24 August, Leutingewolde, *Noordenveld*, Drenthe, juvenile male, photographed (D Vogt et al); 5-7 September (one) and 8-10 September (two), Rosmalen, *'s Hertogenbosch*, Maren-Kessel, *Oss*, and Nuland, *Maasdonk*, Noord-Brabant, juveniles, photographed, videoed (F Vlamings, M Renders et al); 5, 7 and 10-11 September, Hertogin Hedwigepolder, *Hulst*, Zeeland, juvenile, photographed (J Kolijn et al); 11 September, Boetelerveld, *Raalte*, Overijssel, juvenile, photographed (L Brinkhof); 11-17 September, Haamstede and Flaauwers Inlaag, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, juvenile male, photographed (G Janse, M Langelaan, D Uit de Weerd et al); 11-22 September, Bantpolder, *Dongeradeel*, Friesland, juvenile male, photographed (J van der Zwaag, R van Dijk et al); 17 September, Brobbelbies Noord, *Bernheze*, Noord-Brabant, juvenile, photographed (T Janssen); 18 September, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland, Lepelaarplassen, *Almere*, Flevoland, and IJmeer, *Muiden*, Noord-Holland, juvenile, photographed (E B Ebels, V Hart, T O V Muusse et al); 19-24 September, Ooijpolder, *Ubbergen*, Gelderland, juvenile, photographed (R Stolk, J Wannet, M van Dongen et al); 24 September, Wierdenseveld, *Wierden*, Overijssel, juvenile, photographed (J Stuut, H ter Haar, G Dommerholt et al); 25 September, Aetsveldse Polder, *Weesp*, Noord-Holland, juvenile female, photographed (R van Dijk); 27 September, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, juvenile male, photographed (F J Koning); 27-30 September, Tuintjes, De Cocksdorp, en De Slufter, *Texel*, Noord-Holland, juvenile male, photographed (D Uit de Weerd, L Steen, D Vogt et al); 1 October, Sappemeer, *Hoogezand-Sappemeer*, Groningen, juvenile, photographed (W-J Fontijn); 2 October, Zwarte Haan, *Het Bildt*, Friesland, juvenile female, photographed (G Tamminga); 2 October, De Horde, *Lopik*, Utrecht, juvenile male, photographed (A Boele; Dutch Birding 33: 421, plate 565, 2011); 2 October, Den Treek, *Leusden*, Utrecht, juvenile, photographed (H Steenbergen, A van Keken, G Vreeman et al); 15 October, Coepelduynen, *Noordwijk*, and Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, juvenile, photographed (A W J Meijer, L Punt, R van Rossum et al); 15 October, Springertduin, Ouddorp, *Goedereede*, Zuid-Holland, juvenile, photographed (G Tanis, C Appel, K Tanis et al); 18 October, Rottumeroog, *Eemsmond*, Groningen, juvenile, photographed (M W Kaales).

2010 13 April, Kropswolderbuitenpolder, *Hoogezand-Sappemeer*, Groningen, adult male (G Meeuwissen); 2-7 October, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, juvenile female, photographed, videoed (R Slaterus, J Dunker, A W J Meijer et al; Dutch Birding 32: 420, plate 602, 2010).

The best year ever. The bird at Hertogin Hedwigepolder was often seen across the border in Belgium between 4 and 25 September. Since the species has become less rare in recent years, also elsewhere in western Europe, it is no longer considered from 1 January 2012 but the CDNA still welcomes records from before this date.

Booted Eagle / Dwergarend

Aquila pennata 0,17,1

30 April, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland (N Graafsma, B Verweij, W Busse et al), and IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland (R Slaterus, M S Robb, F G S M Hieselaar), and Kopje van Bloemendaal, *Bloemendaal*, Noord-Holland (B Bosch, A Duijnhouwer).

This elusive individual was seen by scattered (groups of) birders in the large dune area between Zandvoort, Bloemendaal, Driehuis and IJmuiden. A report of presumably the same bird flying low over Santpoort-Zuid, Noord-Holland, on 1 May has only recently been submitted.

*** Eleonora's Falcon / Eleonora's Valk**

Falco eleonorae 0,0,1

17 September, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland, second calendar-year, dark morph, photographed (R van Baelen, G Rijmenans, L Cieters et al; Rijmenans & Ebels, 2011; Birding World 25: 31, 2011, Dutch Birding 33: 341, plate 437, 377, plate 490-491, 378, plate 492-495, 2011).

The bird was found by a group of c 50 birders from Belgium during a birdwatching trip. It was watched for about half an hour while it was hunting dragonflies and last seen flying away in a southerly direction. Although the area was extensively searched the next day, the bird was not relocated.

Gyrfalcon / Giervalk

Falco rusticolus 4,4,1

14 October, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, first-winter, grey morph, photographed (J Engberts, F Klootwijk, R Floor et al); 28 October to 18 March 2012, between Westdorpe, *Terneuzen*, and Maagd van Gent, *Sluis*, Zeeland, first-winter, grey morph, photographed, videoed (P L Meininger, P A Wolf, M Berlijn et al; Birding World 25: 11, 2012, Dutch Birding 34: 51, plate 54, 63, plate 77, 68, plate 88, 126, plate 174-175, 2012).

The bird flying past Katwijk aan Zee is considered to be the same individual as the one wintering in Zeeland because of similarities in plumage. On 23 October 2011, five days before it turned up in Zeeland, it had been found just across the border in Belgium (Dutch Birding 33: 397, plate 517-518, 2011). During the first weeks of its stay, it was very mobile and seen at sites many kilometres apart. Later, it settled itself in the polders between Philippine and Sluiskil, Zeeland, perching for hours on electricity pylons, and its presence was enjoyed by 100s of birders.

Little Crake / Klein Waterhoen

Porzana parva 36,14,1

10 September to 1 October, Lepelaarplassen, *Almere*, Flevoland, juvenile, photographed, videoed (K Buitenkamp, R van der Meer et al; Dutch Birding 33: 342, plate 440, 420, plate 559, 2011).

492 Greater Sand Plover / Woestijnplevier *Charadrius leschenaultii*, adult female, Batenburg, Gelderland, 1 May 2011 *(Roland Jansen)* **493** Cream-colored Coursers / Renvogels *Cursorius cursor* (above: collected between IJmuiden and Zandvoort, Noord-Holland, on 18 October 1933; below: first calendar-year, collected at 's-Graveland, Noord-Holland, on c 18 October 1844), Zoölogisch Museum Amsterdam (ZMA), Noord-Holland, January 1996 *(Jan van der Laan)*

Little Bustard / Kleine Trap
Tetrax tetrax 32,10,1
3 September, Otterlose Zand, NP De Hoge Veluwe, *Ede*, Gelderland, third calendar-year male, photographed (R Vermoolen et al; Dutch Birding 33: 340, plate 433, 2011).

The first since 2000 and, as a consequence, attracting many birders. Most records are from winter months and there are only three previous September records, from more than a century ago, in 1865 and 1895 (two).

Eurasian Stone-curlew / Griel
Burhinus oedicnemus -,60,-
1995 10 May, Wijk aan Zee, *Beverwijk*, Noord-Holland, 16th calendar-year, found dead, wearing metal ring, photographed, corpse retained by finder (via G O Keijl).
1977 14 September, Vogelshoek, Gassel, *Grave*, Noord-Brabant (G van Aalst).

The bird found dead at Wijk aan Zee had been ringed as pullus in Norfolk, England, on 1 June 1980 (Appleton et al 1997). It was listed in van den Berg & Bosman (1999, 2001) with the annotation that it was not yet accepted by the CDNA.

Cream-colored Courser / Renvogel
Cursorius cursor 3,1,0
1844 c 18 October, 's-Graveland, *Wijdemeren*, Noord-Holland, first calendar-year, shot, photographed, skin in collection of NCB Naturalis Leiden (via R J Vlek).

The record was reviewed but not accepted because it was unclear in which year the bird had been collected (van IJzendoorn et al 1996). However, it is back on the Dutch list thanks to the efforts of Ruud Vlek (in litt), who recently traced a short note in a newspaper, Dagblad van 's-Gravenhage of 21 October 1844, with a photograph of the fresh corpse. Other records of this species were in November 1909, October 1933 and October 1986.

Greater Sand Plover / Woestijnplevier
Charadrius leschenaultii 1,11,2
27 April, Hoek van Holland, *Rotterdam*, Zuid-Holland, female, photographed (B van den Broek et al; Dutch Birding 33: 215, plate 256, 2011); 28 April to 1 May, Batenburg, *Wijchen*, Gelderland, adult female, photographed (A Bos, C van der Wardt et al; Birding World 24: 149, 2011, Dutch Birding 33: 215, plate 257, 272, plate 343, 2011); Duinen bij Falga and Mariëndal, *Den Helder*, Noord-Holland, second calendar-year female, photographed (H Bouma, C van Vliet et al: Dutch Birding 33: 272, plate 344, 2011).

By comparing photographs, it was concluded that the birds at Hoek van Holland and Den Helder refer to the same individual. This was the second year (after 2006) in which two birds were found. Besides, these were the second and third record during spring migration, after one at Harlingen, Friesland, on 30 April 2005; all other records were between 23 June and 4 September. Totals include Anatolian Sand Plover *C l columbinus*.

Caspian Plover / Kaspische Plevier
Charadrius asiaticus 0,1,1
26-28 April, De Nederlanden, *Texel*, Noord-Holland, adult summer male, photographed, videoed (C Bussen et al; Ebels & de Jong, 2011; Birding World 24: 148, 2011, 25: 32, 2012, Dutch Birding 33: 197, plate 227, 198, plate 228-230, 2011).

The first record was a first-winter at Den Hoorn, Texel, on 17-20 October 2009. Considering the species' rarity in north-western Europe and the proximity of the 2009 and 2011 localities, one may wonder whether the records in 2009 and 2011 may refer to the same individual. The bird was found by a visiting birder from Germany.

American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier
Pluvialis dominica 1,32,0
2010 6 October, Groeterpolder, *Bergen*, Noord-Holland, juvenile (F-J Maas).
2009 26 April, Zwin, *Sluis*, Zeeland, photographed (J Buckens et al).

The 2009 bird was discovered in the Belgian part of Het Zwin and subsequently seen in the Dutch part.

Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier
Pluvialis fulva 9,33,2
2-30 July, Oesterput, *Noord-Beveland*, Zeeland, adult summer, photographed, videoed (M van der Schalk, T van Doornik, P Koken et al; Dutch Birding 33: 349, plate 450-451, 2011); 10-27 July, Slikken van Flakkee and Herkingen, *Dirksland*, Zuid-Holland, adult summer, photographed (L Linnartz, A Clements et al).
2010 16-30 August and 11-17 October, Ottersaat and Dijkzigt, *Texel*, Noord-Holland, adult winter, photographed, videoed (D Kok et al).

The 2010 record concerns a date extension of a bird previously accepted for 16-30 August 2010; also, age and plumage had not yet been published (cf Ovaa et al 2010).

Sociable Lapwing / Steppekievit
Vanellus gregarius 12,32,6
24 March to 1 April, Ezumakeeg and surroundings, *Dongeradeel*, Friesland, adult summer, photographed (T IJlstra et al; Dutch Birding 33: 216, plate 260, 2011); 22 April, Wanteskuup, Colijnsplaat, *Noord-Beveland*, Zeeland, adult summer, photographed (I Meulmeester); 22 April, Jan van den Boschpad, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland, adult summer, photographed (R Lieverse, J Zwaaneveld, K Mulder et al); 31 July to 22 August, Swifterbant, *Dronten*, Flevoland, adult, photographed (R Alma, I Hagens et al; Dutch Birding 33: 350, plate 456, 2011); 20-21 September, De Hooge Berg, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed (R van Dijk, A Wassink, P Duin et al; Birding World 24: 374, 2011, Dutch Birding 33: 336, plate 427, 2011); 21 September to 3 November, Meerlebroek, *Beesel*, Limburg, first calendar-year, photographed (A Kleibeuker, W Vergoossen, N Hulschbosch et al; Dutch Birding 33: 418, plate 558, 2011).

Since 2000, there were only seven records and the

494 Caspian Plover / Kaspische Plevier *Charadrius asiaticus*, adult male, De Nederlanden, Texel, Noord-Holland, 27 April 2011 *(René Pop)* **495** Sociable Lapwing / Steppekievit *Vanellus gregarius*, Ezumakeeg, Friesland, 27 March 2011 *(Mark Schuurman)* **496** Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier *Pluvialis fulva*, Wissenkerke, Zeeland, 9 July 2011 *(Co van der Wardt)* **497** Great Snipe / Poelsnip *Gallinago media*, adult, Polder Sandelingen, Hendrik-Ido-Ambacht, Zuid-Holland, 18 May 2011 *(Cornelis Fokker)*

ones in 2011 were the first since 2007. With six records in one year, 2011 was a record year, surpassing 1992 (five).

Semipalmated Sandpiper / Grijze Strandloper
Calidris pusilla 0,8,1
20 May, Westpolder, *De Marne*, Groningen, adult, photographed (M Bot, R Cazemier; Dutch Birding 33: 274, plate 350, 2011).
2010 23 July, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, adult summer, photographed (P A Wolf, C Beeke et al; Dutch Birding 32: 354, plate 491, 2010).

The record at Westpolder was the first in May; others were in June (1), July (4) and August (3).

Red-necked Stint / Roodkeelstrandloper
Calidris ruficollis 0,5,1
19 July, Utopia, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (A Wassink, P Duin, R F J van Beusekom et al; Birding World 24: 278, 2011, Dutch Birding 33: 259, plate 317, 350, plate 453, 2011).

The first since 2005; previous ones were in 1987, 1996, 1998, 2004 and 2005, all in July, except for one in late May. Three were from Texel and found by the same resident birder.

Baird's Sandpiper / Bairds Strandloper
Calidris bairdii 0,4,1
25-26 September, Eendragtspolder, Zevenhuizen, *Zuidplas*, Zuid-Holland, first-winter, photographed (G Bakker, D Benders, P van de Werken et al; Dutch Birding 33: 421, plate 568, 2011).

The first since 2003. The species is much rarer than White-rumped Sandpiper *C fuscicollis*, of which there are 37 records.

498 Semipalmated Sandpiper / Grijze Strandloper *Calidris pusilla*, adult, Westpolder, Groningen, 20 May 2011 *(Martijn Bot)* **499** Red-necked Stint / Roodkeelstrandloper *Calidris ruficollis*, adult, Utopia, Texel, Noord-Holland, 19 July 2011 *(Arnold W J Meijer)* **500** Spotted Sandpiper / Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius*, adult, Hogerwaardpolder, Zeeland, 31 July 2011 *(Roy Slaterus)* **501** Wilson's Phalarope / Grote Franjepoot *Phalaropus tricolor*, first-year, Wagejot, Texel, Noord-Holland, 28 August 2011 *(René Pop)*

Pectoral Sandpiper / Gestreepte Strandloper
Calidris melanotos 9,95,-
1999 7 May, De Blikken, *Oostburg*, Zeeland (P A Wolf, A Linckens et al).

The species is no longer considered since 1 January 2000 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter
Tryngites ruficollis 3,50,6
24-28 April, Oosterse Bekade Gorzen, *Cromstrijen*, Zuid-Holland, photographed, videoed (M Bauters, V van der Spek et al; Dutch Birding 33: 217, plate 264, 2011); 9 and 12-13 May, Polder Hardenhoek, *Werkendam*, Noord-Brabant, photographed (J Dijkhuizen, T O V Muusse et al; Dutch Birding 33: 273, plate 346, 2011); 22-25 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult, photographed (M Stienstra et al); 24 July to 4 August, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult, photographed (R Mulder et al); 8 September, Polder L, Burgervlotbrug, *Zijpe*, Noord-Holland, juvenile (R E Brouwer); 20 September, Autrichepolder, *Terneuzen*, Zeeland (L Bekaert).
2010 10 October, Buurdergrie, *Ameland*, Friesland, first calendar-year, photographed (H van Oosten, B van der Meulegraaf).

Great Snipe / Poelsnip
Gallinago media -,34,2
18 May, Polder Sandelingen, *Hendrik-Ido-Ambacht*, Zuid-Holland, adult, photographed (C Fokker); 6 June, Workumerbinnenwaard, *Sûdwest Fryslân*, Friesland, adult, photographed (J Hooijmeijer, R Cazemier, H Lootsma).
2009 20 September, Hertenkamp, *Wassenaar*, Zuid-Holland, photographed (G Bakker, D Benders, A Dwarshuis et al).

502 Greater Yellowlegs / Grote Geelpootruiter *Tringa melanoleuca*, with Spotted Redshank / Zwarte Ruiter *T erythropus*, Bokkegat, Noord-Beveland, Zeeland, 19 June 2011 *(Kris De Rouck)*

503 Ross's Gull / Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea*, adult winter, Numansdorp, Zuid-Holland, 24 April 2011 *(Filip De Ruwe)*

The assessment of records of this often elusive species is simplified by photographs, even if these are out of focus.

Long-billed Dowitcher / Grote Grijze Snip
Limnodromus scolopaceus 0,28,4
3 May, Zaans Rietveld, *Alphen aan den Rijn*, Zuid-Holland, adult summer (P de Knijff); 8 and 11-20 May, Zuidpolder van Delfgauw, *Pijnacker-Nootdorp*, Zuid-Holland, adult summer, photographed (P Planken, T J C Luijendijk et al); 2-9 October, Vierhuizen, *De Marne*, Groningen, juvenile, photographed (M Olthoff et al); 19 October, De Blikken, *Sluis*, Zeeland, and 22 October to 7 November, Baarzandsche Kreek, *Sluis*, Zeeland, first-winter, photographed (P Dhaluin, C Martens, M Martens et al).
2010 13 May, Braakmanpolder, *Terneuzen*, Zeeland, adult summer, photographed (P Dhaluin, A Kind, P A Wolf et al); 14-25 May, Twisk, *Medemblik*, Noord-Holland, adult summer, photographed (J Buisman, A Stam et al); 29 May to 6 June, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult summer, photographed (K Das et al); 16 July to 28 August, Baarzandse Kreek, *Sluis*, Zeeland, adult summer, photographed (V de Boer, L Verheuvel et al); 14-24 October, Prunjepolder, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, first-winter, photographed (S Terlouw et al).

Two different birds in subsequent years at the same site (Baarzandse Kreek) are noteworthy, with an adult in 2010 and a first-winter in 2011.

Long-billed/Short-billed Dowitcher / Grote/Kleine Grijze Snip
Limnodromus scolopaceus/griseus 1,5,1
15-22 May, De Blikken, *Sluis*, Zeeland, adult summer (M Capello, P Dhaluin et al).
2010 13 June, Sophiapolder, *Sluis*, Zeeland, adult summer, photographed (M Klootwijk, P Dhaluin); 28 August, Jaap Deensgat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, adult, photographed (A Boven).

Both records were reported as Long-billed Dowitcher *L scolopaceus* and reviewed on the basis of a few distant photographs without further information. The CDNA, therefore, could not exclude Short-billed Dowitcher *L griseus* and welcomes more documentation on these records to clinch the identification.

Slender-billed Curlew / Dunbekwulp
Numenius tenuirostris 9,0,0
1888 5 December, Zierikzee, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, collected, skin at Missiemuseum Steijl (W Spoor; Jansen 2012; Dutch Birding 34: 315, plate 426, 2012).

The record had been removed form the Dutch list in the 1990s because the date and place where it had been shot were unknown (van IJzendoorn et al 1996). Research by Justin Jansen revealed that it was shot by Willem Spoor and kept in the van Harten collection (Jansen 2012). A retraced notebook of van Harten gave sufficient information about date and place to re-install the record as the second for the Dutch list.

Terek Sandpiper / Terekruiter
Xenus cinereus 1,44,3
12 May, Kelsdonk, *Etten-Leur*, Noord-Brabant, two (J Frijters); 12-17 June, Oudega, *Wymbritseradiel (Wijmbritseradeel)*, Friesland, photographed (K Eschbach, H ter Haar et al).

The May record concerns the second of two birds together (the first was in July 2003).

Spotted Sandpiper / Amerikaanse Oeverloper
Actitis macularius 1,1,1
30-31 July, Hogerwaardpolder, Rilland, *Reimerswaal*, Zeeland, and *Bergen op Zoom*, Noord-Brabant, adult summer, photographed, videoed (J Simons, M Krijnen et al; Krijnen et al 2011; Dutch Birding 33: 313, plate 393-394, 314, plate 395-396, 2011).

This was only the third record and the first twitchable one, after an adult summer collected in July 1976 and a juvenile seen but not photographed in August 1980. Remarkably, another adult was observed a few days later at Antwerpen, c 40 km to the south, constituting the third record for Belgium. The small number of records in the Low Countries is remarkable compared with the high numbers in Britain.

Greater Yellowlegs / Grote Geelpootruiter
Tringa melanoleuca 0,4,0
17 October 2010 to 7 May 2012, several sites on Noord-Beveland, *Noord-Beveland*, Zeeland, second calendar-year, photographed, sound-recorded, videoed (Birding World 24: 10, 234, 2011, Dutch Birding 33: 144, plate 153, 273, plate 345, 364, plate 474, 2011).

The well-known bird discovered in October 2010 remained at several sites on Noord-Beveland through 2011; it may well be Europe's longest-staying individual of this species.

Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter
Tringa flavipes 2,22,1
30 April, Wevers Inlaag, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, photographed (N van Houtum, S Rijnbeek).

Marsh Sandpiper / Poelruiter
Tringa stagnatilis 53,109,-
1992 26-27 April, Strabrechtse Heide, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant, two (J E Kikkert, H Vrolijk); 14 June to 15 August, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland (F van der Lans, F van der Lans).
1989 21-22 June, Strabrechtse Heide, *Heeze-Leende*, Noord-Brabant (J E Kikkert).

The summer 1992 record concerns a date extension of one of the three birds present here in June-August (van den Berg & Bosman 1999, 2001, Ovaa et al 2010, 2011). The species is no longer considered since 1 January 1993 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Wilson's Phalarope / Grote Franjepoot
Phalaropus tricolor 6,16,1
24 and 28-29 August, Wagejot, Nieuw Buitenheim and Ottersaat, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, photo-

graphed, videoed (B Spaans, A Wassink, J van den Berg et al; Dutch Birding 33: 348, plate 449, 350, plate 454, 2011).

Ross's Gull / Ross' Meeuw
Rhodostethia rosea 1,14,1
21-25 April, Oosterse Bekade Gorzen, Numansdorp, *Cromstrijen*, Zuid-Holland, adult winter, photographed (M Prins, K van der Jagt et al; Prins 2011; Birding World 24: 149, 2011, Dutch Birding 33: 212, plate 253 and 255, 219, plate 268, 2011); 30 July, between Katwijk aan Zee, *Katwijk*, and Noordwijk, *Noordwijk*, Zuid-Holland (E van Hecke); 31 July, Noordwijk aan Zee, *Noordwijk*, Noord-Holland (J van Dijk, P Spierenburg); 31 July, Langevelderslag, *Noordwijk*, Zuid-Holland (A Steenvoorden); 12 and 15 August, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland (N Aarts, R van Rossum, P Wink et al).

All records are considered to refer to the same individual which, after its inland stay in April, started to wander along the North Sea coast of Zuid-Holland. Several other observations from sea-watching points have not (yet) been submitted and the CDNA welcomes them to get a full picture of the bird's wanderings. There has been one previous summer record of an adult staying on Vlieland from 6 June to 15 July 1958 (when it was found dead).

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw
Larus fuscus fuscus 0,13,1
10 June, Centraal Station, *Amsterdam*, Noord-Holland, second calendar-year, wearing colour-ring, photographed (W van der Waal).
2010 13 October, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, fifth calendar-year, wearing colour-ring, photographed (S Lilipaly); 19 November, Nederweert, *Nederweert*, Limburg, first calendar-year, wearing colour-ring, photographed (J Nagtegaal).
2009 1 October, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, fifth calendar-year, wearing colour-ring, photographed (I Meulmeester).

The only individual accepted so far for 2011 had been ringed as pullus (yellow C51N on right leg) near Uusikaarlepyy, Finland, on 17 July 2010. The bird seen near Westkapelle on 1 October 2009 had been colour-ringed (black J030 on left leg) as pullus on E Lislandholmen, Nordhorsvær, Sømna, Nordland, Norway, on 23 June 2005. The bird at Westkapelle in 2010 had also been ringed as pullus (black J663) in a colony at H Maritholman Sørøst, Nordland, Norway, on 26 July 2006. For information on two other individuals at Westkapelle in September-October 2009-10, see Ovaa et al (2011). The bird photographed near Nederweert in 2010, the first for the inland Limburg province, had been ringed (yellow C54A on right leg) as pullus at Hamina, Finland, c 20 km from the Russian border, on 1 July 2010. There are two other reports of colour-ringed Baltic Gulls in 2011 of which the details have not (yet) been submitted. The CDNA has decided to follow the recommendations by Altenburg et al (2011) enabling the identification of some well-documented but unringed second calendar-year birds.

Kumlien's Gull / Kumliens Meeuw
Larus glaucoides kumlieni 0,1,1
3 April, Spaarbekken De Gijster, Brabantse Biesbosch, *Drimmelen*, Noord-Brabant, adult summer, photographed (T O V Muusse, M J M Muusse, B Verhoeven et al; Muusse 2011; Dutch Birding 33: 193, plate 223-224, 194, plate 225-226, 2011).

The second record after a second-winter bird on Terschelling, Friesland, on 30 January 2005. In the winter of 2011/12, a large influx of Iceland Gulls *L glaucoides* occurred in the Netherlands and western Europe, including several dark immatures. The discussion on the subspecific identity of these birds increased the knowledge and resulted in new identification criteria. The Terschelling record, therefore, will be reviewed based on these criteria.

Roseate Tern / Dougalls Stern
Sterna dougallii 3,30,1
18-20 June, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, adult summer, photographed (H Reijhoudt, P A Wolf et al).

The documentation and photographs concerned just one individual although two birds were reported. The CDNA would appreciate receiving details of the alleged second individual.

Thick-billed Murre / Kortbekzeekoet
Uria lomvia 5,3,0
2005 23 October, Noordzeestrand, *Schiermonnikoog*, Friesland, photographed (K Hendriks, S Rijnbeek, B Wielstra et al; van Bemmelen et al 2005; Dutch Birding 27: 448, plate 560, 2005).

The bird was seen during a passage of record numbers of Little Auks *Alle alle*. Although it was photographed, it took some time before the CDNA was convinced about the bird's identity (it was first rejected and then accepted after review, cf van der Vliet et al 2007). A paper documenting this record for Dutch Birding will deal with the identification of Thick-billed Murre and confusion species. It was the eighth record but only the second of a bird seen alive.

Black Guillemot / Zwarte Zeekoet
Cepphus grylle 31,63,-
2005 14 November, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland (B van der Burg).

The species is no longer considered since 1 January 2007 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Great Spotted Cuckoo / Kuifkoekoek
Clamator glandarius 7,14,4
9-11 July, Evenreitster-Molenkolonie, *Menterwolde*, Groningen, juvenile, photographed (B Koks, M Jonker et al; Birding World 24: 275, 2011, Dutch Birding 33: 266, plate 335, 2011); 20-22 July, Den Oever, *Wieringen*, Noord-Holland, juvenile, photographed (H Brinks, F Visscher et al; Dutch Birding 33: 347, plate 447, 2011); 5 August, Woubrugge, *Rijnwoude*, Zuid-Holland, juvenile (K Kraaijeveld, R Kraaijeveld); 6 August, Zuiderdijkweg, *Wieringermeer*, Noord-Holland, juvenile, photo-

504 Pale Barn Owl / Witte Kerkuil *Tyto alba alba*, Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, 9 November 2009 *(Henri Bouwmeester)*

505 Eurasian Pygmy Owl / Dwerguil *Glaucidium passerinum*, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 14 October 2011 *(Frank Blankers)*

graphed (F Visscher et al; Dutch Birding 33-5, cover, 33: 347, plate 446, 2011).

With four records (all involving juveniles), 2011 was the best year ever. In 1982, 1995 and 2010 two birds were found.

Pale Barn Owl / Witte Kerkuil
Tyto alba alba 3,6,0
1987 12 June, Sellingen, *Vlagtwedde*, Groningen, photographed (N de Vries).
2009 9 November, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, ringed, photographed (H Bouwmeester, H Huiskamp).

The bird from 1987 was reportedly paired with a Dark Barn Owl *T a guttata* in this year, as well as in 1988 and 1989; no details about the offspring have been submitted and, because further documentation is lacking, the bird has only been accepted for the date when the photograph was taken.

Snowy Owl / Sneeuwuil
Bubo scandiacus 8,9,0
1992 24 June, Meijendel, *Wassenaar*, Zuid-Holland, photographed (H van der Meer).

1992 already was the best year for this species and, with the acceptance of this individual, the total number becomes five. The other four were all females between 8 March and 21 April 1992. In all other record years, only one was seen, sometimes at various sites.

Eurasian Pygmy Owl / Dwerguil
Glaucidium passerinum 0,5,1
14 October, Robbenjager, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed (F Blankers; Dutch Birding 33: 420, plate 560, 2011).

The bird was photographed at one of the best-searched areas on the northern tip of Texel. However, after the news was released, it could not be relocated, despite extensive searching.

Eurasian Scops Owl / Dwergooruil
Otus scops 5,4,1
9 and 12 May, Baarn, *Baarn*, Utrecht, singing, sound-recorded (P Spoorenberg, J van Velzen, H Sevink).

Boreal Owl / Ruigpootuil
Aegolius funereus 34,25,0

Details about the presence of individuals at Hondsrug, Drenthe, where birds have been observed annually (including breeding records) since 2008, have not yet been submitted.

Alpine Swift / Alpengierzwaluw
Apus melba 7,45,3
7 May, Westerplas, *Schiermonnikoog*, Friesland, photographed (J Bosma); 14 May, Polder Hardenhoek, *Werkendam*, Noord-Brabant, photographed (T J C Luijendijk, W Thijs); 24 August, 's-Gravenhoekinlaag, *Noord-Beveland*, Zeeland (M Hoekstein).
2010 4 April, Clinge, *Hulst*, Zeeland (J Kolijn); 1 August, Burgh-Haamstede, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland (T O V Muusse).
2002 20 September, Oosterend, *Terschelling*, Friesland, photographed (A Ouwerkerk; Dutch Birding 24: 390, plate 362, 2002).

European Roller / Scharrelaar
Coracias garrulus 53,17,0

Up to two birds at Zuidland, Zuid-Holland, on 8-10 July (Dutch Birding 33: 262, plate 324, 355, plate 464, 2011) are still in circulation, to establish if one or two birds were involved.

Blue-cheeked Bee-eater / Groene Bijeneter
Merops persicus 0,3,1
22 July, Slikken van Flakkee, *Dirksland*, Zuid-Holland, photographed (H Gazan et al; Dutch Birding 33: 352, plate 458, 2011).

The bird was only seen by a very small number of

birders. A bird reported on Texel, Noord-Holland, on 8 August 2010 is still in circulation.

Daurian Shrike / Daurische Klauwier
Lanius isabellinus 0,8,2
2-6 October, De Nederlanden, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, photographed (F Derriks, T de Boer et al; Dutch Birding 33: 416, plate 555, 2011); 31 October to 1 November, Kooisplek, *Vlieland*, Friesland, first calendar-year, photographed (W Machielsen, G Goosens et al).
2010 5 September, Oude Vuilnisbelt, *Den Helder*, Noord-Holland, adult female, photographed, videoed (M Renden, F Draaisma et al; Dutch Birding 32: 429, plate 606, 2010).

Lesser Grey Shrike / Kleine Klapekster
Lanius minor 21,19,1
22-28 October, Koudekerke, *Veere*, Zeeland, first calendar-year, photographed, videoed (A Lagerwerf et al; Dutch Birding 33: 425, plate 577, 2011).

Most birds are found in spring or early summer (30 in May-July). There were five previous October records and there was one in November (in 1981). This year's bird stayed around a mustard field, hunting insects attracted by the flowering plants.

*** Long-tailed Shrike / Langstaartklauwier**
Lanius schach 0,0,1
31 October, Oude Vuilnisbelt, *Den Helder*, Noord-Holland, first-year, photographed (J van Dillen-Staal et al; van Dillen-Staal & Ebels 2011, 2012; Birding World 24: 431, 2011, 25: 37, 2012, Dutch Birding 33: 416, plate 556, 429, plate 583-584, 2011, 34: 309, plate 419-420, 2012).

The bird stayed for a full day and it was seen by more than 300 birders. It most probably belonged to the western and highly migratory subspecies *L s erythronotus*. There were three previous European records, in Sweden (1999), Scotland (2000) and Denmark (2007).

Calandra Lark / Kalanderleeuwerik
Melanocorypha calandra 0,3,1
7 May, Robbenjager, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland (E Nieuwstraten, N van Duivendijk, H Zevenhuizen et al), and 7-8 May, Vallei van het Veen, *Vlieland*, Friesland, photographed (V Jacobs, M Hornsveld, J van Deijk et al; Birding World 24: 193, 2011, Dutch Birding 33: 204, plate 237, 275, plate 351, 2011).

The fourth record concerned a bird flying over the northern tip of Texel in the direction of Vlieland where, amazingly, the bird was picked up c 1 h later (at c 15 km distance), and was again seen early next day. It was only seen in flight by small groups of birders. Previous records were in October 1980 (trapped), May 1988 and May 2005. A report on 22 May at Hoek van Holland, Zuid-Holland, is still in circulation.

Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik
Calandrella brachydactyla 3,39,2
7 May, Hondsbossche Zeewering, *Bergen*, Noord-Holland, photographed (L Edelaar, H Groot, W van Splunder et al; Dutch Birding 33: 277, plate 355, 2011); 14-18 May, Kennemermeer, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, photographed (W Price, A W J Meijer, E B Ebels et al; Dutch Birding 33: 277, plate 356, 2011).
2010 7 November, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed (L B Steijn, S Lagerveld, A Postma et al; Dutch Birding 33: 69, plate 85, 2011).

Eurasian Crag Martin / Rotszwaluw
Ptyonoprogne rupestris 0,9,0
2010 4 October, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, two (T Koppejan).

The birds were following the coastline and seen for a few minutes from a migration watchpoint. This was the earliest record as the four previous records were found in November, all except one also involving two individuals.

Greenish Warbler / Grauwe Fitis
Phylloscopus trochiloides 6,52,3
28-29 May, Tuintjes, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed, sound-recorded (D Kok, A Wassink, R F J van Beusekom et al); 17-27 June, Alphen aan den Rijn, *Alphen aan den Rijn*, Zuid-Holland, singing, photographed, sound-recorded (W van Spijker et al; Dutch Birding 33: 275, plate 354, 2011); 4 September, Reddingboothuis, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed (R F J van Beusekom et al).
2010 3-4 September, Tuintjes, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed (M Dijksterhuis, J van den Berg et al); 4-5 September, Kroon's Polders, *Vlieland*, Friesland, photographed (D Paalvast, W Wind); 11 September, Oostvoornse Meer, *Westvoorne*, Zuid-Holland (R Wilschut, J Bouwmeester, J Lotz et al).

The territorial bird at Alphen aan den Rijn resided in a suburban area at an inland site.

Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning
Phylloscopus humei 2,36,2
3-12 December, Volkspark, *Schiedam*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (K Hoogteyling et al; Dutch Birding 34: 72, plate 96, 2012); 9 December to 22 April 2012, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (G Twigt, S Gobin et al; Dutch Birding 34: 72, plate 73, 2012).

Radde's Warbler / Raddes Boszanger
Phylloscopus schwarzi 2,22,1
22 October, Nieuwe Kooi, *Vlieland*, Friesland, photographed (P van Veelen, J Vlot, R Houtman et al; Dutch Birding 33: 424, plate 575, 2011).

Dusky Warbler / Bruine Boszanger
Phylloscopus fuscatus 1,61,9
14 October, Westenschouwen, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, ringed, photographed (M Schildwacht); 15-22 October, Oost-Vlieland, *Vlieland*, Friesland, photographed, sound-recorded (J D Eerdmans et al); 28 October, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, ringed, photographed (F J Koning); 29 October, Seaport Marina, IJmui-

506 Blue-cheeked Bee-eater / Groene Bijeneter *Merops persicus*, Slikken van Flakkee, Zuid-Holland, 22 July 2011 *(Henk Gazan)* **507** River Warbler / Krekelzanger *Locustella fluviatilis*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 21 August 2011 *(Arnold Wijker/Vrs Castricum)* **508** Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik *Calandrella brachydactyla*, Kennemermeer, IJmuiden, Noord-Holland, 15 May 2011 *(Arnoud B van den Berg)* **509** Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger *Ficedula albicollis*, adult male, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, 10 October 2010 *(Arnold W J Meijer)*

den, *Velsen*, Noord-Holland, photographed, sound-recorded (R Slaterus et al); 2-4 November, Rijswijk, *Rijswijk*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (M Zevenbergen, S Gobin et al); 5 November, Ouddorp, *Goedereede*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (G Tanis, N de Schipper, I Meulmeester et al); 9 November, Meijendel, *Wassenaar*, Zuid-Holland, sound-recorded (A Remeeus, V van der Spek, R van der Vliet et al); 13 November, West-Terschelling, *Terschelling*, Friesland, sound-recorded (H Schekkerman, M Feenstra, A Ouwerkerk); 13-14 November, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed (B Brieffies et al; Dutch Birding 34: 72, plate 99, 2012).

2010 26 October, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, ringed, photographed (K H Oosterbeek, S Deuzeman); 7 November, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (A Wijker, H P A Levering, L Heemskerk et al).

With nine records, 2011 was one of the best years. Even better were 2003 and 2007, both with 10 records. Because of the increasing number of records, the CDNA no longer considers the species from 1 January 2012 but still welcomes records from before this date.

Western Bonelli's Warbler / Bergfluiter

Phylloscopus bonelli 5,28,0

2010 2-4 October, Duinkersoord, *Vlieland*, Friesland, photographed, sound-recorded (B van Schooten, M Hornsveld, S Bot et al).

2006 11 May, Donkere Duinen, Den Helder, *Den Helder*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded (J van der Laan et al).

2004 23-27 May, *Ede*, Gelderland, singing, sound-recorded (D Groenendijk et al).

510 Long-tailed Shrike / Langstaartklauwier *Lanius schach*, first-year, Oude Vuilnisbelt, Den Helder, Noord-Holland, 31 October 2011 *(Jaap Denee)* **511** Two-barred Crossbill / Witbandkruisbek *Loxia leucoptera*, male, Klaas Douwes, Vlieland, Friesland, 8 October 2011 *(Jaap Denee)* **512** Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik *Calandrella brachydactyla*, Hondsbossche Zeewering, Noord-Holland, 7 May 2011 *(Cock Reijnders)*

513 Radde's Warbler / Raddes Boszanger *Phyllsocopus schwarzi*, Nieuwe Kooi, Vlieland, Friesland, 22 October 2011 *(Rob Halff)* **514** Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, adult female, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 15 October 2011 *(Cock Reijnders)* **515** Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit *Saxicola maurus*, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 26 October 2011 *(René Pop)*

Two sound-recordings of singing males bonelli's warbler *P bonelli/orientalis* from 2004 and 2006 were confirmed as Western Bonelli's Warbler based on the song differences with Eastern Bonelli's Warbler *P orientalis* described by Groenendijk & Luijendijk (2011).

Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf
Phylloscopus collybita tristis -,37,2
5 November, De Slufter, *Texel*, Noord-Holland, sound-recorded (R S A van Bemmelen, S Rijnbeek); 17-22 December, Berkheide, *Wassenaar*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (M Langbroek, R van Rossum; Dutch Birding 34: 72, plate 100, 2012).
2010 17-19 October, De Krim, *Texel*, Noord-Holland, photographed, sound-recorded (R F J van Beusekom, J van den Berg et al; Dutch Birding 32: 432, plate 614, 2010); 24-26 November, Polder Maltha, Brabantse Biesbosch, *Werkendam*, Noord-Brabant, photographed, sound-recorded (A de Jong, T van der Es, P Verhelst et al).
2009 2 November, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, ringed, photographed, sound-recorded (W G Gerritse, A ten Hoeve).

Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf
Phylloscopus ibericus 2,26,1
6-14 June, Hoorn, *Terschelling*, Friesland, singing, photographed, sound-recorded (D Groenendijk et al).
2010 25 May, Robbenjager, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded (W van Rijswijk, A Wassink, J van den Berg et al; Dutch Birding 32: 283, plate 399, 2010).

Good-quality sound-recordings are essential to get reports accepted, preferably of both song and call. Regularly, birds that sound like Iberian Chiffchaff are not accepted because they do not show all characters for the species (ie, song consisting of three parts within the right frequency band).

Subalpine Warbler / Baardgrasmus
Sylvia cantillans 5,56,1
16-19 September, Rottumerplaat, *Eemsmond*, Groningen, first calendar-year or female, photographed (M Zekhuis, N de Vries, H Pohlmann; Dutch Birding 33: 422, plate 572, 2011).
2010 23 April, Crailoo, *Hilversum*, Noord-Holland, male, singing, photographed, sound-recorded (M Doorn, P Doorn, C Leijendekker et al; Dutch Birding 32: 224, plate 308, 2010).
2000 19 April, Wergea (Warga), *Boarnsterhim (Boornsterhem)*, Friesland, male, photographed (G Nijboer).

The totals include Eastern Subalpine Warbler *S c albistriata* (two). Only six records are from September-October, all others from spring and early summer.

Eastern Subalpine Warbler / Balkanbaardgrasmus
Sylvia cantillans albistriata 0,1,1
2010 9-10 October, Oorsprongweg, Midden-Eierland, *Texel*, Noord-Holland, male, photographed, sound-recorded (W Janse, D Groenendijk et al; Dutch Birding 32: 427, plate 603, 2010).

The second record of the eastern subspecies. The first was at Den Haag, Zuid-Holland, on 28 May 2004. Sound-recordings of the call are needed to exclude other subspecies.

River Warbler / Krekelzanger
Locustella fluviatilis 6,52,2
1-14 July, Beijumerbos, *Bedum*, Groningen, singing, photographed, videoed (F van Maurik et al; Birding World 24: 277, 2011, Dutch Birding 33: 262, plate 325, 354, plate 462, 2011); 21 and 23 August, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (A Wijker et al; Dutch Birding 33: 325, plate 460, 2011).

Paddyfield Warbler / Veldrietzanger
Acrocephalus agricola 1,28,3
26 August, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland, ringed, photographed (H Vader et al; Dutch Birding 33: 352, plate 461, 2011); 10 September, Gemaal Leemans, *Wieringermeer*, Noord-Holland, ringed (B Winters, M Laan); 15 October, Hoek van Holland, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed (P Soer, J Koops; Dutch Birding 33: 425, plate 578, 2011).

The bird at Hoek van Holland was photographed exceptionally well perching on the blocks of a pier with no shrubs or other vegetation to hide in. Only the photographer and his companion were lucky enough to see it. It was one of only two out of 32 that were not trapped in a mistnet (the other one was on 18 September 1994 on Vlieland, Friesland).

Blyth's Reed Warbler / Struikrietzanger
Acrocephalus dumetorum 0,13,1
2-9 October, Oud-Naarden, *Naarden*, Noord-Holland, ringed (retrapped on 9 October), photographed (H de Rooij, A V Eggenhuizen, R Schippers et al).
2010 9 July, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, adult, ringed, photographed (H P A Levering, J Visser; Dutch Birding 32: 355, plate 495, 2010).

A bird ringed at Eemshaven-Oost, Groningen, on 6 May (Dutch Birding 33: 275, plate 353, 2011) and a sighting at Lange Paal, Vlieland, Friesland, on 1 October (Dutch Birding 33: 422, plate 571, 2011) are still in circulation, as is a bird trapped at Castricum on 1 October 2010 (Dutch Birding 32: 436, plate 622, 2010).

Rosy Starling / Roze Spreeuw
Pastor roseus 21,93,-
1999 9 and 16 October, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, juvenile (F van der Lans, F van der Lans).

This concerns a date extension for a bird previously accepted for 3-4 September 1999 (van der Vliet et al 2000). The species is no longer considered since 1 January 2003 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal
Luscinia luscinia 7,70,2
1-2 June, Fochteloërveen, *Ooststellingwerf*, Friesland,

sound-recorded (M Witte, C Mors); 2 July, Bergumermeer, *Tytjerkstradiel (Tietjerksteradeel)*, Friesland, second calendar-year, ringed, photographed (J Dijkstra).

The species is no longer considered from 1 January 2012 but the CDNA still welcomes records from before this date. In recent years, six were recorded in 2006, one in 2007, three in 2008, three in 2009 and five in 2010.

Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst
Luscinia svecica svecica 24,49,1
20 May, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, adult male, ringed, photographed (J Visser).

Red-flanked Bluetail / Blauwstaart
Tarsiger cyanurus 1,12,3
9 October, Monster, *Westland*, Zuid-Holland, female or first-winter, photographed (M Roos-Moens, L Roos; Dutch Birding 33: 420, plate 563, 2011); 15-31 October, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, adult female, ringed, photographed (Q L Slings, J Vroege, R Reijnders et al; Dutch Birding 33: 427, plate 582, 2011); 18-19 October, Karrepad, *Schiermonnikoog*, Friesland, female or first-winter, photographed (N Bot, S Kuipers, R de Vries et al; Dutch Birding 33: 420, plate 564, 2011).

The bird at Monster was picked up after hitting a window and released after being photographed. The bird at Castricum was trapped and re-trapped three times; during its stay, it could be observed along a public path near the ringing station. The species has been recorded annually since 2007.

Eastern Black Redstart / Oosterse Zwarte Roodstaart
Phoenicurus ochruros phoenicuroides 0,1,0

A first-year male photographed at Oosterend, Terschelling, Friesland, on 13 November (Dutch Birding 34: 68, plate 90, 2012) is still in circulation.

Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit
Saxicola maurus 9,29,3
9 October, Stortemelk, *Vlieland*, Friesland, first-winter, photographed (M Hornsveld et al; Dutch Birding 33: 422, plate 569, 2011); 16-28 October, Tuintjes, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, photographed (J van den Berg, H Brinks et al; Dutch Birding 33: 426, plate 579, 2011); 27-28 October, Castricum aan Zee, *Castricum*, Noord-Holland, first-winter, photographed (C Martens, M Martens, L J R Boon et al).
2010 26-28 September, Oost-Vlieland, *Vlieland*, Friesland, first-winter, photographed (M Hotting, M Zorgdrager, O de Vries et al; Dutch Birding 32: 431, plate 610, 2010); 10-12 October, Eierlandse Duinen, *Texel*, Noord-Holland, first-winter, photographed (L B Steijn, L Punt, R Pop et al).
1977 11-13 October, Wantveld, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, maximum of two (on 11 October) (A B van den Berg et al).

The 1977 record concerns a date extension; after two birds already accepted for 11 October, one bird remained on 12-13 October.

Pied Wheatear / Bonte Tapuit
Oenanthe pleschanka 0,15,2
13 October, Banckspolder, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-winter female, photographed (J Reneerkens, G Aalbersberg et al; Dutch Birding 33: 427, plate 581, 2011); 31 October, Meijendel, *Wassenaar*, Zuid-Holland, first-year male, photographed (N Aarts, V van der Spek, R van der Vliet et al).
2010 25 October, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, first-winter female, photographed, videoed.

The bird in 2010 was already published in the previous report but without age.

Desert Wheatear / Woestijntapuit
Oenanthe deserti 1,27,3
30-31 October, Camperduin, Hondsbossche Zeewering, *Bergen*, Noord-Holland, male, photographed (S Schagen, C Reijnders et al; Dutch Birding 33: 426, plate 580, 2011); 10-16 November, Burghsluis, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, adult male, photographed (R De Smet, T Kobbejan et al; Dutch Birding 34: 71, plate 93, 2012); 11-12 November, Polder Krommer Geer en Zijde, *Ouderkerk*, Zuid-Holland, first-winter male, photographed, videoed (C Stam et al; Dutch Birding 34: 71, plate 94, 2012).
2010 4-7 November, Stellendam, *Goedereede*, Zuid-Holland, first-winter male, photographed.

The bird in 2010 was already published in the previous report but without age.

Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger
Ficedula albicollis 24,10,0
2010 10 October, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, adult winter male, photographed (A W J Meijer, C Zuyderduyn et al; Dutch Birding 32: 429, plate 604, 2010).

The bird's large white wing-patch attracted the attention of a lucky birder looking through the window from inside his house. There are only three previous records in late summer and autumn: on 27 August 1966, 12-14 October 1996 and 14 September 2007.

Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart
Motacilla citreola 0,28,6
28 April, Strypse Wetering, *Westvoorne*, Zuid-Holland, female (M Renders); 1-2 May, Dijkgatsweide, *Wieringermeer*, Noord-Holland, second calendar-year male, photographed (B Winters, F Visscher et al; Dutch Birding 33: 278, plate 358, 355, plate 466, 2011); 7 May, De Banken, 's-Gravenzande, *Westland*, Zuid-Holland, adult male, photographed (J Duindam); 12-22 July, Zeewolde, *Zeewolde*, Flevoland, first-summer male, photographed, sound-recorded (L Draaijer, R Slaterus, E Veling et al; Draaijer & Slaterus 2012; Dutch Birding 33: 264, plate 327, 2011, 34: 86, plate 114-115, 87, plate 116, 2012); 21-25 August, Belkmerweg, Polder R, *Zijpe*, Noord-Holland, first-winter, photographed (G Ottens, D Doodeman, J Hulleman et al; Birding World 24: 322, 2011, Dutch Birding 33: 354, plate 463, 2011); 27 August, Zandkes, *Texel*, Noord-Holland, first calendar-year, photographed (E Menkveld).

516 Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, second calendar-year male, Dijkgatsweide, Wieringermeer, Noord-Holland, 2 May 2011 *(Fred Visscher)*

517 Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, first-year, Polder R, Petten, Noord-Holland, 25 August 2011 *(Co van der Wardt)*

After 2009 and 2010 with four records, 2011 sets a new record with six, including the first (mixed) breeding of a male nesting with a female Blue-headed Wagtail *M flava* (Draaijer & Slaterus 2012).

* **Citrine x Blue-headed Wagtail / Citroenkwikstaart x Gele Kwikstaart**
Motacilla citreola x flava 0,0,3
16-27 July, Zeewolde, *Zeewolde*, Flevoland, maximum of three, juveniles, photographed (L Draaijer, R Slaterus, E Veling et al; Draaijer & Slaterus 2012; Dutch Birding 33: 88, plate 118, 2012).

The offspring of the first mixed breeding record of Citrine Wagtail *M citreola* (first-year male paired with a female Blue-headed Wagtail *M flava*; Draaijer & Slaterus 2012).

Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper
Anthus hodgsoni 0,22,3
1 October, Neeltje Jans, *Veere*, Zeeland, photographed (M Hoekstein, E Minnaar, S Lilipaly); 24 October, Derde Kroon's Polder, *Vlieland*, Friesland, ringed, photographed (H Huiskamp, H Bouwmeester et al); 24 October, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland, photographed (C Reijnders, P Zwitser; Dutch Birding 33: 422, plate 570, 2011).

Arctic Redpoll / Witstuitbarmsijs
Carduelis hornemanni 43,69,0
2010 14 November, Sluftervallei, *Texel*, Noord-Holland, photographed (J van den Berg, A Wassink; Dutch Birding 33: 71, plate 88, 2011).
2008 22 November, Acht, *Eindhoven*, Noord-Brabant, adult male, photographed (F Neijts, R Bouwman, R Weenink et al; Dutch Birding 31: 63, plate 48, 2009).

The totals include Hornemann's Redpoll *C h hornemanni* (one).

Two-barred Crossbill / Witbandkruisbek
Loxia leucoptera 36,221,6
3 August, Noordwijk, *Noordwijk*, Zuid-Holland, sound-recorded (J Dijkhuizen); 20 August, Kwintelooijen, *Rhenen*, Utrecht, juvenile, sound-recorded (D Groenendijk et al); 5 October to 1 November, Klaas Douwes, *Vlieland*, Friesland, two, adult males, photographed (M O Bleijerveld et al; Dutch Birding 33: 420, plate 561, 2011); 6 October, Kwintelooijen, *Rhenen*, Utrecht, female or first calendar year, sound-recorded (R Jousma); 5 November, Witte Hoek, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, adult male, photographed (R S A van Bemmelen).

The first records since 2006. The number was surprisingly low compared with the large influx in Denmark, where 100s were recorded.

Black-faced Bunting / Maskergors
Emberiza spodocephala 0,3,1
7 and 9 May, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, adult male, ringed, photographed (P Spannenburg, K van Ee,

518 Cretzschmar's Bunting / Bruinkeelortolaan *Emberiza caesia*, male, Rottumerplaat, Groningen, 13 May 2011 *(Bernard Spaans)*

519 Rock Bunting / Grijze Gors *Emberiza cia*, first-summer male, Schiermonnikoog-Dorp, Schiermonnikoog, Friesland, 3 April 2011 *(Bas Kers)*

520 Black-faced Bunting / Maskergors *Emberiza spodocephala*, adult male, Zwanenwater, Noord-Holland, 7 May 2011 *(Koos van Ee)*

F J Koning; van Ee & Spannenburg 2011; Birding World 24: 192, 2011, Dutch Birding 33: 221, plate 270, 280, plate 362, 2011).

Rare buntings were well represented in spring 2011, with Black-faced, Cirl *E cirlus*, Rock *E cia* and Cretzschmar's Bunting *E caesia* recorded within a six-week period. The Black-faced was caught twice but never seen in the field. It belonged to the western migratory subspecies *E s spodocephala*. The other records were in autumn: in November 1986, October 1993 and November 2007.

Cirl Bunting / Cirlgors
Emberiza cirlus 2,3,1
4 May, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, female, photographed, sound-recorded, videoed (T Luiten, P Beeke et al; Luiten 2011; Birding World 24: 192, 2011, Dutch Birding 33: 220, plate 269, 280, plate 363, 2011).

Spring is the best time for this species. Except for two very old specimens (December 1883 and April 1901), three males were found in the 1990s: in May 1992, April 1994 and March 1995. This female was the first that could be seen by many birders. It stayed for most of the day at a derelict campsite just behind the sea-dike.

Rock Bunting / Grijze Gors
Emberiza cia 0,1,1
3 April, Schiermonnikoog-Dorp, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-summer male, photographed, videoed (B Kers; Kers & Ebels 2011; Birding World 24: 191, 2011, 25: 43, 2012, Dutch Birding 33: 188, plate 212, 190, plate 213-214, 2011).

The bird was only seen (and videoed at close distance) by its discoverer. The next day, it could not be found. The previous record was also on one of the easternmost Wadden Sea islands, on Rottumerplaat, Groningen, on 30 May 2004.

Cretzschmar's Bunting / Bruinkeelortolaan
Emberiza caesia 1,1,1
13-16 May, Rottumerplaat, *Eemsmond*, Groningen, male, photographed (B Spaans, H Roersma, N van Brederode et al; Dutch Birding 33: 209, plate 248, 280, plate 364, 2011).

Only the breeding-season wardens guarding the important tern and gull colonies on the uninhabited Rottumerplaat islet saw this bird. Previous records were on 11 October 1859 (collected) and 7-11 May 1994. None has been twitchable.

Rustic Bunting / Bosgors
Emberiza rustica 14,68,-
2001 29 September, Kunstenaarsduintjes, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, sound-recorded (R Slaterus, F G S M Hieselaar).

The species is no longer considered from 1 January 2009 but the CDNA welcomes reports from before this date.

Little Bunting / Dwerggors
Emberiza pusilla 27,79,-
2000 19 September, Kunstenaarsduintjes, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, sound-recorded (R Slaterus); 1 October, Kazerne, *Vlieland*, Friesland, sound-recorded (R Slaterus, P L Meininger).

The species is no longer considered from 1 January 2004 but the CDNA welcomes reports from before this date.

Yellow-breasted Bunting / Wilgengors
Emberiza aureola 3,11,0
2010 11 September, Boschplaat, *Terschelling*, Friesland, first-winter or female, photographed (E van Winden).

Eight of the 14 records have been on Wadden Sea islands (three from Terschelling) and seven of these were between 1 and 17 September.

Systematic list of rejected reports

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting. Most records were rejected because the identification was not fully established (often due to lack of documentation) or when the bird showed signs of captivity, such as dubious rings, excessive wear and/or aberrant behaviour. Species for which the CDNA unanimously decided that all records up to and including 2011 refer to birds of captive origin are indicated with an asterisk (*). This included records of birds of which all ancestors are assumed to be of captive origin (introduced species of British category C).

Intermediate Canada Goose / Middelste Canadese Gans *Branta canadensis parvipes* 27 November, Bergen, *Bergen*, Limburg, photographed (@ probably Dark Cackling Goose *B hutchinsii minima*). **Great Shearwater / Grote Pijlstormvogel** *Puffinus gravis* 8 September, Camperduin, *Bergen*, Noord-Holland (@ description incomplete). **Bearded Vulture / Lammergier** *Gypaetus barbatus* 13 June, Terneuzen and Philippine, *Terneuzen*, Zeeland, second calendar-year male, photographed (Dutch Birding 33: 274, plate 349, 2011; identification accepted but traced as re-introduced individual ('Sardona') raised in captivity in Switzerland (born on 1 March 2010) and released there on 13 June 2010); 20 June, De Schooten, *Den Helder*, Noord-Holland, and 29 June, Biddinghuizen, *Dronten*, Flevoland, juvenile, photographed (Dutch Birding 33: 270, plate 340, 274, plate 347, 2011; identification accepted but it was not documented if this bird, which was flying by, was ringed or not, which is essential for possible acceptance). **Griffon Vulture / Vale Gier** *Gyps fulvus* 30 September, Amsterdam, *Amsterdam*, Noord-Holland, four (description incomplete). **Short-toed Snake Eagle / Slangenarend** *Circaetus gallicus* 11 April, De Hamert, *Bergen*, Limburg, photographed (@ no description, photograph only suggestive); 23 April, Elspeetse Heide, *Nunspeet*, Gelderland (@ description incomplete); 3 May, Wellsche Meer, *Bergen*, Limburg (@ description incomplete); 7 May, Engbertsdijksvenen, *Vriezeveen*, Overijssel (@ description incomplete and partly wrong); 19 June, Legmeerpolder, *Amstelveen*, Zuid-Holland, immature, photographed (@ description incomplete, photographs inconclusive); 25 June, Groningen, *Groningen*, Groningen (@ description incomplete); 17 September, Kwintelooijen, *Veenendaal*, Gelderland (@ description incomplete). **Pallid Harrier / Steppekiekendief** *Circus macrourus* 7 April, IJmeerdijk, *Almere*, Flevoland, adult male (@ description incomplete); 20 April, Smilde, *Midden-Drenthe*, Drenthe, adult male (description incomplete); 22 April, Dallingeweer, *Delfzijl*, Groningen, second calendar-year, photographed (probably Montagu's Harrier *C pygargus*); 28 April, Noordpolderzijl, *Eemsmond*, Groningen, female, second calendar-year (@ description incomplete, no photographs to exclude Montagu's Harrier *C pygargus* or Hen Harrier *C cyaneus*); 29 April, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland, adult male (@ description incomplete); 2 May, Oostpolder, *Anna Paulowna*, Noord-Holland, adult male (@ description incomplete); 24 May, Elspeetse Heide, *Nunspeet*, Gelderland, adult male (@ description very incomplete); 27 August, Zevenhoven, *Nieuwkoop*, Zuid-Holland, juvenile, photographed (@ description incomplete and photograph inconclusive); 2 September, Deeneplaat, Brabantse Biesbosch, *Werkendam*, Noord-Brabant, juvenile (@ description incomplete); 7 September, Grijpskerke, *Veere*, Zeeland, juvenile (@ description incomplete); 14 September, Maarn, *Utrechtse Heuvelrug*, Utrecht, juvenile (@ description incomplete); 17 September, Kamperveen, *Kampen*, Overijssel (@ description incomplete); 27 September, Kennemermeer, *IJmuiden*, Velsen, Noord-Holland, juvenile, photographed (description incomplete, photographs inconclusive); 8 October, Vlieland, *Vlieland*, Friesland, juvenile (@ description incomplete); 9 October, Vijfhoek, *Diemen*, Noord-Holland (@ description incomplete). **Long-legged Buzzard / Arendbuizerd** *Buteo rufinus* 3 May, Lentevreugd, *Wassenaar*, Zuid-Holland and 5 May, Berkheide, *Wassenaar*, Zuid-Holland (@ Common Buzzard *B buteo* not fully excluded). **Lesser Spotted Eagle / Schreeuwarend** *Aquila pomarina* 1 May, Drijberse Veld, *Midden-Drenthe*, Drenthe (@ description incomplete, bird observed without binoculars or telescope). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 5 June, Landgoed Hilverbeek, *Wijdemeren*, Noord-Holland (@ description incomplete, eg, Common Buzzard not excluded). **Little Crake / Klein Waterhoen** *Porzana parva* 17 May, Den Hoorn, *Texel*, Noord-Holland (@ description incomplete, no sound-recording). **Red-necked Stint / Roodkeelstrandloper** *Calidris ruficollis* 22 July, Wijde Ee, Burgum (Bergum), *Tytjerkstradiel (Tietjerksteradeel)*, Friesland, adult, photographed (@ photographs show Sanderling *C alba*). **Stilt Sandpiper / Steltstrandloper** *Calidris himantopus* 27 September, Polder het Koegras, *Den Helder*, Noord-Holland, photographed (@ photographs show Curlew Sandpiper *C ferruginea*). **Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter** *Tryngites subruficollis* 11 September, Hoolbeemd, *Oss*, Noord-Brabant (@ description incomplete). **Great Snipe / Poelsnip** *Gallinago media* 23 March, Rijnfront, *Oegstgeest*, Zuid-Holland (@ description incomplete). **Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw** *Larus delawarensis* 8 May, Wadden Sea between Schiermonnikoog and Lauwersoog, *De Marne*, Groningen (@ description incomplete, seen for only 20 sec passing the ferry). **Roseate Tern / Dougalls Stern** *Sterna dougallii* 11 May, 't Sehaal, *Terschelling*, Friesland (@ description incomplete). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 11 December, Someren, *Someren*, Noord-Brabant, photographed (@ no sound-recording, which is necessary to accept this taxon); 24 December, Meijendel, *Wassenaar*, Zuid-Holland (@ no sound-recording, which is necessary to accept this taxon). **Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* 13 April, Voorlanden Nuldernauw, *Zeewolde*, Flevoland (@ description incomplete, no

sound-recording); 25-27 April, Zuidlaren, *Tynaarlo*, Drenthe, sound-recorded (@ individual did not sound like 'classic' Iberian Chiffchaff); 26 April to 15 June, *Groningen*, Groningen, photographed, sound-recorded (@ song not characteristic). **River Warbler / Krekelzanger** *Locustella fluviatilis* 30 May, Lindevallei, *Weststellingwerf*, Friesland (@ bird not seen, only heard, no sound-recording); 2 July, Emmen, *Emmen*, Drenthe (@ description incomplete, no sound-recording); 4 July, Woldlakerbos, Weerribben, *Steenwijkerland*, Overijssel (@ description incomplete, no sound-recording). **Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal** *Luscinia luscinia* 20 May, Haaksbergerveen, *Haaksbergen*, Overijssel (@ almost no description, no sound-recording). **Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit** *Saxicola maurus* 19-20 July, Stulpheide, *Baarn*, Utrecht, adult summer male, photographed (@ photograph shows European Stonechat *S rubicola*). **Eastern Yellow Wagtail / Oostelijke Gele Kwikstaart** *Motacilla tschutschensis* 28 October, Bergen aan Zee, *Bergen*, Noord-Holland, first calendar-year, photographed (@ CDNA was not able to exclude all other yellow wagtail taxa). **White-throated Wagtail / Witkeelkwikstaart** *Motacilla cinereocapilla* 5 May, De Petten, *Texel*, Noord-Holland (@ without sound-recording not acceptable). **Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart** *Motacilla feldegg* 23 April, Jaap Deensgat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, adult male, photographed (@ no sound-recording, Grey-headed Wagtail *M thunbergi* with blackish cap not excluded); 29 April, Azewijnse Broek, *Oude IJsselstreek*, Gelderland, adult male, photographed (@ no sound-recording, Grey-headed Wagtail with blackish cap not excluded). **Two-barred Crossbill / Witbandkruisbek** *Loxia leucoptera* 7, 9 and 11 October, Remmersteinse Bossen, *Rhenen*, Utrecht, adult (@ bird seen only in flight, description incomplete).

2010

* **Fulvous Whistling Duck / Rosse Fluiteend** *Dendrocygna bicolor* 26 March, Everdingen, *Vianen*, Utrecht, five, photographed (@ identification accepted but CDNA does not think that this species is able to reach north-western Europe in a wild state. Recently, a pair of this species, apparently escaped from captivity, has bred in the Netherlands (Boele et al 2011)); 1 May, Oude Veerse Weg, *Veere*, Zeeland, photographed (@ identification accepted but CDNA does not think that this species is able to reach north-western Europe in a wild state. Recently, a pair of this species, apparently escaped from captivity, has bred in the Netherlands (Boele et al 2011)). **Ross's Goose / Ross' Gans** *Anser rossii* 20-22 May, Noorderleech, *Het Bildt*, Friesland, photographed (no description, photographs not detailed enough to exclude Snow Goose *A caerulescens*). **Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans** *Anser albifrons flavirostris* 12 March, Polder Pauluszand, *Werkendam*, Noord-Brabant, photographed (@ almost no description, photographs do not exclude Siberian White-fronted Goose *A a albifrons* with orange bill). **Hutchins's Cackling Goose / Hutchins' Canadese Gans** *Branta hutchinsii hutchinsii* 17-20 January, Jacobswoude, *Kaag en Braassem*, Zuid-Holland, photographed (@ withdrawn by observer). **White-headed Duck / Witkopeend** *Oxyura leucocephala* 25 August, Bleeke Heide, *Alphen-Chaam*, Noord-Brabant, female, photographed (@ description incomplete, photographs do not exclude Ruddy Duck *O jamaicensis*). **Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling** *Anas discors* 14 July, Grindgat Oost-Maarland, *Eijsden*, Limburg (@ description incomplete). **Pacific White-winged Scoter / Aziatische Grote Zee-eend** *Melanitta deglandi stejnegeri* 24 October, Hondsbossche Zeewering, *Bergen*, Noord-Holland, adult male, (@ incomplete description of bird flying by). **Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker** *Gavia adamsii* 17 October, Noordwijk, *Noordwijk*, Zuid-Holland (description just incomplete for acceptance of bird flying by at distance of c 1 km). **Griffon Vulture / Vale Gier** *Gyps fulvus* 23 May, Roermond, *Roermond*, Limburg (@ description incomplete). **Cinereous Vulture / Monniksgier** *Aegypius monachus* 24 March, Nijtsjerksterpolder, *Ferwerderadiel*, Friesland, adult female, photographed (@ identification accepted; however, this bird ('Thecla'), individually recognisable because of the presence of some white inner primaries, originated from re-introduction project in French Alps, and was released there in 2008). **Short-toed Snake Eagle / Slangenarend** *Circaetus gallicus* 23 April, Rijswijk, *Rijswijk*, Zuid-Holland (@ description incomplete); 11 July, Schoorkuilen, *Nederweert*, Limburg (@ description incomplete and partly wrong); 20 September, Ossendrecht, *Woensdrecht*, Noord-Brabant (@ description incomplete, Common Buzzard and European Honey Buzzard *Pernis apivorus* not excluded). **Pallid Harrier / Steppekiekendief** *Circus macrourus* 7 April, Pannerden, *Rijnwaarden*, Gelderland, second calendar-year female (@ description incomplete, photograph inconclusive); 24 April, de Vulkaan, *Den Haag*, Zuid-Holland, second calendar-year (@ description incomplete); 4 October, Hilversum, *Hilversum*, Noord-Holland, juvenile (@ description incomplete). **Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier** *Pluvialis fulva* 17 May, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen (@ description very incomplete). **Semipalmated Sandpiper / Grijze Strandloper** *Calidris pusilla* 24 July and 11-12 August, Prunjepolder, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, adult summer, photographed (@ description incomplete, photographs made exclusion of Little Stint *C minuta* not possible); 15-16 August, Achter de Zwarten, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, adult, photographed (@ description incomplete, photographs made exclusion of Little Stint *C minuta* not possible). **White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper** *Calidris fuscicollis* 9 October, Dijkzicht, *Texel*, Noord-Holland (@ description incomplete); **Great Snipe / Poelsnip** *Gallinago media* 20 April, De Meeten II, *Roosendaal*, Noord-Brabant (@ description incomplete, no description of jizz); 9 October, Vlissingen, *Vlissingen*, Zeeland (description incomplete). **Pale Barn Owl / Witte Kerkuil** *Tyto alba alba* 23 June, Heiligerlee, *Oldambt*, Groningen, photographed (@ identification accepted but bird wearing type of ring indicating captive origin). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 26 October, Oostvaardersdjik, *Almere*, Flevoland, ringed, photographed (@ no sound-recording, which

CDNA considers necessary for acceptance); 23 November, Pietersplas, *Maastricht*, Limburg, photographed (@ no sound- recording, which CDNA considers necessary for acceptance). **White-throated Wagtail / Witkeelkwikstaart** *Motacilla cinereocapilla* 8 May, Bovenmeent, *Hilversum*, Noord-Holland (@ description incomplete, no sound-recording and/or photographs which are necessary for acceptance). **Iberian Wagtail / Iberische Kwikstaart** *Motacilla cinereocapilla iberia*e 17 April to 6 June, Bemmelse Polder, *Lingewaard*, Gelderland, male, photographed, sound-recorded (@ flight call indicative of Blue-headed Wagtail *M flava*). **Arctic Redpoll / Witstuitbarmsijs** *Carduelis hornemanni* 14 February, Meebosch, *Ter Apel*, Groningen, videoed (quality of few available video stills does not allow exclusion of Mealy Redpoll *C flammea*).

2009

Griffon Vulture / Vale Gier *Gyps fulvus* 5 July, Wijk bij Duurstede, *Wijk bij Duurstede*, Utrecht, photographed (@ no description; photograph shows no details). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 15 August, Nijmegen, *Nijmegen*, Gelderland (description incomplete). **Stilt Sandpiper / Steltstrandloper** *Calidris himantopus* 11 September, between Opperdoes and Medemblik, *Wieringermeer*, Noord-Holland, first-winter (description incomplete; Stilt Sandpiper does not show a wingbar which is suggested in description). **Ross's Gull / Ross' Meeuw** *Rhodostethia rosea* 24 January, Nes, *Ameland*, Friesland, second calendar-year (description incomplete). **Alpine Swift / Alpengierzwaluw** *Apus melba* 23 May, Medemblik, *Medemblik*, Noord-Holland (description incompete); 12 June, Grevenbicht, *Sittard-Geleen*, Limburg (@ leucistic Common Swift *A apus* not excluded). **Little Swift / Huisgierzwaluw** *Apus affinis* 16 March, Reek, *Landerd*, Noord-Brabant (description incomplete for such a rare vagrant). **Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* 14 May, Kromslootpark, *Almere*, Flevoland, sound-recorded (@ description incomplete, song not typical for this species). **River Warbler / Krekelzanger** *Locustella fluviatilis* 16 August, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland (description incomplete). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 18 October, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland, ringed, photographed, sound-recorded (greenish hue over plumage is not a strong pointer for Siberian Chiffchaff; only some calls (of bird in the hand) were recorded, and these were not characteristic). **Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* 27 September, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (CDNA is not convinced that, on current knowledge, this species can be distinguished from aberrantly coloured Common Chiffchaff *P collybita* or hybrid *Phylloscopus* warbler; maybe, only DNA-sample makes acceptance of trapped birds possible (or sound-recording if bird is singing or calling)). **Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart** *Motacilla feldegg*, 8 May, Ospel, *Nederweert*, Limburg, adult male, photographed (@ no sound-recording, Grey-headed Wagtail *M thunbergi* with blackish cap not excluded).

2008

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 28 February to 15 March, Schildmeer, *Slochteren*, Groningen, photographed (description just incomplete, and photographs do not show enough detail). **Hooded Merganser / Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* 24 November to 24 January 2009, Kooiplaats, *Schiermonnikoog*, Friesland, female or immature, photographed (@ identication accepted; bird was seen to be unringed on both legs but there is no photographic documentation that it was unringed, which is required for acceptance). **Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier** *Pluvialis fulva* 19 October, Zeughoek, *Wieringermeer*, Noord-Holland, juvenile (description incomplete, bird seen at large distance). **White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper** *Calidris fuscicollis* 3 and 5 August, Zwarte Haan, *Het Bildt*, Friesland, photographed (description incomplete). **Great Snipe / Poelsnip** *Gallinago media* 10 May, Fochteloërveen, *Ooststellingwerf*, Friesland (@ no description). **Roseate Tern / Dougalls Stern** *Sterna dougallii* 12 May, Margarethapolder, *Terneuzen*, Zeeland, adult summer (@ Common Tern *S hirundo* not excluded). **Alpine Swift / Alpengierzwaluw** *Apus melba* 30 June, Weurt, *Beuningen*, Gelderland (description inaccurate). **Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* 10-24 May, De Sysselt, *Ede*, Gelderland (@ no recording of the song; details of the song, preferably shown in a sonagram, are essential to exclude other *Phylloscopus* warblers). **Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger** *Ficedula albicollis*, 24 September, Buren, *Ameland*, Friesland, first-winter, photographed (@ photographs not detailed enough).

2007

Booted Eagle / Dwergarend *Aquila pennata* 4 August, De Hamert, *Bergen*, Limburg (@ description incomplete, Common Buzzard not fully excluded); **Greenish Warbler / Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* 7 October, Bomenland, *Vlieland*, Friesland (@ description incomplete and partly wrong). **Yellowhammer x Pine Bunting / Geelgors x Witkopgors** *Emberiza citrinella x leucocephalos* 10 February, Sellingen, *Vlagtwedde*, Groningen, female (@ pale Yellowhammer *E citrinella* not excluded).

2006

American Wigeon / Amerikaanse Smient *Anas americana* 25 February, De Hoge Dijk, *Amsterdam*, Noord-Holland, male, photographed (@ aberrant coloration indicative of hybrid origin visible on photographs). **Gyrfalcon / Giervalk** *Falco rusticolus* 23 January, Hondsbossche Zeewering, *Bergen*, Noord-Holland, white morph (@ almost no description).

2005

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling *Anas carolinensis* 31 March, Eerste Kroon's Polder, *Vlieland*, Friesland, adult male (@ description incomplete). **Griffon Vulture / Vale gier** *Gyps fulvus* 24 June, Oosterbeek, *Renkum*, Gelderland (@ description incom-

plete, many other large raptors (or even other large soaring birds) not excluded). **Eastern Yellow Wagtail / Oostelijke Gele Kwikstaart** *Motacilla tschutschensis*, 29 October, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, sound-recorded (considered not acceptable on current knowledge).

2004
Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 28 March, *Wûnseradiel (Wonseradeel)*, Friesland (@ no description).

2003
Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis* 12 November, Noordwijk, *Noordwijk*, Zuid-Holland, sound-recorded, videoed (call not characteristic for this subspecies). **Little Bunting / Dwerggors** *Emberiza pusilla* 20 October, *Vlieland*, Friesland (@ not all other bunting species excluded).

2002
Griffon Vulture / Vale Gier *Gyps fulvus* 30 August, Hellouw, *Neerijnen*, Gelderland (@ description incomplete). **Bonelli's Eagle / Havikarend** *Aquila fasciata* 14 August, Meeuwenduinslid, *Vlieland*, Friesland (@ description incomplete, concerns possible date extension for bird accepted for 15-16 August). **Parrot Crossbill / Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* 10 November, Nolledijk, *Vlissingen*, Zeeland, three (@ incomplete description of three crossbills flying by, no sound-recording, Red Crossbill *L curvirostra* not fully excluded).

2001
Lesser Scaup / Kleine Topper *Aythya affinis* 27 January, Krabbeplas, *Vlaardingen*, Zuid-Holland, adult male (description incomplete). **Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal** *Luscinia luscinia* 24-26 May, Taarlose Diep, *Tynaarlo*, Drenthe (@ description incomplete, no sound-recording). **Rustic Bunting / Bosgors** *Emberiza rustica* 16 September, Oost-Vlieland, *Vlieland*, Friesland (@ description incomplete); 6 October, Camping Slufterhoek, *Texel*, Noord-Holland (@ description incomplete of bird flying by); 13 October, Kazerne, *Vlieland*, Friesland (@ description incomplete).

1996
Glossy Ibis / Zwarte Ibis *Plegadis falcinellus* 4 October, 't Sehaal, *Terschelling*, Friesland (@ almost no description).

1995
Bulwer's Petrel / Bulwers Stormvogel *Bulweria bulwerii* 21 August, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed (Schaftenaar 1995, 1996; Dutch Birding 18: 222, plate 220-221, 1996; record was evaluated after new information was received from Nils van Duivendijk, Bob Flood, Martin Garner and Killian Mullarney and comments by Roelof de Beer, one of the discoverers of this intruiging bird; after long and difficult discussions, CDNA concluded that there is not enough proof that this bird was indeed a Bulwer's Petrel, because Swinhoe's Storm Petrel *Oceanodroma monorhis* cannot be excluded. Species is now deleted from the Dutch list).

1992
River Warbler / Krekelzanger *Locustella fluviatilis* 30 June, Diemerzeedijk, *Amsterdam*, Noord-Holland (@ description incomplete).

1987
Western Bonelli's Warbler / Bergfluiter *Phylloscopus bonelli* 27 April, Ter Apel, *Vlagtwedde*, Groningen, photographed (description incomplete, single photograph does not exclude Wood Warbler *P sibilatrix*).

1974
Broad-billed Sandpiper / Breedbekstrandloper *Limicola falcinellus* 28 July, Lepelaartocht, *Zeewolde*, Flevoland (@ almost no description). **Woodchat Shrike / Roodkopklauwier** *Lanius senator* 14 September, Kunderberg, *Voerendaal*, Limburg, first calendar-year (@ description incomplete).

1973
Woodchat Shrike / Roodkopklauwier *Lanius senator* 16 May, Schaerbergerveld, *Heerlen*, Limburg, adult male (@ almost no description). **Red-headed Bunting / Bruinkopgors** *Emberiza bruniceps* 22 May, Meppel, *Meppel*, Drenthe (@ description incomplete).

1895
Snowy Owl / Sneeuwuil *Bubo scandiacus* 22 March, Callantsoog, *Zijpe*, Noord-Holland, shot (@ revision of this very old report did not lead to acceptance; specimen is not known and there is no description).

Acknowledgements
The CDNA wishes to thank Bram Rijksen who kindly provided the drawing of the Long-tailed Shrike on p 349. The editors of Dutch Birding assisted in checking record details.

References
Altenburg, R G M, Meulmeester, I, Muusse, M J M, Muusse, T O V & Wolf, P A 2011. Identification criteria for second calendar-year Baltic Gull. Dutch Birding 33: 304-311.

Appleton, G F, Adams, S Y, Clark, J A, Simons, J R & Peach, W J 1997. Bird ringing in Britain and Ireland in 1995. Ringing & Migration 18: 113-158.

de Baerdemaker, A 2012. Grote Aalscholvers *Phalacrocorax carbo carbo* in Nederland: minder zeldzaam dan gedacht? Sula 25: 1-11.

van Bemmelen, R S A, Wielstra, B, Renders, M & Hendriks, K 2005. DB Actueel: Black-and-white weekend: Kleine Alken en Kortbekzeekoet langs Schiermonnikoog. Dutch Birding 27: 448-449.

van den Berg, A B & Bosman, C A W 1999, 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. Eerste,

tweede druk. Haarlem.
Boele, A, van Bruggen, J, van Dijk, A J, Hustings, F, Vergeer, J-W & Plate, C L 2011. Broedvogels in Nederland in 2009. SOVON-monitoringrapport 2011/01. Nijmegen.
van Dijk, A, Boele, A, Hustings, F, Koffijberg, K, & Plate, C 2010. Broedvogels van Nederland in 2008. SOVON-monitoringsrapport 2010/01. Beek-Ubbergen.
van Dillen-Staal, J & Ebels, E B 2011. DB Actueel: Langstaartklauwier bij Den Helder. Dutch Birding 33: 429-430.
van Dillen-Staal, J & Ebels, E B 2012. Langstaartklauwier bij Den Helder in oktober 2011. Dutch Birding 34: 305-309.
Draaijer, L & Slaterus, R 2012. Gemengd broedgeval van Citroenkwikstaart en Gele Kwikstaart bij Zeewolde in 2011. Dutch Birding 34: 85-91.
Ebels, E B & de Jong, K 2011. Kaspische Plevier op Texel in april 2011. Dutch Birding 33: 197-199.
van Ee, K & Spannenburg, P 2011. DB Actueel: Maskergors in Zwanenwater. Dutch Birding 33: 220-221.
Groenendijk, D & Luijendijk, T J C 2011. Variation and difference in song between Western Bonelli's Warbler and Eastern Bonelli's Warbler. Dutch Birding 33: 1-9.
van IJzendoorn, E J, van der Laan, J & CDNA 1996. Herziening Nederlandse Avifaunistische lijst 1800-1979: tweede fase. Dutch Birding 18: 157-202.
Jansen, J F J J 2012. Dunbekwulp verzameld bij Zierikzee in december 1888. Dutch Birding 34: 314-315.
Kers, B & Ebels, E B 2011. Grijze Gors op Schiermonnikoog in april 2011. Dutch Birding 33: 188-193.
Krijnen, M, Simons, J & Ebels, E B 2011. Amerikaanse Oeverloper in Hogerwaardpolder in juli 2011. Dutch Birding 33: 312-315.
Luiten, T 2011. DB Actueel: Cirlgors bij Westkapelle. Dutch Birding 33: 219-220.
Muusse, T O V 2011. Kumliens Meeuw in Brabantse Biesbosch in april 2011. Dutch Birding 33: 193-196.
Ovaa, A, Groenendijk, D, Berlijn, M & CDNA 2010, 2011. Rare birds in the Netherlands in 2009; in 2010. Dutch Birding 32: 363-383; 33: 357-376.
Plomp, M (redactie) 2012. Dutch Birding-video-jaaroverzicht 2011. Dvd. De Cocksdorp.
Prins, M 2011. DB Actueel: Ross' Meeuw bij Numansdorp. Dutch Birding 33: 218-219.
Rijmenans, G & Ebels, E B 2011. Eleonora's Valk in Oostvaardersplassen in september 2011. Dutch Birding 33: 377-381.
Schaftenaar, A 1995. DB Actueel: Bulwers Stormvogel: onverwachte nieuwkomer. Dutch Birding 17: 180.
Schaftenaar, A 1996. Bulwers Stormvogel op Westplaat in augustus 1995. Dutch Birding 18: 221-226.
van der Vliet, R E, de Bruin, A, van der Laan J & CDNA 2000. Rare birds in the Netherlands in 1999. Dutch Birding 22: 251-271.
van der Vliet, R E, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2007. Rare birds in the Netherlands in 2006. Dutch Birding 29: 347-374.

Arjan Ovaa, In de Molt 112, 6269 EJ Margraten, Netherlands
Dick Groenendijk, Doorneberglaan 287, 1974 NK IJmuiden, Netherlands
Max Berlijn, Wilhelminastraat 9, 6285 AS Epen, Netherlands
CDNA, p/a Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (cdna@dutchbirding.nl)

Kaspische Roodborsttapuit op Vlieland in oktober 2012

Sander Bot, Nils van Duivendijk, Eddy Nieuwstraten & Han Zevenhuizen

Op zaterdag 6 oktober 2012 bevonden Eddy Nieuwstraten en Han Zevenhuizen zich op Vlieland, Friesland, als vaste deelnemers aan de befaamde Deception Tours-weekenden. De uitvalsbasis was zoals gewoonlijk het huisje Veerman 4. Bij het vroege ontbijt werd met de hele groep de strategie voor de eerste uren van de dag besproken. De buienradar werd geraadpleegd (groot regenfront boven Nederland), de vogelradar-website van Hans van Gasteren werd gecheckt (hoge aantallen trekvogels boven de Noordzee) en de eigen antennes werden gebruikt (zichtbare aankomst van grote groepen Koperwieken *Turdus iliacus*). Hierop besloten EN en HZ hun aandacht in eerste instantie te richten op de bosjes in de zeereep ten westen van bungalowpark de Ankerplaats. De eerste paar 100 m zeereep leverden vooral algemene zangvogels op. Aangekomen bij een bankje leek een koffiepauze een goed idee maar nog voordat de thermoskan openging, vloog uit de lage duindoorns een vogel op die hoger op het duin in een struik neerstreek. EN en HZ zagen van voren een mannetje roodborsttapuit *Saxicola* met een scherp afgesneden, zwarte koptekening en een witte zijhalsvlek die doorliep tot aan de nek. De alertheid nam sterk toe toen de vogel zich omdraaide en beige mantelveren en een opvallende, ogenschijnlijk ongestreepte lichte stuit liet zien. Zou het een Aziatische Roodborsttapuit *S maurus* zijn? Op het moment dat de vogel met zijn staart wipte, brak 'alarmfase 3' aan want de vogel had niet alleen een witte ongestreepte stuit maar ook een grote hoeveelheid wit in de staart! HZ en EN realiseerden zich direct dat een 'tapuitenstaart' een belangrijk kenmerk is van Kaspische Roodborsttapuit *S m variegatus* (hierna *variegatus*). HZ wist snel de belangrijke kenmerken fotografisch vast te leggen waarna de waarnemers zich konden richten op het verder verifiëren van de determinatie. Langsfietsende vogelaars werden gevraagd te stoppen, vogelgidsen werden geraadpleegd en natuurlijk werd vriend en huisgenoot Nils van Duivendijk gebeld voor de ultieme check. NvD was snel ter plaatse en één blik door de telescoop was voor hem voldoende om de determinatie volledig te ondersteunen. Het bericht 'zekere Kaspische Roodborsttapuit' kon worden verzonden! De c 100 op het eiland aanwezige vogelaars waren snel aanwezig. De daarop volgende uren en dagen werd de vogel – na een aanvankelijk wat aarzelende ontvangst van de vaste wal – door vele 10-tallen vogelaars bezocht. De vogel werd voor het laatst waargenomen op zaterdag 20 oktober.

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op foto's van Arnoud van den Berg, Cock Reijnders, Laurens Steijn en HZ.

GROOTTE & BOUW Niet verschillend van Roodborsttapuit *S rubicola*. Staartpennen puntig.

KOP Kruin bruin, gestreept met verspreide zwarte veren; bevedering direct boven snavel zwart. Teugel, kin en oorstreek zwart; keel zwart gevlekt. Zijhalsvlek wit, met vooral op achterst gedeelte oranjecrèmekleurige zweem; zijhalsvlek doorlopend tot op achterhoofd, achter oorstreek. Achterhoofd lichtbruin en zwart gevlekt.

BOVENDELEN Mantel met lichtbruine tot crèmekleurige grondkleur en zwarte schachtstrepen. Bovenste schouderveren zwart met lichtbruine tot crèmekleurige randen; onderste schouderveren als mantel. Rug als mantel, lichtbruin tot crèmekleurig. Stuit wit, met vlekkerige crèmekleurige zweem. Bovenstaartdekveren met crèmekleurige zweem, lichter dan rug.

ONDERDELEN Borst oranje, meest intensief op bovenborst. Buik witachtig met oranje vlekken. Flank wit met vlekkerige oranje zeem. Onderstaartdekveren wit.

VLEUGEL Buitenste dekveren en duimvleugel zwart met witte randen. Binnenste dekveren wit, veld vormend, vooral in vlucht zichtbaar. Handdekveren zwart met smalle lichte rand. Tertials zwart met crèmekleurige rand, bovenste tertial met witte rand. Slagpennen zwartachtig. Ondervleugeldekveren en oksel zwart. Onderzijde van slagpennen met vrijwel witte basis.

STAART Staartpennen zwart, met witte rand aan top. Vier buitenste staartpenparen (t3-6) met c 80% van binnenvlag wit, distaal deel zwart. Buitenvlag van t3-6 zwart met witte buitenste rand bij t6. Distale helft van t1-2 zwart, patroon van basis moeilijk te beoordelen vanwege bedekking door bovenstaartdekveren.

NAAKTE DELEN Oog zwart. Snavel zwart. Poot grotendeels roze, sommige delen met zwarte zweem; nagels donker. Tenen van beide poten met veel wratten (op foto's goed zichtbaar).

GELUID Niet gehoord.

RUI Actieve rui in armpennen: buitenste armpen aan beide vleugels iets korter dan naastgelegen veren, indi-

[*Dutch Birding 34: 378-385, 2012*]

521 Kaspische Roodborsttapuit / Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus*, adult mannetje, Vlieland, Friesland, 6 oktober 2012 *(Cock Reijnders)* **522** Kaspische Roodborsttapuit / Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus*, adult mannetje, Vlieland, Friesland, 6 oktober 2012 *(Laurens B Steijn)*. Let op grote hoeveelheid wit op binnenvlag van t3-6 / note large white area on inner web of t3-6. **523** Kaspische Roodborsttapuit / Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus*, adult mannetje, Vlieland, Friesland, 6 oktober 2012 *(Arnoud B van den Berg)*. Let op roze poten en wratten op tenen / note pink coloured legs and wart-like growths on toes. **524** Kaspische Roodborsttapuit / Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus*, adult mannetje, Vlieland, Friesland, 6 oktober 2012 *(Han Zevenhuizen)*. Let op grote witte veld op binnenste dekveren en rui van buitenste armpennen / note large white panel on inner coverts and moult of outer secondaries.

catief voor groeiende veren; binnenste twee armpennen ontbrekend.

GEDRAG Als Roodborsttapuit: actief (en succesvol) vanaf toppen van duindoorns en andere struikjes jagend op vliegende insecten. Tijdens verblijf groot gebied bestrijkend (daardoor soms lastig te vinden).

Determinatie

Formaat, postuur en verenkleed duidden op een mannetje roodborsttapuit. Kenmerken die op Aziatische Roodborsttapuit pasten en Roodborsttapuit uitsloten, waren: ***1*** ongestreepte witte stuit en bovenstaartdekveren; ***2*** groot wit veld op de binnenste dekveren; ***3*** witte zijhalsvlek, doorlopend tot in de nek; en ***4*** zwarte oksel en ondervleugeldekveren die contrasteerden met de vrijwel witte basis van de onderzijde van de slagpennen (van Duivendijk 2011). Het belangrijkste kenmerk waardoor de vogel van Vlieland eenvoudig als *variegatus* en niet als nominaat Aziatische Roodborsttapuit *S m maurus* (of Stejnegers Roodborsttapuit *S m stejnegeri*) kon worden gedetermineerd was het staartpatroon: bij de vogel was c 80% van de binnenvlag van t3-6 wit. Bij de overige ondersoorten van Aziatische Roodborsttapuit

is de staart geheel zwart of is het wit minder uitgebreid. Nominaat *maurus* kan wit in de staart vertonen maar, indien aanwezig, is dit alleen aan de basis en bedekt door de bovenstaartdekveren, zodat dit niet in het veld zichtbaar is (Urquhart & Bowley 2002). Alleen mannetjes van de ondersoort *S m armenicus* kunnen ook zichtbare witte bases van t3-6 hebben; echter, dit is gemiddeld slechts 43% (39-55%; n=10) van de staartlengte (Urquhart & Bowley 2002). De c 80% witte binnenvlag van t3-6 kwam goed overeen met het gemiddelde van 82% voor *variegatus* (Urquhart & Bowley 2002). Binnen *variegatus* neemt het wit in de staart naar het noordoosten van het verspreidingsgebied toe waarbij vogels in het westen van het verspreidingsgebied minder dan 50% en vogels in het noordoosten meer dan 70% wit in de staart zouden hebben (Stepanyan 2003). Daarnaast past nog een aantal andere kenmerken beter op *variegatus* dan op nominaat *maurus*: ***1*** groot en bovendien witachtig gebied op stuit en bovenstaartdekveren; ***2*** contrast tussen donkere ondervleugeldekveren en vrijwel witte basis van de onderzijde van de slagpennen; ***3*** koud zandkleurige tekening op de bovendelen en kruin; en ***4*** brede lichte zijhals.

Witstaartroodborsttapuit *S leucurus* lijkt sterk op *variegatus* en heeft ook grotendeels witte binnenvlaggen aan de buitenste staartpennen. Bij Witstaartroodborsttapuit is dit echter het geval bij t2-6 (dus bij alle staartpennen, behalve het centrale paar) terwijl bij *variegatus* dit kenmerk alleen duidelijk aanwezig is op de buitenste vier pennen (t3-6). De vogel van Vlieland toonde veel zwart op de twee centrale staartpenparen, wat dus beter past op *variegatus* (zie plaat 521 en 524). Omdat Witstaartroodborsttapuit een standvogel in Zuid-Azië is, is deze soort niet in Europa te verwachten.

De vogel van Vlieland had grotendeels roze poten terwijl de poten bij alle roodborsttapuit-taxa normaal gesproken zwart zijn (Urquhart & Bowley 2002, Svensson et al 2009). Op de tenen waren tevens uitgebreide wratjes of vergroeiingen te zien (zie plaat 523 en 526-527). Deze verkleuring en vergroeiingen werden waarschijnlijk veroorzaakt door een virus (Heiner Flinks pers meded).

Leeftijdsbepaling

De leeftijdsbepaling leverde veel discussie op. Alle leeftijdskenmerken leken op een adult (tweede-kalenderjaar of ouder) te passen maar met name de puntige staartpennen met grote witte top leken juist sterk op een (erg adult-achtige) eerste-winter te duiden (Svensson 1992; plaat 522). Een artikel over deze vogel op Martin Garners weblog (www.birdingfrontiers.com) leverde diverse reacties op, waaronder van Magnus Hellström (in litt). Hij gaf aan dat staartpenstructuur en -patroon van de Vlielandvogel nauwelijks afweken van de adulte Stejnegers Roodborsttapuiten die hij ving in China. Aannemende dat ook andere taxa uit het roodborsttapuitencomplex een vergelijkbare staartpenstructuur hebben, kan de Vlielandvogel als adult gedetermineerd worden. Dit wordt verder ondersteund door twee aspecten in het staartpenpatroon van de Vlielandse vogel die typisch adult zijn, namelijk het scherp begrensde zwarte deel en de zuiver witte toppen. Bij juveniele staartpennen zou het donkere deel van de staartpennen minder zwart en diffuser begrensd zijn en de top niet zuiver wit.

Ook andere kenmerken duidden op een adult: de teugel en het gebied daaromheen was zwart. Verder hadden de handdekveren smalle witachtige randen en had de vogel een volledige set adulttype grote vleugeldekveren en zwartachtige slagpennen. Eerste-winter vogels hebben meer lichte topjes aan de lichaamsveren waardoor onder andere het zwart in het gezicht (gedeeltelijk) bedekt wordt; de handdekveren hebben brede, vaak wat rafelige randen, het breedst om de top en hebben een rossigbruine rand die gelijkmatig van breedte is langs de hele veer; en de slagpennen hebben een bruine zweem. Ook het ruipatroon van de vogel past beter op een adult. De vogel toonde namelijk actieve rui van de armpennen en mogelijk ook van de staartpennen. Dit past beter bij een laat ruiende adult en is waarschijnlijk te uitgebreid voor een eerste-winter.

Sommige taxa van het roodborsttapuitencomplex ondergaan een uitgebreide post-juveniele rui waarbij soms ook armpennen geruid worden in het eerste kalenderjaar (Snow & Perrins 1998). In tegenstelling tot nominaat *maurus* zijn bij *variegatus* en Stejnegers Roodborsttapuit eerste-winter mannetjes vaak al te herkennen aan de hand van een goed ontwikkeld koppatroon. Eerste-winter mannetjes nominaat *maurus* zijn daarentegen vaak moeilijk op geslacht te brengen door het overwegend vrouwtjesachtige koppatroon met niet of nauwelijks zwart en een witte keel. Svensson (1992) geeft aan dat bij eerste-winter mannetjes nominaat *maurus* in het najaar de keel- en kopveren alleen een middelgrijze basis hebben; hij suggereert dat pas bij een late gedeeltelijke rui in de winter de zwarte veren verkregen kunnen worden.

Taxonomie

Tot voor kort werd Aziatische Roodborsttapuit sa-

525 Kaspische Roodborsttapuit / Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus*, adult mannetje, Vlieland, Friesland, 6 oktober 2012 *(Arnoud B van den Berg)*

526 Kaspische Roodborsttapuit / Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus*, adult mannetje, Vlieland, Friesland, 15 oktober 2012 *(Marijn van Oss)*. Let op roze poot en wratten op tenen / note pink leg and wart-like growths on toes.

men met Roodborsttapuit en Afrikaanse Roodborsttapuit *S torquatus* als een wijdverbreide soort met c 25 ondersoorten beschouwd (cf Ripley et al 1964, Snow & Perrins 1998). Vanaf eind 20e eeuw kwamen moleculaire technieken beschikbaar die aantoonden dat het complex genetisch in drie duidelijke clusters uiteenvalt (Wittmann et al 1995, Wink et al 2002, Illera et al 2008). In combinatie met de verschillen in verenkleed tussen de groepen werd de soort gesplitst in Roodborsttapuit, Aziatische Roodborsttapuit en Afrikaanse Roodborsttapuit en dit is inmiddels door de meeste autoriteiten overgenomen (Sangster et al 1998, 1999, 2011, van den Berg 2008, Clements 2012, Gill & Donsker 2012). Het mtDNA van Roodborsttapuit en Aziatische Roodborsttapuit verschilt onderling 2.7-4.9% (Wink et al 2002).

Binnen Aziatische Roodborsttapuit zijn, naast *variegatus* en nominaat *maurus*, nog vier ondersoorten beschreven: *armenicus*, *indicus*, *przewalskii* en *stejnegeri* (figuur 1). De ondersoorten *indicus* en *stejnegeri* lijken sterk op nominaat *maurus* en zijn in het veld niet of slecht te onderscheiden (Urquhart & Bowley 2002). Urquhart & Bowley (2002) suggereren dan ook dat ze misschien beter als synoniem kunnen worden gezien van nominaat *maurus*. Het is daarom opvallend dat recent moleculair werk heeft laten zien dat nominaat *maurus* en *stejnegeri* zelfs geen zustertaxa van elkaar zijn, ondanks de grote morfologische overeenkomsten (Zink et al 2009). Voor bijvoorbeeld het IOC was dit voldoende reden om *stejnegeri* soortstatus te geven (Gill & Donsker 2012). Het is in dit verband van belang dat *stejnegeri* recentelijk in West-Europa met zekerheid als dwaalgast is vastgesteld: een vogel die op 24-26 oktober 2012 in Portland Bill, Dorset, Engeland, verbleef, bleek op grond van een mtDNA-analyse dit taxon te betreffen en uit een fotoanalyse bleek bovendien dat het dezelfde vogel was die op 7-23 oktober op Texel werd gezien (Kok 2012).

In het onderzoek van Zink et al (2009) waren ook vier vogels uit Astrakhan, Rusland (46°N, 47°E), van *variegatus* opgenomen. *Variegatus* komt samen met *armenicus* voornamelijk voor aan de west- en zuidzijde van de Kaspische Zee, geografisch gescheiden van de overige taxa (Urquhart & Bowley 2002; figuur 1). De in het onderzoek van Zink et al (2009) opgenomen vogels lieten een ambivalent patroon zien: twee exemplaren hadden een genetisch patroon dat overeenkomt met nominaat *maurus*, en twee met *stej-*

FIGUUR 1 Broedgebied van ondersoorten van Aziatische Roodborsttapuit *Saxicola maurus* / breeding ranges of subspecies of Siberian Stonechat *Saxicola maurus* (gebaseerd op Urquhart & Bowley 2002 en Zink et al 2009)

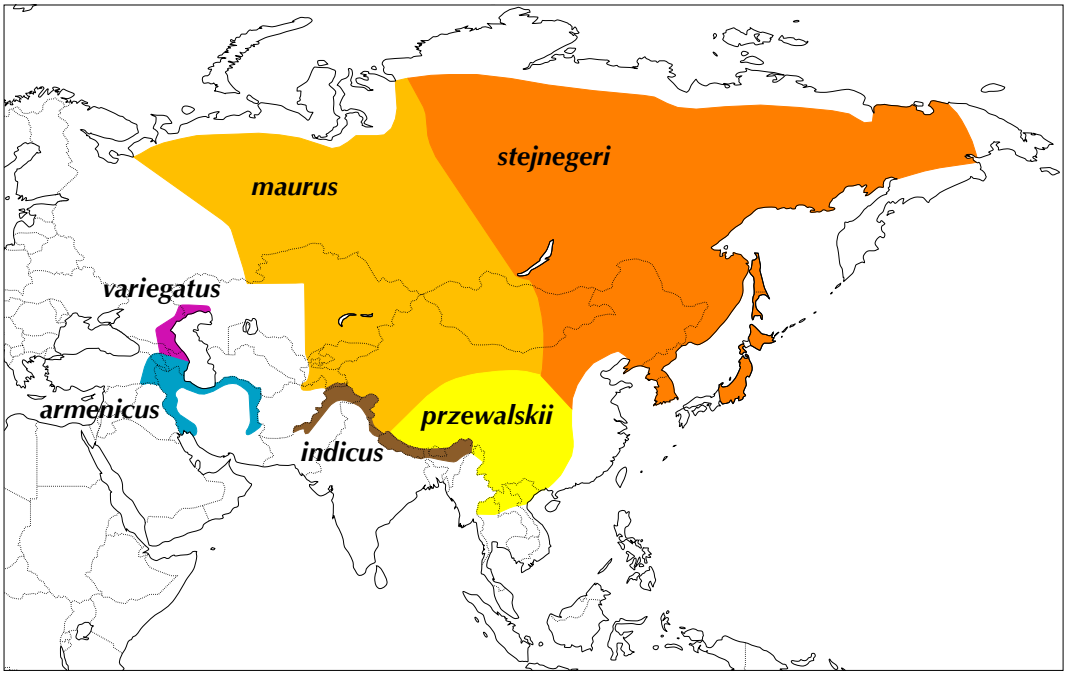

TABEL 1 Gevallen van *Saxicola maurus variegatus* in Noordwest-Europa / records of *Saxicola maurus variegatus* in north-western Europe (Slack 2009; Marcel Haas in litt).

Brittannië (3)
1-4 oktober 1985, Porthgwarra, Cornwall, England
11 september 1993, Landguard, Suffolk, England
7 mei 2006, Virkie, Shetland, Scotland, eerste-zomer mannetje

Denemarken (1)
18-19 mei 2003, Skagen, Nordjylland, eerste-zomer mannetje

Noorwegen (2)
15-19 juni 1983, Ilene, Sem, Vestfold, mannetje
9 april 2011, Utsira, Rogaland, mannetje

Zweden (3)
27 mei 2008, Långasand, Eftra, Halland, mannetje
6 juni 2010, Lilla Beckrevet, Gotska Sandön, Gotland, mannetje
2-5 november 2011, Lerhamn, Skåne, eerste-winter mannetje

negeri. *Armenicus* was niet in het onderzoek opgenomen. Het is duidelijk dat op basis van deze niet eenduidige resultaten, in combinatie met de kleine steekproef, nog geen eenduidige uitspraak kan worden gedaan over de systematische positie van Kaspische Roodborsttapuit. Een genetisch onderzoek, waarin representatieve aantallen van zowel *variegatus* als *armenicus* worden opgenomen, is noodzakelijk om te kunnen bepalen hoe deze taxa zich genetisch verhouden tot andere taxa uit het roodborsttapuitencomplex. Tot die tijd kan het best de huidige indeling worden aangehouden waarbij *armenicus* en *variegatus* als ondersoorten van Aziatische Roodborsttapuit worden beschouwd (George Sangster in litt).

Volgens Slack (2009) zou *variegatus* nauw verwant kunnen zijn aan Witstaartroodborsttapuit. *Variegatus* lijkt in verenkleed inderdaad sterk op Witstaartroodborsttapuit (Urquhart & Bowley 2002) maar het is onduidelijk of verenkleed een betrouwbare indicator is voor de mate van genetische verwantschap. Een groter opgezet genetisch onderzoek naar de status van *variegatus* dient dus ook betrekking te hebben op Witstaartroodborsttapuit.

Naamgeving en nomenclatuur

De naam Kaspische Roodborsttapuit (Caspian Stonechat) wordt soms gebruikt om de ondersoort *variegatus* van Aziatische Roodborsttapuit te benoemen (cf Slack 2009) en soms om de ondersoorten *variegatus* en *armenicus* gezamenlijk te benoemen (Urquhart & Bowley 2002). Hier worden Urquhart & Bowley (2002) gevolgd en de naam Kaspische Roodborsttapuit uitsluitend gebruikt om *variegatus* en *armenicus* gezamenlijk te benoemen.

De ondersoort *variegatus* is voor het eerst beschreven door Gmelin (1774) en lang is aangenomen dat het type-exemplaar afkomstig was uit Shemakha, Azerbeidzjan, binnen het broedgebied van *variegatus* (cf Urquhart & Bowley 2002). Zodoende heeft Štegmann (1935) de populatie in het zuidelijke verspreidingsgebied van Kaspische Roodborsttapuit als eerste beschreven en de naam *armenicus* gegeven. Echter, Mlíkovský (2011) laat zien dat Gmelin zijn type-exemplaar niet in Azerbeidzjan maar in Bandar-e Anzali, Iran, heeft beschreven. Dat ligt in het broedgebied van *armenicus* zodat deze naam onjuist is en vervangen dient te worden door *variegatus*. De noordelijke populatie van Kaspische Roodborsttapuit is dan het eerst beschreven door Buturlin (1929) onder de naam *amaliae*. Op basis van die gegevens zou de juiste naam voor *variegatus amaliae* zijn en voor *armenicus variegatus*. Svensson et al (2012) bevestigden de conclusie dat *armenicus* een synoniem is van *variegatus* en de laatstgenoemde voorrang krijgt maar kwamen op basis van een analyse van originele beschrijvingen erop uit dat in plaats van *amaliae* (1929) een nog oudere naam, *hemprichii* (1833), beschikbaar is. Omdat de onjuiste nomenclatuur inmiddels is ingeburgerd en in afwachting van een beslissing van de Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna is er voor gekozen om hier de 'oude' naamgeving aan te houden.

Verspreiding en voorkomen

Variegatus is voornamelijk een broedvogel langs de west- en noordkust van de Kaspische Zee, in Azerbeidzjan, Georgië, Rusland en Kazachstan (Urquhart & Bowley 2002, Wassink & Oreel 2007; figuur 1). Het areaal grenst in het zuiden aan het broedgebied van *armenicus* (Urquhart & Bowley 2002). *Variegatus* is een trekvogel, en overwintert voornamelijk in Afrika maar ook schaars in bijvoorbeeld Israël (Shirihai 1996, Urquhart & Bowley 2002, Redman et al 2009); in de trektijd wordt *variegatus* ook in het Midden-Oosten waargenomen (Porter & Aspinall 2010).

Variegatus is een zeer zeldzame dwaalgast in Noordwest-Europa, met tot en met 2011 negen gevallen (Marcel Haas in litt; tabel 1). In Zuidoost-

527 Kaspische Roodborsttapuit / Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus*, adult mannetje, Vlieland, Friesland, 8 oktober 2012 *(Eric Menkveld)*

Europa is *variegatus* 11 keer vastgesteld, met negen gevallen op Cyprus, één geval in Griekenland en één in Italië, alle in december-april (Slack 2009). Opvallend is dat van de negen gevallen in Noordwest-Europa er zes in het voorjaar waren, terwijl nominaat *maurus* juist veel vaker in het najaar wordt waargenomen. Ter illustratie: van de 38 als *maurus* aanvaarde gevallen van Aziatische Roodborsttapuit in Nederland zijn er slechts twee in het voorjaar, een beeld dat overeenkomt met de ons omringende landen (Slack 2009; www.dutchavifauna.nl). Mogelijk is dit een vertekend beeld omdat *maurus* in het voorjaar vaak lastiger te onderscheiden is van Roodborsttapuit terwijl door het afwijkende staartpatroon *variegatus* het hele jaar goed is te onderscheiden van Roodborsttapuit.

De vogel van Vlieland betreft het eerste geval voor Nederland en het 10e voor Noordwest-Europa.

Dankzegging
Wij bedanken Marcel Haas voor het aanleveren van een overzicht van de gevallen in Noordwest-Europa en Gerald Oreel voor zijn commentaar op een concept van het artikel.

Summary
Caspian Stonechat on Vlieland in October 2012 On 6-20 October 2012, a male Caspian Stonechat *Saxicola maurus variegatus* stayed on Vlieland, Friesland, the Netherlands. It was identified as Siberian Stonechat *S maurus* because of its unmarked white rump, large expanse of white on inner wing-coverts, broad pale band on neck-side and black axillaries. It could be identified as subspecies *variegatus* because it showed c 80% white on the inner web of t3-6. In other subspecies of Siberian Stonechat, the white is less extensive or absent. Other characters consistent with *variegatus* included the large white rump, contrast between dark axillaries and pale remiges, cold sand-coloured upperparts and broad band on neck-side. White-tailed Stonechat *S leucurus* could be excluded by tail pattern, which shows the extensive white pattern also on t2. The bird showed multiple wart-like growths on its toes and had mostly pink instead of black legs, probably caused by a virus. The bird could be aged as an adult by its black lore, black-and-white tail pattern (more brownish and buffish in first-winter), narrow white fringes to primary-coverts (broader and more ragged in first-winter), adult-type wing-coverts and blackish remiges.

Variegatus is treated as a subspecies of Siberian Stonechat; together with *armenicus*, it is geographically isolated from the other subspecies and together these two subspecies are known as Caspian Stonechat. Recent molecular work comparing different stonechat taxa in-

cluded only four examples of *variegatus*. The results were ambiguous and indicated that two individuals were closely related to *S m maurus* and two to *S m stejnegeri*. More research is needed to clarify the systematic position. Recently, it has been shown that the current nomenclature is incorrect: *variegatus* was first described in *armenicus* range; thus, the correct name for *armenicus* is *variegatus*. The population formerly known as *variegatus* should, strictly speaking, be named *amaliae* or *hemprichii* but, for practical reasons, such treatment is not followed here. *Variegatus* breeds west and north of the Caspian Sea and winters mainly in north-eastern Africa. It is a vagrant to Europe, with nine records in north-western Europe and 11 in south-eastern Europe. If accepted, the Vlieland bird constitutes the first record of *variegatus* for the Netherlands.

Verwijzingen

van den Berg, A B 2008. Dutch Birding vogelnamen: lijst van West-Palearctische vogelsoorten 2008 – Dutch Birding bird names: list of Western Palearctic bird species 2008. Amsterdam.

Buturlin, S A 1929. Sistematičeskie zametki o pticah Severnogo Kavkaza [Taxonomische toelichting op de vogels van Noord Kaukasus]. Mahačkala [In Russisch.]

Clements, J F 2012. Updates and corrections, to accompany the eBird/Clements Checklist 6.7. Website: www.birds.cornell.edu/clementschecklist/corrections.

van Duivendijk, N 2011. Advanced bird ID handbook – the Western Palearctic. Londen.

Gill, F & Donsker, D (redactie) 2012. IOC world bird names (version 3.1). Website: www.worldbirdnames.org.

Gmelin, S G 1774. Reise durch Rußland zur Untersuchung der drey Natur-Reiche 3. Reise durch das nordliche Persien, in den Jahren 1770, 1771 bis im April 1772. St Petersburg.

Illera, J C, Richardson, D S, Helm, B, Atienza, J C & Emerson, B C 2008. Phylogenetic relationships, biogeography and speciation in the avian genus *Saxicola*. Mol Phylogenet Evol 48: 1145-1154.

Kok, D 2012. DB Actueel: Opmerkelijke ontknoping rondom Stejnegers Roodborsttapuit op Texel. Dutch Birding 34: 426-428.

Mlíkovský, J 2011. Nomenclatural and taxonomic status of birds (Aves) collected during the Gmelin Expedition to the Caspian Sea in 1768-1774. J Natl Mus Prague Nat Hist Ser 180 (7): 81-121.

Porter, R & Aspinall, S 2010. Birds of the Middle East. Tweede druk. Londen.

Redman, N, Stevenson, T & Fanshawe, J 2009. Birds of the Horn of Africa: Ethiopia, Eritrea, Djibouti, Somalia, and Socotra. Londen.

Ripley, S D 1964. Turdinae. In: Mayr, E & Paynter Jr, R A (redactie), Check-list of birds of the world 10, Cambridge, pp 13-227.

Sangster, G, Hazevoet, C J, van den Berg, A B & Roselaar, C S 1998. Dutch avifaunal list: species concepts, taxonomic instability, and taxonomic changes in 1998. Dutch Birding 20: 22-32.

Sangster, G, Hazevoet, C J, van den Berg, A B, Roselaar, C S & Sluys, R 1999. Dutch avifaunal list: species concepts, taxonomic instability, and taxonomic changes in 1977-1998. Ardea 87: 139-166.

Sangster, G, Collinson, J M, Crochet, P-A, Knox, A, Parkin, D T, Svensson, L & Votier, S C 2011. Taxonomic recommendations for British birds: seventh report. Ibis 153: 883-892.

Shirihai, H 1996. The birds of Israel. Londen.

Slack, R 2009. Rare birds where and when. York.

Snow, D W & Perrins, C M (redactie) 1998. The birds of the Western Palearctic. Concise edition. Oxford.

Štegman, B K 1935. Zur Verbreitung und geographischen Variabilität des schwarzkehligen Wiesenschmätzers. Dokl Akad Nauk SSSR 3: 45-48.

Stepanyan, L S 2003. [Conspectus of the ornithological fauna of Russia and adjacent territories.] Moskou. [In Russisch.]

Svensson, L 1992. Identification guide to European passerines. Vierde druk. Stockholm.

Svensson, L, Grant, P J, Mullarney, K & Zetterström, D 2009. Collins bird guide. Tweede druk. Londen.

Svensson, L, Shirihai, H, Frahnert, S & Dickinson, E 2012. Taxonomy and nomenclature of the Stonechat complex *Saxicola torquatus* sensu lato in the Caspian region. Bull Br Ornithol Club 132: 260-269.

Urquhart, E & Bowley, A 2002. Stonechats: a guide to the genus *Saxicola*. Londen.

Wassink, A & Oreel, G J 2007. The birds of Kazakhstan. De Cocksdorp.

Wink, M, Sauer-Gürth, H, Heidrich, P, Witt, H-H & Gwinner, E 2002. A molecular phylogeny of stonechats and related turdids. In: Urquhart, E & Bowley, A, Stonechats: a guide to the genus *Saxicola*, Londen, pp 22-30.

Wittmann, U, Heidrich, P, Wink, M & Gwinner, E 1995. Speciation in the stonechat (*Saxicola torquata*) inferred from nucleotide sequences of the cytochrome-b gene. J Zool Syst Evol Res 33: 116–122.

Zink, R M, Pavlova, A, Drovetski, S, Wink, M & Rohwer, S 2009. Taxonomic status and evolutionary history of the *Saxicola torquata* complex. Mol Phylogenet Evol 52: 769–773.

Sander Bot, Postbus 41139, 9701 CC Groningen, Nederland (sanderbot@yahoo.co.uk)
Nils van Duivendijk, Veluwemeer 82, 3446 JC Woerden, Nederland (nils.van.duivendijk@casema.nl)
Eddy Nieuwstraten, Mozartstraat 14, 6521 GC Nijmegen, Nederland (eddynieuws@gmail.com)
Han Zevenhuizen, 's-Gravenhof 20, 2415 CB Nieuwerbrug, Nederland (hanzevenhuizen@gmail.com)

Genetic identity of grey chiffchaffs trapped in the Netherlands in autumns of 2009-11

Peter de Knijff, Vincent van der Spek & Johannes Fischer

Three subspecies of Common Chiffchaff *Phylloscopus collybita* are currently on the Dutch list: nominate *P c collybita* (hereafter nominate *collybita*), Scandinavian Chiffchaff *P c abietinus* (hereafter *abietinus*) and Siberian Chiffchaff *P c tristis* (hereafter *tristis*). Nominate *collybita* is a very common breeding bird in most of western Europe including the Netherlands, where it is also a migrant reaching south to southern Morocco in winter (eg, Speek & Speek 1984) and a winterer in small numbers (Bijlsma et al 2001). *Abietinus* breeds in northern Scandinavia and eastern Europe east to the Urals, Caucasus, Transcaucasia and northern Iran (Clements 2000). In the Netherlands, it has been mentioned as a migrant and winterer (Bijlsma et al 2001), although there is no publication describing its identification and occurrence in any detail. *Tristis* breeds in Siberia, east of the range of *abietinus*, and in the Netherlands it is regarded as a rarity, after being temporarily dropped in 1992-93 from the list of taxa to be considered by the Dutch rarities committee (CDNA) (van den Berg & Bosman 2001). Up to and including 2011, 39 *tristis* were accepted by the CDNA (Ebels 2009, Ovaa et al 2012), mainly concerning singing or calling birds from October to April. There has been much debate about the identification of Common Chiffchaff taxa and the occurrence of *tristis* in western Europe (eg, van den Berg & The Sound Approach 2009, Dean et al

528 Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis* (right; same bird as in plate 529), with Common Chiffchaff / Tjiftjaf *Phylloscopus collybita collybita*, Wassenaar, Zuid-Holland, 31 October 2009 *(Vincent van der Spek/Vrs Meijendel)*.

[*Dutch Birding 34: 386-392, 2012*]

2010). This paper reveals the first findings based on DNA-analyses of feather material collected from 41 chiffchaffs, more than half of which were initially identified as *abietinus*, at ringing stations in the west of the Netherlands in 2009-11.

Background

In western Europe, *tristis* is regarded the rarest of the three taxa. Song (eg, Martens & Meincke 1989) and calls (eg, Constantine & The Sound Approach 2006, van den Berg & The Sound Approach 2009) are nowadays regarded as diagnostic and sufficiently distinct to separate it from the two other taxa (Constantine & The Sound Approach 2012). But what about non-vocal birds?

Plumage characters to distinguish *tristis* from nominate *collybita* are described by, eg, Svensson (1992), Dean & Svensson (2005), Svensson et al (2009), van den Berg & The Sound Approach (2009) and Ebels (2009). *Tristis* is regarded as the subspecies with the least amount of green and yellow in the plumage. Typical birds are brown and many birds are grey, without yellow or green tones on upper- and underparts. Nominate *collybita* has the most green and yellow tones in its plumage. *Abietinus* is often considered to be intermediate between the two by Dutch ringers but in fact Svensson (1992) explains that *abietinus* and *collybita* generally are impossible to separate when handling single birds (see also Cramp 1992). He mentions that, on average, *collybita* is 'very slightly more green and less grey above' and that 'underparts are said to be more yellow and buff than in *abietinus*' but adds that he finds it difficult to confirm these differences and that 'individual variation seems to be just as pronounced as geographical'. However, both Cramp (1992) and Svensson (1992) mention that *abietinus* is 'a trifle' larger than both *collybita* and *tristis* but, because of extensive overlap, this does not present much help in identifying *abietinus* by ringers either. As far as the current knowledge goes, only completely brown or grey (non-vocal) chiffchaffs can be safely identified as *tristis*. In practice, however, many *tristis* do have some green on the upperside or yellow on the supercilium, underparts and bare parts (eg, van den Berg & The Sound Approach 2009). But, because of its alleged rareness, 'safety first' is the widely accepted view on the identification of *tristis*. For example, the CDNA does not accept records of non-vocal chiffchaffs that have green or yellow in their plumage, despite the plumage analyses in van den Berg & The Sound Approach (2009) of birds trapped and photographed by Arend Wassink in Kazakhstan.

As a result, many Dutch ringers until recently identified birds less green and yellow than nominate *collybita* but with some yellow on the underparts and/or supercilium and/or green on the mantle as *abietinus*, simply because the amount of yellow and green supposedly ruled out *tristis*. Levering & Keijl (2008), for instance, list for 1970-2006 79 *abietinus* trapped and ringed at Castricum, Noord-Holland, and 26 birds 'showing features' of *tristis* (not a single one being accepted). Likewise, Blom et al (2011) list 16 *abietinus* and five *tristis* trapped and ringed at Westenschouwen, Zeeland, in 1959-2009. However, recent publications led some ringers to challenge these results and to investigate newly trapped birds by using DNA analyses.

Methods

We designed a pilot project using a pragmatic research protocol. During the autumn migration periods of 2009-11, loose feathers that dropped during handling of trapped chiffchaffs were collected from 41 individuals, mostly from birds which did not look like typical nominate *collybita* or from very large birds (suggesting *abietinus*). This was done at five Dutch ringing stations: Vrg De Grauwe Gans (Almere, Flevoland), Vrs Castricum (Castricum, Noord-Holland), Vrs Meijendel (Wassenaar, Zuid-Holland), Vrs Van Lennep (Bloemendaal, Noord-Holland) and Vrs Schiermonnikoog (Schiermonnikoog, Friesland) (see www.trektellen.nl for more information about these ringing stations). From these feathers, DNA was extracted and the sequence of a fragment of 939 basepairs of the mitochondrial cytochrome B gene was obtained. To these results, we added orthologous (equivalent) sequences from individuals of: *collybita* (n=1; GenBank Z73487, from Lake Constance, southern Germany (Helbig et al 1996)), *abietinus* (n=8; seven sequences provided by Staffan Bensch from north-eastern Sweden and one sequence, GenBank Z73479, from Eilat, Israel (Helbig et al 1996)), and *tristis* (n=8; seven sequences provided by Staffan Bensch from Kazakhstan and one sequence, GenBank Z73482 from Mirnoye biological station, Yenisei, Siberia (Helbig et al 1996)) sequenced by others and deposited in the GenBank sequence database (www.ncbi.nlm.nih.gov/GenBank) or provided directly to us. Before the DNA-based identification, all ringers provided their 'tentative' identification based on plumage and biometry.

Results

We compared the cytochrome B sequences of all 41 sampled birds with the available data from 17

529 Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis*, Wassenaar, Zuid-Holland, 31 October 2009 *(Vincent van der Spek/Vrs Meijendel)*. The bird (same as in plate 528), the very first in the project, was identified as *abietinus/tristis* by the ringers. Although not prominent, note green feathers on mantle. **530** Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis*, Castricum, Noord-Holland, 28 October 2011 *(Luc Knijnsberg)*. Identified as *abietinus* by the ringers. Note amount of green on upperparts. **531** Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis*, Castricum, Noord-Holland, 8 October 2010 *(Luc Knijnsberg)*. Identified as *abietinus* by the ringers. **532** Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis*, Wassenaar, Zuid-Holland, 7 November 2010 *(Vincent van der Spek/Vrs Meijendel)*. The bird had many green feathers on upperparts and yellow feathers on head and, most strikingly, supercilium. Identified as *abietinus* by the ringers.

other birds representing the three subspecies. This resulted in three very distinct groups of sequences, corresponding to the subspecies *collybita*, *abietinus* and *tristis* (figure 1). The majority of the sequences (n=30) grouped with the *tristis* sequence types. The remaining sequences (n=11) grouped with the single *collybita* sequence. So, none of the sampled 41 birds showed a sequence typical of *abietinus*. In terms of sequence variation, each of the three chiffchaff taxa analysed here showed distinct sequence types. This confirms the previous results from Helbig et al (1996) and Bensch et al (2006). When we compared the molecular (mtDNA) identification and the in-hand (visual) identification, we saw a clear trend (table 1). All birds identified as *collybita* (n=9) were also *collybita* based on mtDNA. All birds identified as *tristis* (n=5) were also confirmed as such. Importantly, however, all birds identified as *abietinus* in the hand (n=23), were identified as *tristis* based on mtDNA, and not a single *abietinus* was identified based on mtDNA. We also compared the plumage variation of all birds that were mtDNA identified as *tristis*. For this, we distinguished 'greyish'

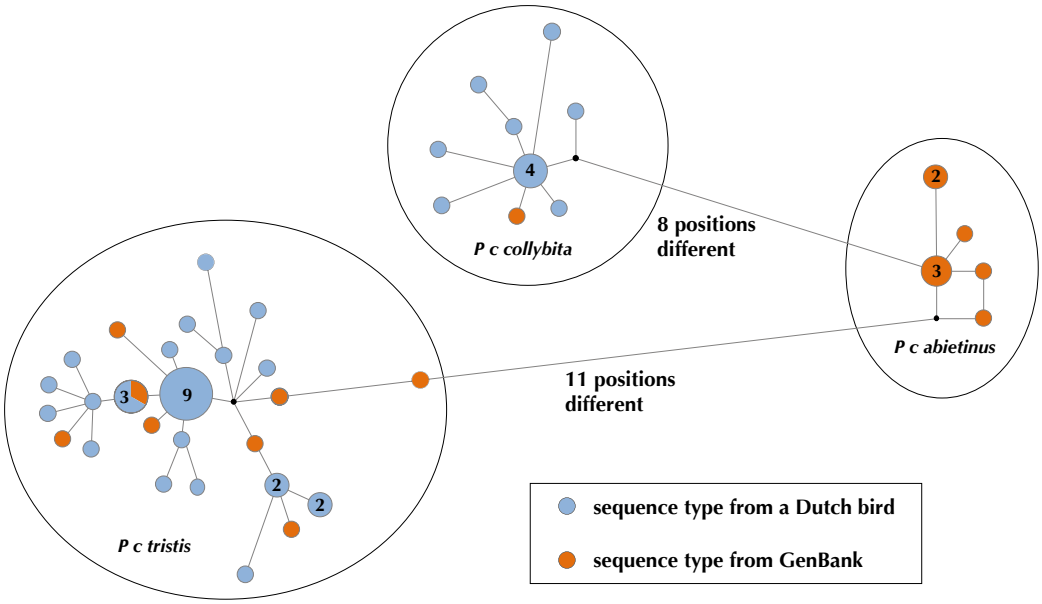

FIGURE 1 Network of mtDNA cytochrome B sequences representing three Common Chiffchaff *Phylloscopus collybita* subspecies. Each coloured circle represents a unique haplotype (sequence). Circles without a number are only seen once, otherwise the number indicates the number of times this sequence type was observed. The length of the lines connecting the circles corresponds with the number of sequence differences between the sequence types. The short line connecting most of the sequence types represents a single position (out of 939) being different.

(with some green) and 'brownish' *tristis* but we were unable to detect a clear DNA difference between these two *tristis* plumage types. Two birds from Meijendel, Wassenaar, with long wings (67 mm) turned out to be *collybita* based on mtDNA.

Discussion

Our results suggest that *tristis* is a scarce but regular migrant in the Netherlands and that it is much more common than its current status suggests, even when taking into account the statement by some ringers that autumn 2010 appeared to be an unusually good year for 'suspicious' chiffchaffs. It also shows that plumage variation in *tristis* is larger than typically acknowledged (cf Svensson 1992), which confirms Arend Wassink's contribution in van den Berg & The Sound Approach (2009). It is also noteworthy that not a single *abietinus* was identified by mtDNA. The two birds with long wings (67 mm) turned out to be *collybita* based on mtDNA. According to Svensson (1992), a wing length above 64 mm is out of range for both *tristis* and *collybita* but within the range of *abietinus*. This suggests that wing length may not be diagnostic for *abietinus*. It appeared that the ringers of the five ringing stations were quite able

TABLE 1 Common Chiffchaff *Phylloscopus collybita* subspecies identification by ringers compared with identification using mtDNA

identification by ringers	**identification by mtDNA**			
	P c collybita	*P c abietinus*	*P c tristis*	**Total**
P c collybita	9	0	0	9
P c collybita/abietinus	2	0	0	2
P c abietinus	0	0	23	23
P c abietinus/tristis	0	0	2	2
P c tristis	0	0	5	5
Total	**11**	**0**	**30**	**41**

533 Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis*, Almere, Flevoland, 26 October 2010 *(Ton Eggenhuizen)*. Identified as *tristis* by the ringers due to lack of yellow and green on, eg, head, supercilium and upperparts.

534 Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf *Phylloscopus collybita tristis*, Castricum, Noord-Holland, 22 November 2010 *(Richard Reijnders)*. Identified as *tristis* by the ringer.

to pick out chiffchaffs which looked like another subspecies than *collybita* on the basis of plumage characters but they appeared to mistake them for *abietinus*. They often did consider the possibility of a 'greyish' *tristis*, but in many cases ruled out this taxon based on the CDNA criteria for acceptance. It means that they were not able to correctly identify many *tristis* by plumage, despite having much experience with chiffchaffs in the hand.

All this obviously raises the question how to identify *abietinus* without DNA, and suggests that in the past many trapped *tristis* were erroneously identified as *abietinus*. Clearly, if any morphological criteria were used in the past, they should be considered inconclusive or even erroneous.

As all 'atypical' Common Chiffchaffs in this sample were identified as *tristis* based on mtDNA, *tristis* is obviously much less rare than previously assumed.

535 Common Chiffchaff / Tjiftjaf *Phylloscopus collybita collybita*, Wassenaar, Zuid-Holland, 8 October 2010 *(Vincent van der Spek/Vrs Meijendel)*. Identified as *collybita/abietinus* by the ringers; *abietinus* was suggested based on its wing length of 67 mm.

Future research

All afore-mentioned ringing stations are planning to co-operate in a continuation of this research on a larger and more systematic scale during the next autumns. Combined with plumage details and biometry and properly documented with photographs and, if possible, sound-recordings this will hopefully result in a large sample that will allow us to shed more light on the status and identification criteria of *collybita*, *tristis* and, especially, *abietinus*.

Acknowledgements

The following people and ringing groups are kindly thanked for their contribution: Henk Levering, Richard Reijnders, Arnold Wijker and other volunteers of Vrs Castricum; Ton Eggenhuizen and Vrg De Grauwe Gans; volunteers of Vrs Meijendel; André van Loon and other volunteers of Vrs Schiermonnikoog; Han Buckx, Jesse Zwart and other volunteers of Vrs Van Lennep; and Arnoud van den Berg, Bosse Carlsson and Roy Erkens. Special thanks go to staff of the Forensic Laboratory for DNA research, Leiden, the Netherlands, especial-

ly to Kristian van der Gaag and Sophia Zuniga for their advice and support. We also wish to acknowledge the help of Staffan Bensch from Lund University, Skåne, Sweden, who provided some essential background information.

Samenvatting

GENETISCHE IDENTITEIT VAN GRIJZE TJIFTJAFFEN GEVANGEN IN NEDERLAND IN HET NAJAAR VAN 2009-11 Op de Nederlandse lijst staan drie ondersoorten van Tjiftjaf *Phylloscopus collybita*: nominaat *P c collybita* (hierna nominaat *collybita*), Scandinavische Tjiftjaf *P c abietinus* (hierna *abietinus*) en Siberische Tjiftjaf *P c tristis* (hierna *tristis*). Nominaat *collybita* is een zeer algemene broedvogel, doortrekker en schaarse wintergast. *Abietinus* wordt als doortrekker en wintergast beschouwd hoewel in geen enkele bron het voorkomen in detail wordt beschreven. *Tristis* is een zeldzaamheid die beoordeeld wordt door de CDNA, met tot en met 2011 39 aanvaarde exemplaren. Het gaat bij *tristis* met name om zingende of roepende vogels laat in het najaar en in de winter. Op zang en roep zijn ze goed te onderscheiden van de andere taxa. Maar hoe om te gaan met vogels die geen geluid maken, zoals vaak op ringbanen?

Nominaat *collybita* heeft het meeste geel en groen in het kleed, *tristis* het minst. *Abietinus* wordt vaak als intermediair beschouwd maar verschilt in feite qua uiterlijk niet of nauwelijks van nominaat *collybita*, behalve dat hij gemiddeld ietsje groter is dan zowel nominaat *collybita* als *tristis*. Een klassieke *tristis* is bruin op de bovendelen, maar veel vogels geven eerder een grijze indruk. Het is bekend dat *tristis* meer geel- of groentinten op de kop, bovendelen of onderdelen kan hebben dan vroeger werd gedacht. De CDNA hanteert echter de stelregel dat niet-roepende vogels met geel en/of groen in de wenkbrauwstreep, op de kop en op de boven- en onderdelen niet als *tristis* aanvaard kunnen worden omdat atypische *abietinus* of nominaat *collybita* niet kunnen worden uitgesloten. Door zo nauwkeurig naar de verdeling van groen- en geeltinten te kijken, is bij met name veel ringers ten onrechte het idee ontstaan dat vogels met wat geel of groen op 'onwenselijke' plekken per definitie geen *tristis* zijn, en dus altijd *abietinus* betreffen.

Bij enkele ringers rees de vraag of DNA-analyses licht op de zaak konden werpen. Daartoe werd een pragmatisch onderzoeksprotocol opgezet. In 2009-11 zijn op vijf Nederlandse ringstations uit vier provincies veertjes verzameld die tijdens het hanteren van gevangen vogels waren losgekomen, in totaal van 41 Tjiftjaffen (met name van vogels waarvan verwacht werd dat het geen *collybita* betrof) waarvan de determinatie van de ringers werd genoteerd. Uit deze veren is DNA geïsoleerd en van een fragment van 939 baseparen van het mitochondriale cytochroom-B-gen werd de basepaarvolgorde bepaald ('sequencen'). De verkregen sequenties werden vergeleken met 17 sequenties van de drie taxa in de internationale sequentiedatabank GenBank en van Staffan Bensch (Universiteit Lund, Zweden), afkomstig van vogels uit de broedgebieden (één nominaat *collybita*, acht *abietinus* en acht *tristis*).

Het bleek dat 30 van de 41 Nederlandse monsters correspondeerden met sequenties van *tristis*, 11 correspondeerden met nominaat *collybita* en geen enkel monster kwam overeen met *abietinus*. Wanneer de determinatie op basis van mtDNA werd vergeleken met die van de ringers (tabel 1), viel op dat alle als nominaat *collybita* gedetermineerde vogels (9) dat op basis van mtDNA ook waren. De vijf vogels die door de ringers als *tristis* werden genoteerd, waren dat ook op basis van mtDNA. Echter, alle vogels (n=23) die in de hand als *abietinus* waren gedetermineerd bleken op basis van mtDNA *tristis* te zijn.

Dit kleinschalige onderzoek op een beperkt aantal ringstations toont alleen in de jaren 2009-11 op basis van mtDNA al 30 exemplaren van *tristis* aan. Zelfs als wordt meegewogen dat 2010 volgens veel ringers een opmerkelijk goed jaar voor 'atypische' Tjiftjaffen was, wijzen de resultaten er toch op dat *tristis* eerder schaars dan zeldzaam is. De deelnemende ringers bleken goed in staat om 'verdachte' Tjiftjaffen op te merken maar waren, ondanks hun ervaring, in veel gevallen niet in staat om *abietinus* en *tristis* te onderscheiden. Goede criteria om *abietinus* zonder DNA te determineren lijken niet voorhanden, tenzij men de biometrie van een extreem groot exemplaar voldoende acht. Twee vogels uit deze steekproef met lange vleugels (67 mm), volgens de literatuur buiten de bandbreedte van *collybita* en *tristis* maar passend binnen *abietinus*, bleken op basis van mtDNA echter toch *collybita* te zijn. De vraag is daarmee in hoeverre biometrie bruikbaar is. Er komt een uitgebreid vervolgonderzoek naar Tjiftjaffen, dat zich met name zal toespitsen op *abietinus*.

References

Bensch, S, Irwin, D E, Irwin, J H, Kvist, L & Åkesson, S 2006. Conflicting patterns of mitochondrial and nuclear DNA diversity in *Phylloscopus* warblers. Mol Ecol 15: 161-171.

van den Berg, A B & Bosman, C A W 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. Tweede druk. Haarlem.

van den Berg, A B & The Sound Approach 2009. Calls, identification and taxonomy of Siberian Chiffchaff: an analysis. Dutch Birding 31: 79-85.

Bijlsma, R G, Hustings, F & Camphuysen, C J 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland – Common and scarce birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 2. Haarlem.

Blom, H G J, Kleyheeg, E, Oskam, C G A, van Ree, A & Schildwacht, M 2011. 50 jaar Vogelringstation Nebularia 1959-2009 – jubileumboek. Lekkerkerk.

Clements, J F 2000. Birds of the world: a checklist. Fifth edition. Mountfield.

Constantine, M & The Sound Approach 2006. The sound approach to birding. Poole.

Constantine, M, Hopper, N & The Sound Approach 2012. Catching the bug. Poole.

Cramp, S (editor) 1992. The birds of the Western Palearctic 6. Oxford.

Dean, A R & Svensson, L 2005. 'Siberian Chiffchaff' revisited. Br Birds 98: 396-410.

Dean, A R, Bradshaw, C, Martin, J, Stoddart, A & Walbridge, G 2010. The status in Britain of 'Siberian Chiffchaff'. Br Birds 103: 320-338.
Ebels, E B 2009. Siberische Tjiftjaffen in Nederland: voorkomen en determinatie. Dutch Birding 31: 86-100.
Helbig, A J, Martens, J, Seibold, I, Henning, F, Schottler, B & Wink, M 1996. Phylogeny and species limits in the Palaearctic chiffchaffs *Phylloscopus collybita* complex: mitochondrial genetic differentiation and bioacoustic evidence. Ibis 138: 650-666.
Levering, H P A & Keijl, G O 2008. Vinkenbaan Castricum 1960-2006 – een halve eeuw vogels ringen. Castricum.
Martens, J & Meincke, C 1989. Der siberische Zilpzalp (*Phylloscopus collybita tristis*): Gesang und Reaktion einer mitteleuropäischen Population im Freilandversuch. J Ornithol 130: 455-473.
Ovaa, A, Groenendijk, D, Berlijn, M & CDNA 2012. Rare birds in the Netherlands in 2011. Dutch Birding 34: 349-377.
Speek, B J & Speek, G 1984. Thieme's vogeltrekatlas. Zutphen.
Svensson, L 1992. Identification guide to European passerines. Fourth edition. Stockholm.
Svensson, L, Grant, P J, Mullarney, K & Zetterström, D 2009. Collins bird guide. Second edition. London.

Peter de Knijff, Afdeling Humane Genetica, LUMC, Postbus 9600, 2300 RC Leiden, Netherlands (knijff@lumc.nl)
Vincent van der Spek, Vrs Meijendel, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Netherlands (v.vanderspek@gmail.com)
Johannes Fischer, Afdeling Humane Genetica, LUMC, Postbus 9600, 2300 RC Leiden, Netherlands (johannesfischer@live.nl)

APPENDIX 1 Common Chiffchaffs *Phylloscopus collybita* trapped by five ringing groups in the Netherlands and identified as Siberian Chifchaff *P c tristis* based on mtDNA in 2009-11 (these reports have not yet been considered by the Dutch rarities committee (CDNA))

Locality	**Date**	**Ring number**
Wassenaar, Zuid-Holland	31 October 2009	Y87188
Wassenaar, Zuid-Holland	8 November 2009	Y87199
Almere, Flevoland	26 October 2010	AAC854
Castricum, Noord-Holland	30 October 2010	Y76947
Wassenaar, Zuid-Holland	7 November 2010	Y87756
Almere, Flevoland	7 November 2010	AAC858
Almere, Flevoland	7 November 2010	AAC860
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78015
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78019
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78021
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78022
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78033
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78043
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78044
Castricum, Noord-Holland	7 November 2010	Y78055
Castricum, Noord-Holland	8 November 2010	Y78079
Wassenaar, Zuid-Holland	9 November 2010	Y87787
Castricum, Noord-Holland	10 November 2010	Y78092
Castricum, Noord-Holland	10 November 2010	Y78093
Castricum, Noord-Holland	14 November 2010	Y78096
Almere, Flevoland	17 November 2010	AAC885
Castricum, Noord-Holland	18 November 2010	Y79581
Castricum, Noord-Holland	19 November 2010	AT87347
Castricum, Noord-Holland	20 November 2010	Y78139
Castricum, Noord-Holland	20 November 2010	Y78140
Almere, Flevoland	20 November 2010	AAC899
Castricum, Noord-Holland	21 November 2010	Y78110
Almere, Flevoland	28 November 2010	AAC904
Schiermonnikoog, Friesland	26 October 2011	Y92990
Castricum, Noord-Holland	28 October 2011	Y79427

Brieven

Status of Long-tailed Tit subspecies in Poland

In an interesting article about the invasion of White-headed Long-tailed Tits *Aegithalos caudatus caudatus* in the Netherlands and other European countries in 2010-11 (van Bemmelen et al 2012), figure 5 (p 146) shows the distribution range of White-headed Long-tailed Tit (hereafter *caudatus*) and Central European Long-tailed Tit *A c europaeus* (hereafter *europaeus*) and the hybridisation zone between these two in Europe. According to this map, *caudatus* occurs in eastern Poland and *europaeus* in the west of the country, with the hybridisation zone running through central Poland (more or less along the valley of the Vistula river). This distribution map, however, does not correctly reflect the status of these subspecies in Poland.

Long-tailed Tit is a moderately widespread, scarce to fairly numerous breeding species in Poland. Generally, *caudatus* nests throughout the country, whereas *europaeus* has been confirmed as a sporadic breeder (Tomiałojć & Stawarczyk 2003, Sikora et al 2007, Kuczyński & Chylarecki 2012). In western Poland, *caudatus* is a common breeder, whereas breeding pairs of *europaeus* have been reported only very rarely. Below, I present the ratios of these two subspecies in various regions of western Poland. In Slaskie province (Silesia), *caudatus* breeds throughout the region, whereas breeding pairs of pure *europaeus* have been found there only twice (in 1933 and 1972); there are also three sightings of mixed pairs *caudatus* x *europaeus* (Dyrcz et al 1991). In Lubuskie province, only one mixed breeding pair *caudatus* x *europaeus* has been seen, all other pairs being *caudatus* (Jermaczek et al 1995). In Wielkopolska province, through which according to earlier authors the hybridisation zone ran (eg, Czarnecki 1958), *caudatus* is common, with *europaeus* only rarely recorded breeding (Bednorz et al 2000). More mixed breeding pairs *caudatus* x *europaeus* have been found in this area. Of the 148 pairs of Long-tailed Tit examined between 1951 and 2008 (mainly in the vicinities of Poznań and Leszno), mixed pairs of *caudatus* x *europaeus* and of *caudatus* and intermediates were recorded on average in c 15% of cases (Ireneusz Odrzykoski in litt).

In southern Poland, *caudatus* occurs roughly three times more often than *europaeus* and a few mixed pairs have been found there (Walasz & Mielczarek 1992). In central Poland (the area of hybridisation in van Bemmelen et al 2012), *caudatus* is a fairly numerous breeding bird; only one clutch of pure *europaeus* has been found there, along with two mixed pairs *caudatus* x *europaeus* (Chmielewski et al 2005). In eastern Poland (east of the Vistula), *caudatus* occurs almost exclusively, which is consistent with van Bemmelen et al (2012). Confirmed pure pairs of *europaeus* there have been extremely rare but mixed pairs of *caudatus* and *europaeus* or intermediates have occurred on occasion (Tomiałojć & Stawarczyk 2003; Andrzej Dombrowski & Michał Polakowski in litt).

Long-tailed Tit usually migrates along the Polish Baltic coast; for example, in 1994-2005, at the so-called Operation Baltic ringing stations (on the central coast and the Vistula Spit), a total of 16 430 individuals were ringed, 98% of them in autumn (Augustyn 2008). Long-tailed Tits ringed in Poland were then recovered mainly to the east of Poland (32), in Russia (20) and Lithuania (4), but also in Germany (3), Sweden (3), Estonia (1) and Finland (1). Individuals with foreign rings retrapped in Poland (n=687) originate almost exclusively from the distribution range of *caudatus*, recoveries coming from Lithuania (306), Russia (155), Estonia (129), Latvia (93), Finland (3) and Germany (1) (data from Polish Ringing Scheme, Tomasz Mokwa in litt). During migration and wintering in Poland, *caudatus* is generally dominant but *europaeus* (and also intermediates) occur throughout the country, annually in the south and west, sometimes making up 30-50% of individual flocks; in central, northern and eastern Poland, however, *europaeus* has been recorded much less often (Dyrcz et al 1991, Jermaczek et al 1995, Tomiałojć & Stawarczyk 2003, Chmielewski et al 2005; Michał Polakowski in litt).

My thanks go to Tomasz Mokwa (Polish Ringing Scheme, Ornithological Station MIZ PAS) for data on ringed Long-tailed Tits and Andrzej Dombrowski, Ireneusz Odrzykoski and Michał Polakowski for information about the status of these subspecies in various parts of Poland.

References

Augustyn, A 2008. [Activity report of the Operation Baltic for 1994-2005.] Not Ornitol 49: 186-202. [In Polish.]

Bednorz, J, Kupczyk, M, Kuźniak, S & Winiecki, A 2000.

[Birds of the Wielkopolska Region.] Poznań. [In Polish.]
van Bemmelen, R S A, Eggenhuizen, A H V & Faveyts, W 2012. Invasion of White-headed Long-tailed Tits in the Netherlands in 2010-11: progression, numbers and distribution. Dutch Birding 34: 137-150.
Chmielewski, S, Fijewski, Z, Nawrocki, P, Polak, M, Sułek, J, Tabor, J & Wilniewczyc, P 2007. [The avifauna of Kraina Gór Świętokrzyskich.] Kielce-Poznań. [In Polish.]
Czarnecki, J 1958. [Nesting of western subspecies of Long-Tailed Tit (*Aegithalos caudatus caudatus* Herm.) in Major Poland.] Przyr Pol Zach 2: 300-301. [In Polish.]
Dyrcz, A, Grabiński, W, Stawarczyk, T & Witkowski, J 1991. [Birds of Silesia.] Wrocław. [In Polish.]
Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M (editors) 1993. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 13/I. Wiesbaden.
Harrap, S & Quinn, D 1996. Tits, nuthatches & treecreepers. London.
Jermaczek, A, Czwałga, T, Jermaczek, D, Krzyśków, T, Rudawski, W & Stańko, R 1995. [Birds of the Lubusian Region.] Świebodzin. [In Polish.]
Kuczyński, L & Chylarecki, P 2012. [Atlas of common breeding birds in Poland: distribution, habitat preferences and population trends.] Warszawa. [In Polish.]
Sikora, A, Rodhe, Z, Gromadzki, M, Neubauer, G & Chylarecki, P (editors) 2007. [The atlas of breeding birds in Poland 1985-2004.] Poznań. [In Polish.]
Tomiałojć, L & Stawarczyk, T 2003. [The avifauna of Poland. Distribution, numbers and trends.] Wrocław. [In Polish.]
Walasz, K & Mielczarek, P (editors) 1992. [The atlas of breeding birds in Małopolska 1985-1991.] Wrocław. [In Polish.]

Łukasz Ławicki, West-Pomeranian Nature Society, Flisacza 35e/6, 74-100 Gryfino, Poland (izuza@interia.pl)

Rob van Bemmelen responded as follows: 'Łukasz Ławicki points out an inaccuracy in the distribution map in van Bemmelen et al (2012) and supplies interesting and valuable information on the distribution and mixing of *caudatus* and *europaeus* in Poland. The map was based on Glutz von Blotzheim & Bauer (1993) and an interpretation of the information in Harrap & Quinn (1996) and used in the article to illustrate the approximate areas where intermediates observed during the invasion potentially originated – a function it still serves in my opinion. However, there is scant quantitative information on subspecies ratios and the occurrence of hybridisation events in most of the contact zone between the two subspecies, and therefore, the map may well contain further inaccuracies in other areas. Further comments from other parts of the region where the two subspecies meet are therefore more than welcome.' EDITORS

Aankondigingen & verzoeken

East African Rarities Committee The East African Rarities Committee (EARC) has a new secretary, Kenyan resident Nigel Hunter. The committee covers Kenya, Tanzania and Uganda and collects details of up to the fifth record of all rare species for each country. The EARC prefers to receive records in electronic form via e-mail sent to nigelhunter@timbale.org. Photographs of rarities seen are especially useful but if photographs are not available then a full written description is required. Past records of such rare species are also sought. For those who do not have access to the internet, records can be submitted by post to Nigel Hunter, PO Box 24803, Karen 00502, Nairobi, Kenya.

CDNA-mededelingen

Digitaal indienen via Dutch Avifauna Op 20 augustus 2012 werd de website www.dutchavifauna.nl, het complete overzicht van alle zeldzame (indien)soorten van Nederland, officieel gelanceerd tijdens de Dutch Bird Fair te Lelystad, Flevoland. Sindsdien werd de website dagelijks aangevuld, onder meer met veel foto's. De medewerkers van Dutch Avifauna zijn blij met alle 'input' en stellen nog meer hulp bij het uitbreiden van de site op prijs.

Per 1 januari 2013 zal het mogelijk worden om waarnemingen van CDNA-beoordeeltaxa in te dienen via www.dutchavifauna.nl. De huidige manieren van indienen blijven ook na deze datum mogelijk, maar de CDNA prefereert het gebruik van het digitale indienformulier van Dutch Avifauna. Dit formulier komt in grote lijnen overeen met het oude digitale formulier maar heeft als voordeel dat de locatie exact kan worden aangegeven. Het is de bedoeling om in het volgende nummer van Dutch Birding uitvoerig op het online indienen in te gaan. STEVEN WYTEMA (DUTCH AVIFAUNA) & DICK GROENENDIJK (CDNA)

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly from **October-November 2012**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

GEESE TO DUCKS The population of **Lesser White-fronted Goose** *Anser erythropus* in Lappland, Sweden, of which 120 individuals were wintering in the Netherlands until April 2012, had a bad breeding season partially because of bad weather resulting in only one breeding pair being successful and raising three young. More worrying was the fact that during moult at their breeding sites many were taken by predators, and it was seen that White-tailed Eagles *Haliaeetus albicilla* hunted the temporarily flightless birds almost every day. As a result, only 60 were counted on passage in Sweden in autumn and just 49 arrived in the Netherlands from 9 October. An apparent family flock of four to six **Todd's Canada Geese** *Branta canadensis interior* was found among the local Canada Goose flock at Woodhurn Flashes, Northumberland, England, on 18-20 November. A record flock of eight **Red-breasted Geese** *B ruficollis* for the Netherlands (including a pair with four young) stayed on Schiermonnikoog, Friesland, from 14 October to at least late November. An adult **Black Brant** *B nigricans* at Pogorzelica along the Baltic coast on 8 November was the third for Poland. A female/immature **White-headed Duck** *Oxyura leucocephala* stayed at Wielkopolskie, Poland, from at least 28 October to 7 November. A **Steller's Eider** *Polysticta stelleri* migrated past Dąbkowice, Koszalin, Zachodniopomorskie, Poland, on 26 October. Very belated news concerns a male **American Scoter** *Melanitta americana* found in the collection of the Turku university; it was shot on 16 May 1926 at Ahvenanmaa, Kökar, and concerns the first for Finland. The adult male at Skagen, Nordjylland, Denmark, from 20 September was last seen on 12 October. From 12 September through at least November, the adult male **Bufflehead** *Bucephala albeola* was back at Gaatkensplas, Zuid-Holland, the Netherlands, for its ninth consecutive winter. An unringed first-winter female **Hooded Merganser** *Lophodytes cucullatus* stayed at Pagham Harbour, West Sussex, England, on 7-17 November. Up to three **Marbled Ducks** *Marmaronetta angustirostris* were present in the wetlands along the southern coast of Sardinia, Italy, until early October.

SEABIRDS TO GREBES In Norway, an adult **Black-browed Albatross** *Thalassarche melanophris* flew off Utsira,

536 Caspian Plover / Kaspische Plevier *Charadrius asiaticus*, first-year, Corvo, Azores, 19 October 2012 *(David Monticelli)*

537 Slaty-backed Gull / Kamtsjatkameeuw *Larus schistisagus*, adult, Kikkonummi, Helsinki, Finland, 3 November 2012 *(Petteri Hytönen)*

538 Willet / Willet *Tringa semipalmata*, Villa Franco do Campo, São Miguel, Azores, 18 October 2012 *(Peter van Scheepen)*

539 Black Skimmer / Amerikaanse Schaarbek *Rynchops niger*, adult, Rietvlei, Cape Town, South Africa, 5 October 2012 *(Callan Cohen)* **540** Northern Harrier / Amerikaanse Blauwe Kiekendief *Circus hudsonius*, juvenile female, Tacumshin, Wexford, Ireland, 31 October 2012 *(Killian Mullarney)* **541** Little Bustard / Kleine Trap *Tetrax tetrax*, Wedeler Marsch, Schleswig-Holstein, Germany, 1 October 2012 *(Eckhard Möller)*

Rogaland, on 29 September and off Havika, Vest-Agder, Norway, on 16 October. A presumed juvenile was photographed between Sein and Pointe du Raz, Finistère, France, on 8 November. A white-morph **Red-footed Booby** *Sula sula* was photographed on Raso, Cape Verde Islands, on 9 October. A **Pygmy Cormorant** *Phalacrocorax pygmeus* was found at Ville-en-Sallaz, Rhône-Alpes, Savoie, France, on 14 November. A first-winter **Double-crested Cormorant** *P auritus* on El Hierro from 22 October through November was the first for the Canary Islands. One **Great White Pelican** *Pelecanus onocrotalus* remained at Gulf of Cagliari, Sardinia, in September. A high total of 215 **Western Great Egrets** *Casmerodius albus*, including a flock of c 180, were counted at Gulf of Oristano, Sardinia, in early October. A juvenile **Purple Heron** *Ardea purpurea* at Orrevatnet, Rogaland, on 12 October concerned a species not annually seen in Norway. An **African Spoonbill** *Platalea alba* was photographed in a flock of 153 Eurasian Spoonbills *P leucorodia* at Trischendamm close to Friedrichskoog, Schleswig-Holstein, Germany, on 27 August. An adult **Lesser Flamingo** *Phoenicopterus minor* at Kulu lake, Turkey, from 24 October to at least 2 November might be the same as the one that turned up here on 22 April 2011. In Ireland, a **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* stayed at Lough Baun, Mayo, from 29 October. Another was found on South Uist, Outer Hebrides, Scotland, on 26 November.

RAPTORS TO BUSTARDS An adult male **Crested Honey Buzzard** *Pernis ptilorhyncus* at Akrotiri on 21 October was the first for Cyprus. In Portugal, three immature **Rüppell's Vultures** *Gyps rueppellii* were seen at Barão São João, Lagos, on 30 September; in Cadiz, Spain, a total of eight was reported in October, including a group of four on 12 October. A record influx of **Lappet-faced Vultures** *Torgos tracheliotus* occurred in Dubai, United Arab Emirates, with a peak of 47 on 17 October; in addition, the country's first **Cinereous Vulture** *Aegypius monachus* with up to six Griffon Vultures *G fulvus* were seen, and a photographed **Himalayan Vulture** *G himalayensis* on 13-16 October constituted a most unexpected first for Arabia. Remarkably, a juvenile male **Northern Harrier** *Circus hudsonius* at Tacumshin, Wexford, Ireland, from 6 to at least 11 October was the fourth for this site in two years and it was followed by a juvenile female from 19 October to at least 11 November. In France, a **Long-legged Buzzard** *Buteo rufinus* remained at Saint-Clément-des-Baleines, Charente-Maritime, through late October to at least 7 November. On 26 November, a juvenile female **Eastern Imperial Eagle** *Aquila heliaca*, fitted with a satellite transmitter as a nestling in Hungary in July 2012, roosted c 200 km north of Niamey in south-western Niger, constituting the species' first record in western Africa (interestingly, further south-east in this part of Africa, there is a record of Spanish Imperial Eagle *A adalberti* in Cameroon on 14 January 1978; Dutch Birding 33: 99, 2011). The biggest-ever influx of **Gyrfalcons** *Falco rusticolus* in Denmark numbered eight first-winters on 5-29 October. An internet picture of handfuls of deplumed **Amur Falcons** *F amurensis* caused an outrage as it documented the annual massacre of 10 000s in Nagaland, India, where the single largest congregation of this species in the world occurs (www.focusingonwildlife.com/news). An **African Swamphen** *Porphyrio madagascariensis* was reported at Eilat, Israel, on 29 September. An **American Coot** *Fulica americana* was discovered on South Uist, Outer Hebrides, on 26 November. On 28 November, one was found at Ballyconneely, Galway, Ireland. Two adults and a juvenile **Common Crane** *Grus grus* on Corvo from 31 October to 2 November constituted the second record for the Azores. In Germany, the **Little Bustard** *Tetrax tetrax* at Wedeler Marsch along the Elbe river west of Hamburg, Schleswig-Holstein, from 30 September remained until 21 October.

WADERS In the Netherlands, a total of 437 breeding attempts by **Black-winged Stilts** *Himantopus himantopus* have been registered for 1931-2011, of which almost half dated from 1990 onwards (Limosa 85: 69, 2012). In north-western France, a first-winter **Greater Sand Plover** *Charadrius leschenaultii* was present at Dunkerque, Nord, on 15-20 October. On 13 October, a **Caspian Plover** *C asiaticus* turned up at Siracusa, Sicily, Italy. In the Azores, the westernmost ever was photographed on Corvo on 19 October. In Uzbekistan, a record flock of more than 400 **Sociable Lapwings** *Vanellus gregarius* stayed at Talimarzhan lake in Kashkadarya province on 16-20 September, supposedly on their way to the Indian Subcontinent. A **Temminck's Stint** *Calidris temminckii* photographed at Seltjarnarnes on 17 October was (only) the second for Iceland. To the long list of records of **Baird's Sandpiper** *C bairdii* in Europe in August-September (Dutch Birding 34: 329, 2012) can be added a juvenile at Kock, Lubelskie, on 6 October (fourth for Poland), one at Garðskagi on 6-11 October (seventh for Iceland), and one at Baltasound, Unst, Shetland, Scotland, on 26 November (see below for Azores records). A **Pectoral Sandpiper** *C melanotos* at Lotoshino fish ponds on 21-29 September was the first for the Moscow region, while a *Calidris* present at the same time was thought to be a Sharp-tailed Sandpiper *C acuminata* but was apparently an aberrant Pectoral. The juvenile **Short-billed Dowitcher** *Limnodromus griseus* at Lodmoor, Dorset, England, from 3 September stayed until 6 October, while the second for France was a first-winter at Le Crotoy, Somme, on 22-27 October. The first confirmed record of a specifically identified dowitcher for West Africa involved a juvenile Short-billed photographed on the northern coast of Senegal on 14 October. The first **Long-billed Dowitcher** *L scolopaceus* for Malta was a first-winter photographed at Simar on 5-25 October. An **Upland Sandpiper** *Bartramia longicauda* was 'heard only' at Lissagriffin, Cork, Ireland, on 7 October. On 1 November, one was seen at Estaca de Bares, Mañón, A Coruña, Spain. Juvenile **Solitary Sandpipers** *Tringa solitaria* were present on Ouessant, Finistère, France, on 8-10 and 19 October and in Scilly, England, on Bryher on 12-14 October and St Mary's on 15-17 October.

542 Greater Sand Plover / Woestijnplevier *Charadrius leschenaultii*, first-winter, Dunkerque, Nord, France, October 2012 *(Edouard Dansette)* **543** Solitary Sandpiper / Amerikaanse Bosruiter *Tringa solitaria*, juvenile, Bryher, Scilly, England, 13 October 2012 *(Michael Schmitz)* **544** Short-billed Dowitcher / Kleine Grijze Snip *Limnodromus griseus*, juvenile, Le Crotoy, Somme, France, 24 October 2012 *(Edouard Dansette)* **545** Long-billed Dowitcher / Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus*, first-winter, Simar Nature Reserve, Malta, 18 October 2012 *(Raymond Galea)*

JAEGERS TO SKIMMERS Adult **Bonaparte's Gulls** *Chroicocephalus philadelphia* stayed at Larne, Antrim, Northern Ireland, through October-November; at Strumble Head, Pembrokeshire, Wales, on 16-20 October; at Sunderland, Durham, England, on 27 October; at Dawlish Warren, Devon, England, from 21 October to at least 19 November; and at Boddington Reservoir, Northamptonshire, England, from 1 November. An adult **Franklin's Gull** *Larus pipixcan* associated with a marked influx of up to 4200 **Brown-headed Gulls** *L brunnicephalus* (and c 200 Slender-billed Gulls *L genei*) at Morjim beach, Chapora mouth, Goa, from 14 November onwards was the first for India and South Asia. In Poland, 2012 has become one of the best years for **Pallas's Gull** *L ichthyaetus* with 10 immatures and two adults between 19 May and 28 October (in 2008, 14 individuals were recorded); in October, two were seen in Germany. The first breeding of **Caspian Gull** *L cachinnans* for the Netherlands at Amerongen, Utrecht, from 3 March into August 2012 (cf Dutch Birding 34: 261, 2012) appears to have concerned a fifth calendar-year male wearing a presumed Polish ring paired with a female Herring Gull *L argentatus* (which was trapped on the nest and colour-ringed 'white 7C'), producing three eggs and at least one fledgling. The first **Slaty-backed Gull** *L schistisagus* for Finland (and fourth for the WP) was an adult at Kirkkonummi rubbish tip on 3-4 November. In Ireland, the presumed returning adult **Forster's Tern** *Sterna forsteri* stayed at Soldier's Point, Dundalk, Louth, from 29 August to at least 14 October, and what was presumed to be the same bird was relocated on 29 October at the opposite side of the country at Nimmo's Pier, Galway, where it remained into November. A first-winter at Almonte, Huelva, on 12 November was the fourth for

546 Northern Hawk-Owl / Sperweruil *Surnia ulula*, first-year, Store Hareskov, Sjælland, Denmark, 6 October 2012 *(Simon Berg Pedersen)* **547** Pied Bushchat / Zwarte Roodborsttapuit *Saxicola caprata*, first-year male, Yeroham, Negev, Israel, 18 October 2012 *(Yoav Perlman)* **548** Lesser Spotted Woodpecker / Kleine Bonte Specht *Dendrocopos minor*, female, Scalloway, Mainland, Shetland, Scotland, 16 October 2012 *(Hugh Harrop)*

549-550 American Cliff Swallow / Amerikaanse Klifzwaluw *Petrochelidon pyrrhonota*, first-year, Ouessant, Finistère, France, 4 October 2012 *(Aurélien Audevard)* **551** American Cliff Swallow / Amerikaanse Klifzwaluw *Petrochelidon pyrrhonota*, adult, Gårdby hamn, Öland, Sweden, 19 November 2012 *(Mats Wallin)* **552** Eastern Kingbird / Koningstiran *Tyrannus tyrannus*, Inishmore, Galway, Ireland, first-year, 5 October 2012 *(Dermot Breen)*

553 Rufous-tailed Robin / Snornachtegaal *Larvivora sibilans*, first-year, Christiansø, Bornholm, Denmark, 14 October 2012 *(Jens Mikkel Lausten)*

554 Swainson's Thrush / Dwerglijster *Catharus ustulatus*, first-year, Christiansø, Bornholm, Denmark, 21 October 2012 *(Jens Mikkel Lausten)*

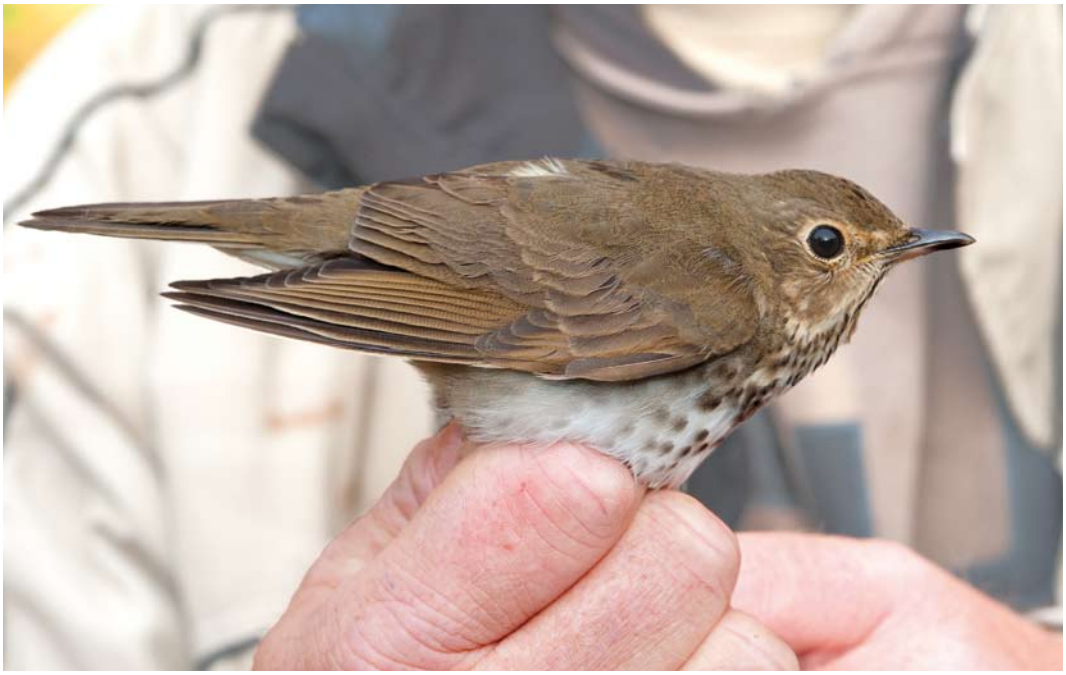

Spain. A remarkable 34 000 **Roseate Terns** *S dougallii* were counted at Lacepedes in northern Australia on 22 October. An adult **Black Skimmer** *Rynchops niger* photographed at Rietvlei, Table Bay Nature Reserve, Cape Town, South Africa, on 4-5 October was the first for South Africa. On 7 October, one was reported from Walvis Bay, Namibia, 1600 km to the north along the Atlantic coast. In Ireland, interestingly, there was also a report of this American species off Mayo on 30 August (Dutch Birding 34: 331, 2012).

DOVES TO KINGBIRDS First-winter **Rufous Turtle Doves** *Streptopelia orientalis meena* were seen at Wabern, Hessen, Germany, from 28 October into December, at Bjaerangen, Nordland, Norway, from 30 October to 8 November, and at Kajaani, Finland, from 31 October to at least 10 November. The first **Northern Hawk-Owl** *Surnia ulula* for Denmark for almost seven years was a first-winter at Store Hareskov, Sjælland, from30 September to 8 October. A **White-throated Needletail** *Hirundapus caudacutus* photographed by a single birder at Rømø, Tønder, for 5 min on 21 October was the first for Denmark. In Ireland, an elusive juvenile male **Belted Kingfisher** *Megaceryle alcyon* was seen at Lough Fee and Kylemore Abbey, Galway, on 5-6 October and again briefly at nearby Clifden on 31 October. On 12 October, two **Northern Carmine Bee-eaters** *Merops nubicus* appeared at Ingarö, Uppland, Sweden; possibly, these concerned the same birds as those in Sweden on Öland and in Skåne in June, and on Rügen, Mecklenburg-Vorpommern, Germany, on 26-30 August (Dutch Birding 34: 262-264, plate 360, 333, 2012). In a wide geographical survey of mtDNA variation in the **Great Spotted Woodpecker** *Dendrocopos major* complex, which included North Africa and Eurasia, four distinct and reciprocally monophyletic clades were found (in China; in Japan; in Iran/Azerbaijan; and in remaining Eurasia/North Africa), with no phylogeographical structure within them. On the basis of gene flow and phylogenetic analysis, four different species are proposed (Perkta & Quintero (2012) in Biological Journal of the Linnean Society, doi: 10.1111/j.1095-8312.2012.02003.x). A **Lesser Spotted Woodpecker** *D minor* found in trees at Scalloway, Shetland, in October was the first for Scotland, and probably the first of the Scandinavian nominate *D m minor* for Britain. A first-winter **Eastern Kingbird** *Tyrannus tyrannus* photographed on Inishmore, Galway, in the afternoon of 5 October was the first for Ireland and the WP (Birding World 25: 430-432, 2012); the lack of previous records of this long-distance migrant from eastern North America can be explained by the fact that it is an early migrant, in August, before the onset of autumn storms.

VIREOS TO BULBULS A **Red-eyed Vireo** *Vireo olivaceus* was seen on Ile d'Yeu, Vendée, France, on 11 October. A **Brown Shrike** *Lanius cristatus* at Årslev Engsø, Aarhus, from 4 November into December was the second for Denmark. A first-year **Steppe Grey Shrike** *L lahtora pallidirostris* on Texel, Noord-Holland, from 27 October to 9 November was the second for the Netherlands; the first was also on Texel in September 1994. A **Spotted Nutcracker** *Nucifraga caryocacactes* found dead at Villarroya de los Pinares, Teruel, Aragón, on 18 October was probably the second for Spain. A **Hooded Crow** *Corvus cornix* at Jahra pool on 23 October was the first for Kuwait. **Great Tits** *Parus major* photographed at Reykjavík from 25 October to 9 November and up to three at Hafnarfjörður from 11 November constituted (only) the fifth and sixth record for Iceland. A first-year **American Barn Swallow** *Hirundo rustica erythrogaster* at Garðskagi on 11-13 October was the first for Iceland. The second and third **American Cliff Swallows** *Petrochelidon pyrrhonota* for France were juveniles on Ouessant on 3-10 October (in a flock of nine **Red-rumped Swallows** *Cecropis daurica*) and reportedly at Arles, Bouches-du-Rhône, on 19 October. The first for Sweden stayed on Öland from 15 November and was killed by a Eurasian Sparrowhawk *Accipiter nisus* on 20 November. Two **White-eared Bulbuls** *Pycnonotus leucotis* along the west bank of the Euphrates at Asri cemetary, Birecik, Şanlıurfa, in October were the first for Turkey.

WARBLERS TO STARLINGS The second **Eastern Crowned Warbler** *Phylloscopus coronatus* for Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, and seventh for the WP was photographed on 16 October. A *Phylloscopus* warbler first identified as Eastern Crowned at Southwell, Portland, Dorset, on 22 October was re-identified from photographs as **Pale-legged Leaf Warbler** *P tenellipes* or **Sakhalin Leaf Warbler** *P borealoides*, which differ in song but not in morphology, in either case a first for the WP (Birding World 25: 428-429, 2012). A late **Arctic Warbler** *P borealis* was seen at Helendale, Shetland, on 3-10 November. Based on molecular phylogeny, morphometrics and bioacoustics, two additional species of 'Arctic Warbler' are now recognized; apart from Arctic Warbler *P borealis* breeding in continental Eurasia and Alaska, USA, these are **Kamchatka Leaf Warbler** *P examinandus* in Russia in Kamchatka, Sakhalin and Kuril Islands and in Japan on Hokkaido, and **Japanese Leaf Warbler** *P xanthodryas* in Japan except Hokkaido (Japanese Journal of Ornithology 61: 46-59, 2012). In the Netherlands, a high number of no less than four **Radde's Warblers** *P schwarzi* were present on Vlieland, Friesland, on 20 October, and others were trapped in Noord-Holland at Castricum on 18 and 20 October, at Zwanenwater on 20 October and at Bloemendaal on 23 October. On Helgoland, also four were seen in the second half of October. Eight were found in Britain during October. An **Asian Desert Warbler** *Sylvia nana* was photographed at Samphire Hoe, Kent, England, on 18 November. The second **Blyth's Lesser Whitethroat** *S curruca blythi* to be identified by a DNA analysis for the Netherlands was trapped on 17 and 20 October at Kennemerduinen, Bloemendaal, Noord-Holland (www.dutchbirding.nl/news.php?id=768); the first was at Houten, Utrecht, from 30 November 2008 to 15 January 2009. A presumed **Central Asian Lesser Whitethroat** *S c halimodendri* was photographed and sound-recorded at Stortemelk, Vlieland, on 4 November. **Pallas's Grasshopper Warblers** *Locustella certhiola* turned up on Fair

555 Trumpeter Finch / Woestijnvink *Bucanetes githagineus*, Linosa, Italy, 30 October 2012 *(Míchele Víganò)* **556** Rustic Bunting / Bosgors *Emberiza rustica*, Linosa, Italy, 3 November 2012 *(Igor Maiorano)* **557** Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni*, Linosa, Italy, 11 November 2012 *(Igor Maiorano)* **558** Daurian Shrike / Daurische Klauwier *Lanius isabellinus*, adult female, Linosa, Italy, 2 November 2012 *(Igor Maiorano)*

Isle, Shetland, on 3 October (trapped) and at Marsden Quarry, Dunham, England, on 12 October. Several **Lanceolated Warblers** *L lanceolata* were found on Fair Isle between 2 and 22 October, while others were discovered at Long Nab, Burniston, North Yorkshire, England, on 12 October and on North Ronaldsay, Orkney, Scotland, on 17 October. In Norway, **Sykes's Warblers** *Iduna rama* stayed at Træna, Nordland, on 24-25 September and on Skomvær, Røst, Røstlandet, on 28 September. Others were present at Söderskär, Porvoo, on 3-4 October (second for Finland) and on Tresco, Scilly, on 5-6 October (15th for Britain). An **Eastern Olivaceous Warbler** *I pallida* at Kilminning, Fife, from 14 October until 20 November was the ninth for Scotland and c 18th for Britain. The second for Utsira (and sixth for Norway) was trapped on 1 November. The fourth **Paddyfield Warbler** *Acrocephalus agricola* for Cornwall (and c 85th for Britain) was watched at Church Cove on 8-13 October. A record 18 **Blyth's Reed Warblers** *A dumetorum* were found in Britain in September-October and four in Ireland. One trapped and retrapped at Castricum on 3-9 November concerned the first November record for the Netherlands and, at Peterborough, Cambridgeshire, England, one was reported as late as 23 November. In Britain and the Netherlands, a large invasion of **Bohemian Waxwings** *Bombycilla garrulus* became apparent from 25 October. The second **Cedar Waxwing** *B cedrorum* for Ireland was a first-year present for 10 min at Tarmon, The Mullet, Mayo, on 10 November. A colour-ringed **Black-bellied Dipper** *Cinclus cinclus cinclus* at Eemskanaal, Overschild, Groningen, the Netherlands, from 31 October to 2 November had been ringed as a migrant at Aumühle, Ratzeburg, Schleswig-Holstein, on 5 February 2012. A male **Spotless Starling** *Sturnus unicolor* photographed in January 2011 has recently been accepted as the first for Switzerland.

559 White-throated Needletail / Stekelstaartgierzwaluw *Hirundapus caudacutus*, Rømø, Tønder, Denmark, 21 October 2012 *(Ole Zoltan Göller)* **560** Bobolink / Bobolink *Dolichonyx oryzivorus*, first-year, Shetland, Scotland, 28 October 2012 *(Hugh Harrop)* **561** Rufous Turtle Dove / Meenatortel *Streptopelia orientalis meena*, first-year, Wabern, Hessen, Germany, 30 October 2012 *(Tobias Epple)* **562** Isabelline Wheatear / Izabeltapuit *Oenanthe isabellina*, Spiekeroog,Niedersachsen, Germany, 19 October 2012 *(Tobias Epple)*

THRUSHES **White's Thrushes** *Zoothera aurea* were found at Cot Valley, Cornwall, England, on 8 October; on Ouessant (two or three) on 11-20 October; at Brevig, Barra, Outer Hebrides, on 13 October (trapped); and at Mølen, Vestfold, on 20 October. Also on Barra, a **Swainson's Thrush** *Catharus ustulatus* from 2 October was trapped on 4 October; the first for Denmark was trapped on Christiansø, Bornholm, on 21 October and seen on 24-30 October. A **Grey-cheeked Thrush** *C minimus* stayed on St Agnes, Scilly, on 6-8 October. **Eyebrowed Thrushes** *Turdus obscurus* turned up on Foula, Shetland, on 13 October and at Pori, Finland, on 15 October. The second **Naumann's Thrush** *T naumanni* for Ukraine was a first-winter trapped at Lviv on 6 October; the first for Estonia stayed at Kihnu Pärnumaa from 17 November. **Black-throated Thrushes** *T atrogularis* were seen, eg, on Fair Isle on 6 October; on Helgoland on 10-16 October; at Hanko, Finland, on 27 October; at Inari, Finland, from 27 October; at Hove, Aust-Agder, Norway, on 2-11 November (first-year); and at Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, on 11 November (adult male). The first **Rufous-tailed Robin** *Larvivora sibilans* for Denmark (and fifth for the WP) was a first-winter trapped and retrapped on Christiansø between 14 and 20 October (on the latter day it was also seen in the field). A female **Siberian Rubythroat** *Calliope calliope* first seen on Fair Isle on 23 October was relocated on 27 October and still present on at least 3 November. In a research to test variability in biometrics and morphology of **Bluethroats** *Luscinia svecica* in central Iberia, 185 birds were trapped in four areas, which either showed a white spot, a chestnut spot or no spot; this raised the question whether three subspecies were concerned (*L s cyanecula*, *L s svecica* and *L s azuricollis*) or three forms of the local subspecies, Spanish Bluethroat *L s azuricollis*; in all areas, however, the percentage of birds with and with-

563 Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus*, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 16 October 2012 *(Jochen Dierschke)*

564 Sykes's Warbler / Sykes' Spotvogel *Iduna rama*, Tresco, Scilly, England, 6 October 2012 *(Richard Stonier)*

565 American Buff-bellied Pipit / Amerikaanse Waterpieper *Anthus rubescens rubescens*, Öygarden, Hordaland, Norway, 12 October 2012 *(Julian Bell)*

566 Eastern Olivaceous Warbler / Oostelijke Vale Spotvogel *Iduna pallida*, first-year, Utsira, Rogaland, Norway, 1 October 2012 *(Trond Ove Stakkeland)*

out spot was similar and the percentage of birds with a spot appeared to increase with age, suggesting that, at least in central Iberia, throat spots should not be used as a taxonomic character (Ardeola 58: 267-276, 2011). An **Eastern Black Redstart** *Phoenicurus ochruros phoenicuroides* reported at Paphos lighthouse on 17 October may be the fourth for Cyprus. A confiding first-year male photographed at Rolde, Drenthe, on 8-12 November was the second or third for the Netherlands, and another one was photographed at Paesens, Friesland, on 9-12 November. A male **Moussier's Redstart** *P moussieri* at Migra Ferha from 14 November was the 14th for Malta. The seventh **Pied Bush Chat** *Saxicola caprata* for Israel was a first-winter male at Yeroham on 18-23 October. A **Siberian Stonechat** *S maurus* at Portland Bill on 24-26 October was trapped and a mtDNA analysis showed it to be the first **Stejneger's Stonechat** *S m stejnegeri* for Britain and the WP to be identified with certainty. Incredibly, detailed examination of photographs showed it to be the same individual as one staying at the northernmost tip of Texel on 8-23 October; it means that the bird covered at least 575 km with tail wind in a night and a foggy morning (about the same distance as between Texel and the southern tip of mainland Norway). There have been previous records of Stejneger's, the first being one trapped on Utsira in 1974 (British Birds 70: 237-245, 1977), but the lack of mtDNA analysis and bill width measurements meant that they were no longer regarded as acceptable. Stejneger's and nominate Siberian Stonechat *S m maurus* are not each other's closest relatives and are often regarded as different species but relationships with other stonechat taxa have not been clarified. The first **Caspian Stonechat** *S m variegatus* for the Netherlands was an adult male on Vlieland on 6-20 October. **Isabelline Wheatears** *Oenanthe isabellina* occurred, eg, on Spiekeroog, Niedersachsen, Germany, on 16 October, on Ouessant on 19-28 October and at Orresanden, Rogaland, on 5 November. The first **Desert Wheatear** *O deserti* for western Europe this autumn was a female at Abberton reservoir, Essex, England, from 28 October to 5 November.

ACCENTORS TO WAGTAILS A **Black-throated Accentor** *Prunella atrogularis* trapped at Jurmo, Korppoo, on 4-8 November was the ninth for Finland. A male **Spanish Sparrow** *Passer hispaniolensis* was found in a garden at Newchurch, Isle of Wight, on 4 November. A **Blyth's Pipit** *Anthus godlewskii* at Korsnäs on 4 November was this autumn's first for Finland. The second and third for Denmark were present at Grenen, Skagen, from 24 November onwards. One of the largest influxes ever of **Olive-backed Pipit** *A hodgsoni* in western Europe became apparent in October. For instance, a total of up to 33 was recorded in the Netherlands alone, with groups of up to four at two sites; also c 33 were found in Norway, with a flock of four on Røstlandet on 28 September; and five were seen on Helgoland in October. The second (or third or fourth) for Belgium turned up at De Maten, Limburg, on 21 October and (only) the sixth for Denmark was found at Mandø on 11 October.

567 Lanceolated Warbler / Kleine Sprinkhaanzanger *Locustella lanceolata*, Fair Isle, Shetland, Scotland, 2 October 2012 *(Rebecca Nason)*

568 Hornemann's Redpoll / Groenlandse Witstuitbarmsijs *Acanthis hornemanni hornemanni*, Maywick, Mainland, Shetland, Scotland, 27 October 2012 *(Hugh Harrop)*

569 Chestnut-eared Bunting / Grijskopgors *Emberiza fucata*, Pool of Virkie, Mainland, Shetland, Scotland, 24 October 2012 *(Hugh Harrop)*

570 American Robin / Roodborstlijster *Turdus migratorius*, first-year, Corvo, Azores, 17 October 2012 *(David Monticelli)* **571** Wood Thrush / Amerikaanse Boslijster *Hylocichla mustelina*, Corvo, Azores, 9 October 2012 *(Vincent Legrand)* **572** Mourning Dove / Treurduif *Zenaida macroura*, Corvo, Azores, 23 October 2012 *(David Monticelli)*

Several were seen in Spain in October: on Cabrera, Balearic Islands, in Cadíz and in Girona, and three were in Italy. Four reached Portugal: on Berlenga Grande on 20 October; at Roca Cape, Sintra, from 23 October to late November (two); at Praia do Abano, Cascais, on 28 October; and at Foz de Sizandro, Torres Vedras, on 29 October. On Fuerteventura, Canary Islands, four were found on 19 November. **Pechora Pipits** *A gustavi* were present at Norwick, Unst, from 30 September to 2 October; on Fair Isle on 1-2 October; on Ouessant on 5-6 October (third for France); and on Isle of May, Fife, on 16 October. If accepted, one sound-recorded but not seen well enough to decide whether it indeed concerned a pipit in a pine wood on Vlieland on 20-21 October would be the first or second for the Netherlands (another possible one has been sound-recorded at IJmuiden, Noord-Holland, on 24 September 2007). **American Buff-bellied Pipits** *A rubescens rubescens* were found at Loch Smerclate, South Uist, from 21 September to 2 October; at Smerwick Harbour, Kerry, Ireland, from 28 September to 13 October; on Tiree, Argyll, Scotland, on 27 September; in Shetland on Fair Isle on 29 September and at Rerwick Head, Mainland, from 30 September to 4 October; at Carrickfergus Castle, Antrim, from 30 September to 5 October (first for Northern Ireland); on St Mary's on 7-9 October; at Tjeldstø, Hordaland, on 9-14 October (second for Norway; there are two previous records of Siberian Buff-bellied Pipit *A r japonicus*); on Bryher on 9-27 October; on Foula on 28 October; at Tviljoodden, Vest-Agder, Norway, on 5-6 November; at Tyrella, Down, Northern Ireland, from 13 November (with a second from 18 November); and at Kolnes, Rogaland, from 15 November (third for Norway this autumn); the majority of these arrivals favoured seaweed-strewn beaches (cf www.birdguides.com). A first-year **Citrine Wagtail** *Motacilla citreola* at Comox Valley, British Columbia, from 14 November was the first for Canada and the second for North America (the first was in Mississippi in 1992).

573 Indigo Bunting / Indigogors *Passerina cyanea*, first-year, Corvo, Azores, 11 October 2012 *(David Monticelli)*
574 Bobolink / Bobolink *Dolichonyx oryzivorus*, first-year, Corvo, Azores, 24 October 2012 *(David Monticelli)*
575 Magnolia Warbler / Magnoliazanger *Setophaga magnolia*, Corvo, Azores, 10 October 2012 *(Vincent Legrand)*
576 Rose-breasted Grosbeak / Roodborstkardinaal *Pheucticus ludovicianus*, first-year, Corvo, Azores, 14 October 2012 *(David Monticelli)*

FINCHES In June 2012, **Sillem's Mountain Finch** *Leucosticte sillemi* was rediscovered at Qinghai, Tibet, China (www.dutchbirding.nl/news.php?id=762); the species was only known from two birds collected at Kushku Maidan, Tibet, on 7 September 1929 (Dutch Birding 16: 20-26, 1994). In Britain, the first mainland **Hornemann's Redpoll** *Acanthis hornemanni hornemanni* in decades arrived in the dunes at Holkham Gap, Norfolk, on 26 October and it was identified on 27 October but gone the next day. In the northern isles of Scotland, an influx occurred from 28 September onwards with more than 20 with, for instance, a flock of five at Baltasound, Unst, through November. An invasion of **Pine Grosbeak** *Pinicola enucleator* became apparent in Finland, with 42 000 between 15 October and 18 November, more than 12 000 in the fourth week of October alone and a high migration count of 736 at Kristiinankaupunki on 27 October. In the following weeks, 100s were seen in Sweden as well. Three turned up in Estonia on 23 October. In Norway, the second for Røst was found on 22 October and the third for Utsira concerned two individuals on 27 October. The first individuals reaching Denmark were up to 10 from 30 October to 8 November and a flock of seven on 9 November. Then, on 12 November, a new Danish record of 62 flew south in 2 h at Nordmandshage, Nordjylland, and c 12 were seen at Skagen; the total for Denmark had reached c 200 on 18 November, making it the best ever year. On Linosa, Sicily, three **Trumpeter Finches** *Bucanetes githagineus* were found between 30 October and 7 November.

BUNTINGS TO AMERICAN WARBLERS The first report of a hybrid **Lapland Longspur x Snow Bunting** *Calcarius lapponicus x Plectrophenax nivalis* concerned a male in a mixed flock of both species at St Lewis Inlet, Newfoundland and Labrador, Canada, in late April 2011

578 Northern Waterthrush / Noordse Waterlijster *Parkesia noveboracensis*, Corvo, Azores, 6 October 2012 *(Vincent Legrand)*

579 Myrtle Warbler / Mirtezanger *Setophaga coronata*, first-winter male, Corvo, Azores, 20 October 2012 *(Vincent Legrand)*

580 Golden-winged Warbler / Geelvleugelzanger *Vermivora chrysoptera*, first-year male, Corvo, Azores, 12 October 2012 *(David Monticelli)*

581 Prairie Warbler / Prairiezanger *Setophaga discolor*, first-year male, Corvo, Azores, 20 October 2012 *(Vincent Legrand)*

582 Black-and-white Warbler / Bonte Zanger *Mniotilta varia*, first-year male, Corvo, Azores, 12 October 2012 *(Vincent Legrand)* **583** American Yellow Warbler / Gele Zanger *Setophaga petechia*, first-year, Corvo, Azores, 20 October 2012 *(David Monticelli)* **584** Tennessee Warbler / Tennesseezanger *Oreothlypis peregrina*, Corvo, Azores, 16 October 2012 *(Vincent Legrand)* **585** Common Yellowthroat / Gewone Maskerzanger *Geothlypis trichas*, Corvo, Azores, 16 October 2012 *(Vincent Legrand)*

described by Christie A MacDonald et al in Arctic 65 (3): 344-348, 2012. A first-year female **Chestnut-eared Bunting** *Emberiza fucata* first identified as Little Bunting *E pusilla* at Pool of Virkie, Shetland, on 23-25 October was the second for Scotland and the third for the WP (Birding World 25: 433-436, 2012); the previous two were on Fair Isle on 15-20 October 2004 and in Uppland, Sweden, on 25 October 2011. In Shetland, a first-winter **Bobolink** *Dolichonyx oryzivorus* was photographed at Brake, Mainland, on 28 October. **Blackpoll Warblers** *Setophaga striata* stayed on Inishmore on 7 October; in Scilly on Bryher on 11-18 October and on St Mary's on 28-29 October; and at Blacksod, The Mullet, Mayo, on 9 November. In Ireland, **Myrtle Warblers** *S coronata* were seen on Dursey Island, Cork, on 3-6 October and (two) on Inishmore on 6 October and, in Iceland, one turned up at Hafnarfjörður on 11 November.

AZORES As in previous autumns (cf Dutch Birding 32: 299-315, 2010), many Nearctic vagrants turned up in the Azores. Rare geese and ducks included the first **Todd's Canada Goose** photographed on Corvo on 16 October; several **Ring-necked Ducks** *Aythya collaris*; a **Lesser Scaup** *A affinis* on São Miguel on 4 November; a **Wood Duck** *Aix sponsa* still on Flores on 31 October and a male on São Miguel on 8 November; a juvenile **Surf Scoter** *M perspicillata* on Terceira from 29 October found dead on 2 November; several **American Wigeons** *Anas americana*, **Blue-winged Teals** *A discolor* and **Green-winged Teals** *A carolinensis* (including up to seven on Flores on 15 October); and several **American Black Ducks** *A rubripes* on Corvo and Flores (including hybrids). **Double-crested Cormorants** stayed on São Miguel (up to three), on Terceira (up to three), on Graciosa (two) and on Pico (one). Herons included an **American Bittern** *Botaurus lentiginosus* on Pico on 18

October; the fifth **Little Blue Heron** *Egretta caerulea* on São Miguel on 21 October (first-winter); the third **Tricolored Heron** *E tricolor* briefly on Terceira on 20 October; single **American Great Egrets** *C a egretta* on Santa Maria and Pico; and a juvenile **Great Blue Heron** *A herodias* on Corvo from 25 September to 1 November. **Pied-billed Grebes** stayed on Flores, São Miguel (up to two) and Terceira. On 12 October, a **Sora** *Porzana carolina* was found on Flores. An **American Coot** was seen on Santa Maria on 16 November. Waders included several **Semipalmated Plovers** *C semipalmatus* (eg, with maximum counts of 14 and 11 on Terceira and Corvo, respectively); a **Killdeer** *C vociferus* on Santa Maria on 10 November; several **American Golden Plovers** *Pluvialis dominica* (eg, the largest flock ever in the WP of 10 on São Miguel on 7-10 October); several **Semipalmated Sandpipers** *C pusilla*; a few **Least Sandpipers** *C minutilla* on Terceira; a record count of c 288 **White-rumped Sandpipers** *C fuscicollis* on Terceira on 13 October (with 10s more on nearly all islands during the period); three **Baird's Sandpipers** on Flores; several **Wilson's Snipes** *Gallinago delicata* on Corvo, São Miguel and Terceira; a few **Hudsonian Whimbrels** *Numenius hudsonicus* on Terceira; a few **Spotted Sandpipers** *Actitis macularius*; a **Solitary Sandpiper** on Corvo on 7-27 October; several **Lesser Yellowlegs** *T flavipes*; and a **Western Willet** *T semipalmata inornata* on São Miguel on 18 October. A first-winter **Bonaparte's Gull** stayed on Terceira from 28 October to at least mid-November. A **Laughing Gull** *L atricilla* turned up on Corvo on 16 October. Several **Smithsonian Gulls** *L smithsonianus* were found on São Miguel and Terceira. The first **Royal Tern** *S maxima* was photographed on São Miguel on 5 October. The third **Mourning Dove** *Zenaida macroura* occurred on Corvo from 22 October to 1 November. A **Yellow-billed Cuckoo** *Coccyzus americanus* turned up on Flores on 17 October. **Belted Kingfishers** were seen on Flores on 7 October and on Santa Maria on 19-23 October and 23 November. Vireos included a **White-eyed Vireo** *V griseus* on Flores on 6 October, a **Philadelphia Vireo** *V philadelphicus* on Corvo on 14-18 October and c 10 **Red-eyed Vireos** on Corvo between 4 and 11 October (with singles on Flores on 15 and 19 October and on Terceira on 7 October). A **Tree Swallow** *Tachycineta bicolor* turned up on Corvo on 8 October, an **American Barn Swallow** was photographed on Corvo on 12 and 15 October and up to four **American Cliff Swallows** stayed on Corvo on 7-14 October, while one was briefly seen on Flores on 30 October. Rare thrushes on Corvo included the second **Wood Thrush** *Hylocichla mustelina* (and fourth for the WP) on 9-16 October, a **Grey-cheeked Thrush** on 13-18 October and the first **American Robin** *T migratorius* from 17 October to 1 November. Up to four **American Buff-bellied Pipits** stayed on Corvo between 15 and 22 October and one on Flores on 23 October. A **Scarlet Tanager** *Piranga olivacea* turned up on Flores on 6 October. The third and fourth **Dickcissel** *Spiza americana* were on Corvo on

586 Lincoln's Sparrow / Lincolns Gors *Melospiza lincolnii*, Corvo, Azores, 31 October 2012 *(Arthur Geilvoet)*

587 Dickcissel / Dickcissel *Spiza americana*, Corvo, Azores, 16 October 2012 *(David Monticelli)*

14-16 October and 23 October. Several **Rose-breasted Grosbeaks** *Pheucticus ludovicianus* were found on Corvo between 5 and 19 October and two on Flores on 15 and 18-20 October. Several **Indigo Buntings** *Passerina cyanea* stayed on Corvo between 4 and 21 October and one on Flores on 11 and 14 October. The second and third **Lincoln's Sparrows** *Melospiza lincolnii* were seen on Corvo on 17-18 October and 31 October. Several **Bobolinks** were present on Corvo between 5 and 24 October and one stayed on Flores on 14-17 October. An impressive number of american warblers on Corvo included two **Northern Waterthrushes** *Parkesia noveboracensis* on 6 and 7-15 October (and one on São Miguel on 2 October); the first **Golden-winged Warbler** *Vermivora chrysoptera* (second for the WP) on 12 October; a **Black-and-white Warbler** *Mniotilta varia* on 12-16 October; the fourth **Tennessee Warbler** *Oreothlypis peregrina* on 13-18 October; a **Common Yellowthroat** *Geothlypis trichas* on 12-17 October; a **Northern Parula** *S americana* on 16-17 October (and one on Flores on 16-17 October); the second (or third) **Magnolia Warbler** *S magnolia* on 10 October; an **American Yellow Warbler** *S petechia* on 20-21 October; up to two **Blackpoll Warblers** on 13-20 October (and one on São Miguel on 13-21 October); the first **Prairie Warbler** *S discolor* for the WP (first-year male) on 20-23 October; and up to two **Myrtle Warblers** on 20-25 October.

YEAR LISTS In the Netherlands, at least 339 species were seen in 2012 up to late November by a single person, Alwin Borhem, beating the 2000 record total of 338 set by Jan Wierda (who had 339 but will lose a reviewed Demoiselle Crane *G virgo* from his list). These totals exclude the country's c 10 category C (introduced) species and birds trapped for ringing. By comparison, according to www.surfbirds.com, the number for Britain by mid-November 2012 was at least 344 (following BOU taxonomy and including category C species and birds trapped for ringing).

For a number of reports Birding World, Birdwatch, Ornithos, www.azoresbs.weebly.com, www.birdguides.com, www.netfugl.dk, www.rarebirdalert.co.uk and www.trektellen.nl were consulted. We wish to thank Peter Alfrey, Max Berlijn, Richard Bonser, Gerard Bota, Roland-Jan Buijs, Chris Charlesworth, Rolf Christensen, José Luis Copete, Andrea Corso, Pierre-André Crochet, Kai Dalmann, Ron Demey (Bulletin ABC), Klaas van Dijk, Marc Dijksterhuis, Hugues Dufourny, Nils van Duivendijk, Enno Ebels, Tobias Epple, Lee Evans, Tommy Frandsen, Raymond Galea, Steve Gantlett, Rafa García, Martin Garner, Arthur Geilvoet, PieterGeert Gelderblom, Barak Granit, Jeff Gordon, Geert Groot Koerkamp, Marcello Grussu, Klaus Günther, Ricard Gutiérrez, Mohamed Habib, Paul Holt, Guy Kirwan, Johannes Jansen, Justin Jansen, João Jara (www.birds.pt), Frédéric Jiguet, Krys Kazmierczak, Łukasz Ławicki (www.clanga.com), Paul Leader, André van Loon, Ferran López Sanz, Tomas Lundquist, Petteri Mäkelä, Karlis Millers (Latvia), Richard Millington, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Norway), Eckhard Möller, Killian Mullarney, Yann Muzika, Gerald Oreel, Gert Ottens, Gerard Ouweneel, Yoav Perlman, Magnus Robb, René van Rossum, Luciano Ruggieri, Michael Sammut, George Sangster, Peter van Scheepen, Michael Schmitz, Roy Slaterus, Laurent Spanneut, Trond Ove Stakkeland, Peter de Vries and Emin Yoğurtçuoğlu for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (arnoud.vandenberg@planet.nl)
Marcel Haas, Helmweg 12C, 1759 NE Callantsoog, Netherlands (zoodauma@gmail.com)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de periode **september-oktober 2012**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, p/a Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland, e-mail cdna@dutchbirding.nl. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die verkrijgbaar zijn via de website van de DBA op www.dutchbirding.nl of bovenstaand adres.

EENDEN TOT IBISSEN Een ongeringde **Ross' Gans** *Anser rossii* verbleef op 25 oktober kortstondig bij Werkendam, Noord-Brabant. Het hoogste aantal **Dwergganzen** *A erythropus* bijeen bedroeg 'slechts' 45 op 22 oktober bij Strijen, Zuid-Holland. Op dezelfde dag verbleven er bij Anjum, Friesland, nog vier. Deze lage aantallen lijken het gevolg van een laag broedsucces in combinatie met een hoge mate van predatie tijdens de ruiperiode (Gerard Ouweneel in litt). Bijzonder was het totaal van maar liefst acht **Roodhalsganzen** *Branta ruficollis* van 14 oktober tot in november op Schiermonnikoog, Friesland, waaronder een familie met vier jongen. Ook van c 10 andere plekken werden exemplaren doorgegeven. Opmerkelijk was de waarneming van een vroege **Zwarte Rotgans** *B nigricans* van 6 tot 10 september bij Middelburg, Zeeland. Pas vanaf begin oktober volgden meer

waarnemingen op gebruikelijke plekken in het Waddengebied en Zeeland. De enige **Witoogeend** *Aythya nyroca* die in deze periode enige aandacht kreeg bevond zich vanaf 28 oktober bij Etten-Leur, Noord-Brabant. Trektellers langs de kust zagen in oktober slechts 11 **IJseenden** *Clangula hyemalis* passeren. Vanaf 12 september verbleef het bekende mannetje **Buffelkopeend** *Bucephala albeola* – voor alweer het negende achtereenvolgende winterseizoen – op de Gaatkensplas bij Barendrecht, Zuid-Holland. Een mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *Anas carolinensis* werd op 20 oktober gemeld bij Wissenkerke, Zeeland. **IJsduikers** *Gavia immer* vlogen op 18 oktober langs Camperduin, Noord-Holland; op 19, 24 en 28 oktober langs Texel, Noord-Holland; op 20 oktober langs Den Haag, Zuid-Holland; en op 30 oktober langs Westkapelle, Zeeland. Daarnaast zwom er op 21 oktober één langs Vlieland, Friesland. In deze periode werden door trektellers langs de kust in totaal c 520 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis*, c 250 **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus griseus*, c 130 **Noordse Pijlstormvogels** *P puffinus*, 10 **Vale Pijlstormvogels** *P mauretanicus* en c 210 **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa* genoteerd. **Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogels** *Calonectris borealis/diomedea* werden gemeld op 14 september in Noord-Holland langs Egmond aan Zee en in Zuid-Holland langs Noordwijk en even later langs Katwijk, op 15 september opnieuw langs Katwijk en op 21 september langs de Hoornderslag op Texel. **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus* werden gezien op 5 oktober langs Camperduin en langs Katwijk. Daarnaast waren er waarnemingen op de Noordzee voor de kust van Zuid-Holland op 16 september (twee) en ten noorden van Schiermonnikoog op 25 oktober. Slechts een handvol **Koereigers** *Bubulcus ibis* werd opgemerkt, uitsluitend in het zuidwesten. Naast een reeks losse waarnemingen werden door trektellers tot begin oktober c 30 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* doorgegeven. Een juveniele die al sinds augustus op Texel verbleef was daar tot ver in november aanwezig en trok de nodige bekijks. Datzelfde gold voor een juveniele die zich van 8 tot 22 oktober bij Breda, Noord-Brabant, ophield. Nog steeds werden er op c 10 plekken **Zwarte Ibissen** *Plegadis falcinellus* waargenomen. Het exemplaar op Schiermonnikoog (vanaf juli) bleef zelfs tot ten minste 11 november.

SPERWERS TOT STRANDLOPERS Trektellers noteerden in deze periode c 190 **Wespendieven** *Pernis apivorus*, vier **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans*, c 290 **Rode Wouwen** *M milvus*, c 20 **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla,* negen **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus*, c 160 **Visarenden** *Pandion haliaetus*, vijf **Roodpootvalken** *Falco vespertinus*, c 520 **Smellekens** *F columbarius* en c 410 **Slechtvalken** *F peregrinus*. Een **Vale Gier** *Gyps fulvus* vloog op 2 september over Lauwersoog, Groningen, en op 4 september boven Schiermonnikoog. **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* verbleven nog tot 1 september op De Hoge Veluwe, Gelderland, en tot 9 september op het

588 Bairds Strandloper / Baird's Sandpiper *Calidris bairdii*, juveniel, Groote Keeten, Noord-Holland, 29 september 2012 *(Harm Niesen)*

Fochteloërveen, Drenthe/Friesland. Het aantal **Steppekiekendieven** *Circus macrourus* lag beduidend lager dan vorig najaar. Het overzomerende tweede-kalenderjaar mannetje werd nog tot 5 september waargenomen bij Exloo, Drenthe. Daarna volgden meldingen op 9 september langs Zutphen, Gelderland (onvolwassen mannetje); op 10 september over Nijmegen, Gelderland (mannetje); van 28 september tot 1 oktober bij Rosmalen, Noord-Brabant (eerste-kalenderjaar); en op 21 oktober langs Vlissingen, Zeeland (mannetje). Een of twee juveniele **Roodpootvalken** trokken van 21 tot 30 september veel bekijks bij Vlagtwedde, Groningen. Tot 17 september kon men terecht in de Groene Jonker bij Zevenhoven, Zuid-Holland, voor enkele **Kleinste Waterhoenders** *P pusilla*; hier verbleven ten minste één adulte en twee juveniele vogels. Er werden tot 11 oktober nog negen **Kwartelkoningen** *Crex crex* gemeld, waaronder een vangst op 9 september in Meijendel bij Wassenaar, Zuid-Holland, en een vondst op 23 september bij Leidschendam, Zuid-Holland. Een ongeringde maar niet puntgave **Jufferkraanvogel** *Grus virgo* liet zich vanaf augustus tot in november van dichtbij bekijken bij Maurik, Gelderland. Nadat dit eind oktober bekend raakte werd er druk gespeculeerd over de herkomst van de vogel en besloot menig vogelaar hem 'voor de zekerheid' toch maar met een bezoek te vereren. Een late **Steltkluut** *Himantopus himantopus* bevond zich nog op 30 september in de Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland. Op c 30 plekken verspreid over het land werden **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* waargenomen; de laatste werd op 27 oktober gemeld bij Colijnsplaat, Zeeland. Een **Amerikaanse Goudplevier** *Pluvialis dominica* verbleef van 16 tot 23 september bij Stroe op Wieringen, Noord-Holland. Een juveniele **Bairds Strandloper** *Calidris bairdii* foerageerde op 29 september bij Groote Keeten, Noord-Holland: alweer de derde van het jaar. Op c 20 plekken verspreid over het land werden **Gestreepte Strandlopers** *C melanotos* waargenomen; de laatste verbleef op 26 oktober in De Petten op Texel. Een **Breedbekstrandloper** *Limicola falcinellus* werd op 2 september gezien in de Breebaartpolder bij Termunten, Groningen. **Blonde Ruiters** *Tryngites subruficollis* werden waargenomen van 13 augustus tot 1 september in de Ezumakeeg, Friesland; op 2 september bij De Cocksdorp op Texel en bij Heemskerk, Noord-Holland; van 17 september tot 5 oktober bij Tholen, Zeeland; op 24 september in het Zwanenwater bij Callantsoog, Noord-Holland; en van 7 tot 9 oktober op Ameland, Friesland. Een **Grote Grijze Snip** *Limnodromus scolopaceus* bevond zich op 16 september in de Ezumakeeg. Een late **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* werd op 24 september gefotografeerd langs de Oesterdam, Zeeland. De laatste **Grauwe Franjepoot** *Phalaropus lobatus* van deze periode verbleef op 16 oktober bij Harlingen, Friesland. Vanaf half september verschenen op c 20 plekken langs de kust **Rosse Franjepoten** *P fulicarius*.

JAGERS TOT ALKEN Door trektellers werden in deze periode nog 65 **Kleinste Jagers** *Stercorarius longicaudus* doorgegeven, waaronder één op 6 oktober ver in het binnenland bij Raalte, Overijssel. Er werden slechts 27 **Vorkstaartmeeuwen** *Xema sabini* genoteerd, tegenover bijvoorbeeld ruim 100 in dezelfde periode vorig jaar. Bij Westkapelle werden twee gekleurringde **Baltische Mantelmeeuwen** *Larus fuscus fuscus* gefotografeerd, namelijk de in Noorwegen geringde 'zwart J5MX' op 12 september en de in Finland geringde 'rood C.21S' op 4 oktober. De tweede-kalenderjaar **Grote Burgemeester** *L hyperboreus* vanaf 9 juli in Slotervaart in Amsterdam, Noord-Holland, bleef tot ver in november. Andere werden gemeld op 15 oktober langs Castricum aan Zee, Noord-Holland, en op 28 oktober langs de Oosterscheldekering bij Neeltje Jans, Zeeland. Een late eerstekalenderjaar **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* – gekleurringd in de kolonie in de Elbemonding in Schleswig-Holstein, Duitsland – werd nog op 6 oktober gefotografeerd bij Abbekerk, Noord-Holland. De laatste **Reuzenstern** *Hydroprogne caspia* van deze periode werd op 6 oktober waargenomen bij Enkhuizen, Noord-Holland, de laatste twee **Witwangsterns** *Chlidonias hybrida* op 7 september bij Zuidlaren, Drenthe, en de laatste **Witvleugelsterns** *C leucopterus* op 5 oktober bij Enkhuizen en bij Den Oever, Noord-Holland. Een **Zwarte Zeekoet** *Cepphus grylle* vloog op 6 september langs De Koog op Texel. Daarna volgden waarnemingen op het eiland van een exemplaar tussen 11 september en 1 oktober bij de noordpunt, van 9 tot 15 oktober op de Waddenzee ter hoogte van Oosterend en van 21 oktober tot in november in de omgeving van 't Horntje; mogelijk betreft het hier de vogel die zich eerder in onder meer april-juli rond Texel liet zien. Verder werd de soort gemeld op 17 september langs Vlieland, op 22 september langs Schiermonnikoog en op 22 september langs Egmond aan Zee. De eerste **Kleine Alk** *Alle alle* van het najaar verscheen op 7 oktober op Ameland. Trektellers noteerden er vervolgens tot het einde van die maand 16, uitsluitend langs de Noordzeekust van Noord-Holland. Verder werden langs de kust c 18 **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica* waargenomen, waarvan 12 langs Camperduin.

UILEN TOT ZWALUWEN Een **Ruigpootuil** *Aegolius funereus* werd op 3 oktober verzwakt aangetroffen in Arnhem, Gelderland. **Hoppen** *Upupa epops* werden gemeld op 23 september bij Zutphen; op 6 oktober bij Serooskerke, Zeeland; op 7 oktober bij Den Oever; en op 10 oktober bij Bleskensgraaf, Zuid-Holland. Op verscheidene plekken verspreid over het land werden **Draaihalzen** *Jynx torquilla* waargenomen. Een populair (laat) exemplaar verbleef van 13 tot 25 oktober op de noordpunt van Texel. Een leuke regionale ontdekking was die van een **Middelste Bonte Specht** *Dendrocopos medius* op 22 oktober bij Breukelen, Utrecht; deze bleef ten minste in november. Een **izabelklauwier** *Lanius phoenicuroides/isabellinus* werd op 22 september gemeld bij Oosterend op Terschelling, Friesland. Intrigerend was de melding van een **Langstaartklauwier** *L schach* op 19 oktober bij Budel, Noord-Brabant; de onscherpe foto laat helaas net niet genoeg details zien... Een eerstewinter **Steppeklapekster** *L lahtora pallidirostris* verbleef van 27 oktober tot 9 november bij Den Hoorn op Texel en genoot een ruime belangstelling. Het enige eerdere

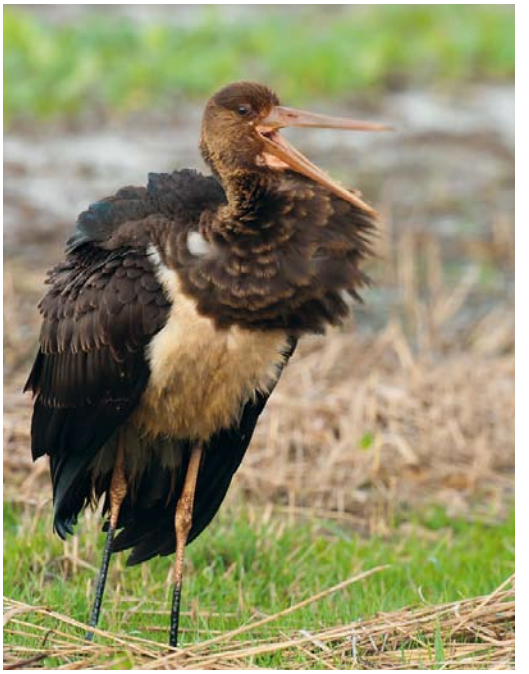

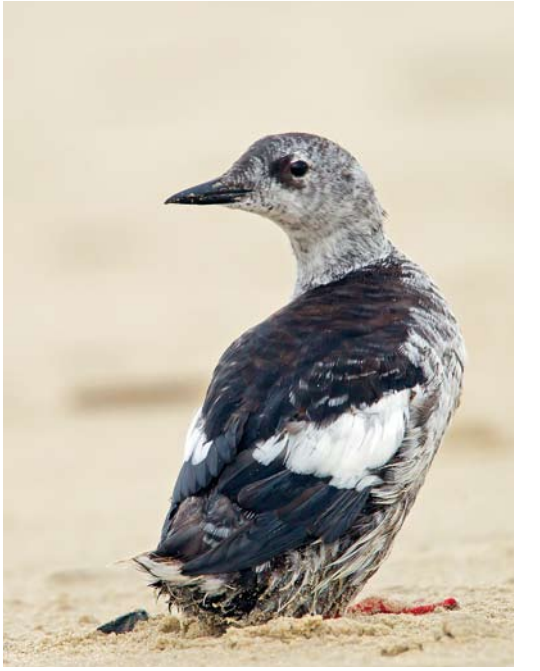

589 Zwarte Ooievaar / Black Stork *Ciconia nigra*, juveniel, Oudeschild, Texel, Noord-Holland, 1 november 2012 *(Henk van Wijk)* **590** Zwarte Zeekoet / Black Guillemot *Cepphus grylle*, tweede-winter, IJzeren Kaap, Texel, Noord-Holland, 30 september 2012 *(Jos van den Berg)* **591** Zwarte Ibis / Glossy Ibis *Plegadis falcinellus*, adult winter, Banckspolder, Schiermonnikoog, Friesland, 27 oktober 2012 *(Menno van Duijn)*

592 Raddes Boszanger / Radde's Warbler *Phylloscopus schwarzi*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 20 oktober 2012 *(Arnold Wijker)* **593** Roodstuitzwaluw / Red-rumped Swallow *Cecropis daurica*, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 13 oktober 2012 *(Arnoud B van den Berg)* **594** Bosgors / Rustic Bunting *Emberiza rustica*, Kroon's Polders, Vlieland, Friesland, 13 september 2012 *(Nils van Duivendijk)* **595** Dwerggors / Little Bunting *Emberiza pusilla*, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 16 september 2012 *(Toy Janssen)* **596** Roodhalsganzen / Red-breasted Geese *Branta ruficollis*, Banckspolder, Schiermonnikoog, Friesland, 27 oktober 2012 *(Marc Dijksterhuis)*

geval betrof een eerste-winter die zich van 4 tot 23 september 1994 ophield op de noordpunt van Texel. Er tekende zich een invasie van **Gaaien** *Garrulus glandarius* af, met het zwaartepunt in het zuidoosten. Het totaal in september en oktober voor trektellers lag op c 25 000, bijna 20 keer meer dan in dezelfde periode in 2011. De vorige invasie stamde uit 2010, toen er c 37 000 werden genoteerd. **Notenkrakers** *Nucifraga caryocatactes* werden gemeld op 8 september bij Wageningen, Gelderland, en over telpost Lemelerberg bij Ommen, Overijssel. Er werden 36 overtrekkende **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* gemeld, evenals vijf vangsten. **Pimpelmees** *Cyanistes caeruleus*, **Koolmees** *Parus major* en **Zwarte Mees** *Periparus ater* overspoelden het land in grotere aantallen dan normaal. Vooral Koolmees verbrak record na record. Het oude landelijke telpostrecord lag op 4198 exemplaren op 13 oktober 2008 langs De Nolle bij Vlissingen, Zeeland. Dat werd dit jaar liefst viermaal verbeterd. Met name telpost Kamperhoek in Flevoland 'scoorde' opvallend goed, met 5016 exemplaren op 13 oktober, 6109 op 18 oktober (het nieuwe landelijke telpostrecord) en 5837 op 19 oktober. Daarmee heeft deze telpost de beste drie dagen ooit in handen. Het najaarstotaal voor alle telposten tezamen bedroeg een ongekende 83 700. Ter vergelijking: de najaarstotalen voor 2011 en 2010 bedroegen respectievelijk c 6600 en c 17 000 en dat van het vorige topjaar 2008 bleef steken op ruim 44 500. Naast dit trektelgeweld werden er ook nog eens 1000en geringd; terugvangsten wezen op een herkomst uit de Baltische Staten en Rusland. **Kuifleeuweriken** *Galerida cristata* vertoefden nog bij Venlo, Limburg (twee), en in Haverleij bij 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant. Daarnaast waren er in oktober nog drie meldingen van overvliegende exemplaren in Gelderland en Overijssel. Door trektellers werden slechts 33 **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* genoteerd – aanzienlijk minder dan in voorgaande jaren. Een **Roodstuitzwaluw** *Cecropis daurica* werd op 13 oktober door veel vogelaars gezien op de noordpunt van Texel. Andere exemplaren werden gemeld op 15 september bij Uithuizen, Groningen, en op 25 september eveneens op de noordpunt van Texel.

STRUIKZANGERS TOT GRASZANGERS Bijzonder was de melding van een zingende **Cetti's Zanger** *Cettia cetti* op 20 oktober bij Lauwersoog; in het noorden is deze soort nog steeds een zeldzaamheid. Een **Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* werd op 28 september gemeld bij Hargen, Noord-Holland. Er werden weinig **Pallas' Boszangers** *P proregulus* gevonden: op 20 oktober bij Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland; op 21 oktober in Den Burg op Texel; op 28 oktober op Schiermonnikoog; en op 29 oktober op de noordpunt van Texel. Vanaf 21 september werden op 10-tallen plekken **Bladkoningen** *P inornatus* gemeld. Leuk was de waarneming van vier exemplaren in één boom op 2 oktober op Vlieland. Er waren c 80 ringvangsten, waarvan alleen al 36 bij Castricum. Een vogel die op 22 september werd gevangen bij Westenschouwen, Zeeland, was op 15 september geringd bij Luleå in het noorden van Zweden. Een **Humes Bladkoning** *P humei* werd op 31 oktober gevangen in de Eemshaven, Groningen; vermoedelijk dezelfde vogel werd hier nog op 5 november waargenomen. **Raddes Boszangers** *P schwarzii* waren goed vertegenwoordigd met vangsten op 18 en 20 oktober bij Castricum; maar liefst vier verschillende exemplaren op 20 oktober op Vlieland (waarvan één ook op 21 oktober nog aanwezig was); een vangst op 20 oktober in het Zwanenwater bij Callantsoog; en een vangst op 23 oktober in de Kennemerduinen bij Bloemendaal, Noord-Holland. Een **Bruine Boszanger** *P fuscatus* werd op 7 oktober gemeld op Vlieland. Daarnaast werd een exemplaar op 27 en 28 oktober gevangen bij Castricum. **Siberische Tjiftjaffen** *P collybita tristis* werden in het veld waargenomen op 16, 18, 19, 20, 22, 28 en 29 oktober op de noordpunt van Texel (waarschijnlijk ten minste drie exemplaren); op 17 oktober op Schiermonnikoog; op 19, 20, 23, 27 en 28 oktober op Vlieland (c vijf exemplaren); van 20 tot 23 oktober in Wijchen, Gelderland; en op 28 oktober op de Maasvlakte, Zuid-Holland. Vangsten waren er op 17, 20 en 24 oktober bij Castricum, op 20 oktober op Vlieland en in de Amsterdamse Waterleidingduinen bij Zandvoort, Noord-Holland, en op 28 oktober in Meijendel bij Wassenaar, Zuid-Holland (twee). **Sperwergrasmussen** *Sylvia nisoria* waren langs de kust redelijk goed vertegenwoordigd met bijvoorbeeld alleen al acht exemplaren op 8 september op Texel. Een late verbleef op 26 oktober nog bij Lauwersoog. Een **Siberische Braamsluiper** *S curruca blythi* werd op 17 en 20 oktober gevangen in de Kennemerduinen bij Bloemendaal; het betrof de tweede die kon worden zekergesteld met een DNA-analyse (zie www.dutchbirding.nl/news.php?id=768). Een **Veldrietzanger** *Acrocephalus agricola* werd op 4 september gevangen in de Amsterdamse Waterleidingduinen bij Zandvoort en een **Struikrietzanger** *A dumetorum* werd op 21 oktober geringd bij Castricum. Op 30 oktober werd een exemplaar gemeld bij De Cocksdorp op Texel. Tot half september werden nog enkele **Waterrietzangers** *A paludicola* opgemerkt, waaronder één op 16 september bij Delfgauw, Zuid-Holland. Een **Graszanger** *Cisticola juncidis* verbleef van 7 tot 15 september bij Hendik-Ido-Ambacht, Zuid-Holland.

PESTVOGELS TOT VLIEGENVANGERS In de laatste week van oktober werden op c 50 plekken **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* aangetroffen. De grootste groep verbleef in West-Terschelling en groeide uit tot meer dan 30 op 31 oktober. Minimaal twee **Boomklevers** *Sitta europaea* die vanaf 15 september op Vlieland verbleven, brachten verscheidene van de fanatieke Deception Tours-vogelaars in extase omdat het een nieuwe soort voor het eiland betrof. Op c acht plekken langs de kust werden juveniele **Roze Spreeuwen** *Pastor roseus* ontdekt, waaronder een exemplaar van 14 tot 26 september in de Eemshaven. Een gekleurringd tweede-kalenderjaar vrouwtje **Zwartbuikwaterspreeuw** *Cinclus cinclus cinclus* (ringnummer 7816612) verbleef van 31 oktober tot 2 november langs het Eemskanaal bij Ten Boer, Groningen; de vogel bleek te zijn geringd op 5 februari 2012 bij Aumühle in Schleswig-Holstein en werd daar drie weken later nog eens afgelezen. Een **Noordse**

597 Bruine Boszanger / Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 27 oktober 2012 *(Leo Heemskerk)* **598** Siberische Braamsluiper / Blyth's Lesser Whitethroat *Sylvia curruca blythi*, eerstejaars, Kennemerduinen, Bloemendaal, Noord-Holland, 20 oktober 2012 *(Arnoud B van den Berg/Vrs van Lennep)* **599** Kleine Vliegenvanger / Red-breasted Flycatcher *Ficedula parva*, eerstejaars, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 7 oktober 2012 *(Jos van den Berg)*

600 Siberische Boompieper / Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni*, Hoorn, Terschelling, Friesland, 19 oktober 2012 *(Arie Ouwerkerk)*

601 Siberische Boompieper / Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni*, De Koog, Texel, Noord-Holland, 20 oktober 2012 *(Jos van den Berg)*

602 Steppeklapekster / Steppe Grey Shrike *Lanius lahtora pallidirostris*, eerste-winter, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 30 oktober 2012 *(René Pop)*

Nachtegaal *Luscinia luscinia* werd op 8 september gevangen bij Castricum. Op minimaal 10 plekken langs de kust werden **Kleine Vliegenvangers** *Ficedula parva* ontdekt. Vooral op Texel en Vlieland lieten enkele exemplaren zich aan een groot publiek zien. Op www.waarneming.nl werd de soort in deze periode zelfs meer dan 500 keer ingevoerd. Twee late exemplaren verbleven op 27 oktober op Vlieland en bij Leidschendam. **Aziatische Roodborsttapuiten** *Saxicola maurus* verbleven van 13 tot 15 oktober bij de Slufter op Texel en op 25 oktober in de Tuintjes op de noordpunt van Texel. Een derde exemplaar dat van 8 tot 23 oktober veel bekijks trok op de noordpunt van Texel, bleek – na bestudering van details in het verenkleed – dezelfde als de vogel die van 24 tot 26 oktober verbleef op Portland Bill, Dorset, Engeland, waar hij op 26 oktober werd gevangen; DNA-analyse toonde vervolgens aan dat het hier ging om een **Stejnegers Roodborsttapuit** *S m stejnegeri*. Indien aanvaard betreft dit het eerste geval van dit taxon. De eerste **Kaspische Roodborsttapuit** *S m variegatus* was een adult mannetje van 6 tot 20 oktober op Vlieland.

KWIKSTAARTEN TOT GORZEN Een mogelijke juveniele **Oostelijke Gele Kwikstaart** *Motacilla tschutschensis* bevond zich op 21 oktober bij Oost-Vlieland. Juveniele **Citroenkwikstaarten** *M citreola* werden gemeld op 3 september bij Naarden, Noord-Holland, en op 28 en 29 september op de noordpunt van Texel. De eerste **Grote Pieper** *Anthus richardi* van het najaar werd op 9 september gemeld bij Petten, Noord-Holland. Daarna werden in alle delen van het land door trektellers in deze periode in totaal ruim 80 exemplaren genoteerd, evenals ruim 100 **Duinpiepers** *A campestris* en 27 **Roodkeelpiepers** *A cervinus*. Een aantal van c 33 **Siberische Boompiepers** *A hodgsoni* was ongekend hoog. Vooral Vlieland viel in de prijzen met losse exemplaren op 6, 10, 20, 22, 23, 25 en 27 oktober en tot vier bijeen van 17 tot 24 oktober bij Oost-Vlieland. Andere werden gemeld op 8 oktober langs Den Haag en Vlissingen; op 13 oktober op Texel en langs Kamperhoek; van 15 tot 20 oktober bij De Koog op Texel; van 16 tot 19 oktober op Schiermonnikoog; op 17 oktober op Ameland, Friesland, en bij Noordwijkerhout, Zuid-Holland; van 17 tot 21 oktober bij Hoorn op Terschelling (twee); op 18 en 19 oktober langs Den Haag; op 19 oktober op Ameland en bij Castricum (vangst); op 19 en 20 oktober langs Veenendaal, Utrecht; op 20 oktober bij Castricum (vangst); op 25 oktober bij Vijfhuizen, Noord-Holland; en van 31 oktober tot 4 november in het Robbenoordbos bij Den Oever (maximaal vier). Een **Petsjorapieper** *A gustavi* werd op 20 en 21 oktober gemeld bij Oost-Vlieland. Helaas liet de vogel zich tot teleurstelling van de vele toegesnelde vogelaars niet uitvoerig genoeg bekijken om te zien of het inderdaad een pieper betrof maar wel werden roepjes opgenomen. Indien aanvaard betreft dit het eerste geval. Op 19 oktober passeerden c 112 000 **Vinken** *Fringilla coelebs* telpost de Vulkaan bij Den

Haag; dagen met meer dan 100 000 zijn uitzonderlijk. Opmerkelijk was verder dat door trektellers slechts vier **Fraters** *Linaria flavirostris* werden genoteerd; in dezelfde periode in 2010 en 2011 waren dat er respectievelijk c 240 en c 150. Op 10 oktober werd een overvliegende vermoedelijke **Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* gefotografeerd – in een groepje van vijf kruisbekken *Loxia* – op telpost Maarnsche Berg bij Maarn, Utrecht. **Roodmussen** *Carpodacus erythrinus* werden gemeld op 2 september op Schiermonnikoog (twee) en op 15 september en 6 oktober op Vlieland. Er werden bovendien drie exemplaren geringd op Texel en Vlieland. Door trektellers werden 31 **Ortolanen** *Emberiza hortulana* waargenomen – iets minder dan in dezelfde periode in 2010 en 2011, toen respectievelijk 65 en 49 exemplaren werden gemeld. **Bosgorzen** *E rustica* werden gezien op 13, 14 en 22 september en op 25 oktober op Vlieland, op 25 september in de Eemshaven en op 23 oktober bij Huizen, Noord-Holland. Er werden vanaf 15 september maar liefst c 28 **Dwerggorzen** *E pusilla* gemeld, waarvan c negen op Vlieland. Opmerkelijk waren verder een vangst op 18 september bij Ooij, Gelderland, en maar liefst zes vangsten tussen 8 en 20 oktober bij Castricum. **Grauwe Gorzen** *E calandra* werden genoteerd op 4 september bij Ossendrecht, Noord-Brabant, op 7 oktober bij Sibbe, Limburg, en op 18 oktober over De Hamert, Limburg.

We bedanken Gerard Ouweneel en Fred Visscher voor hun hulp bij het samenstellen van dit overzicht.

Roy Slaterus, Bervoetsbos 71, 2134 PM Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Nederland (vincent.van.der.spek@dutchbirding.nl)

DB Actueel

Steppeklapekster op Texel In de late middag van zaterdag 27 oktober 2012 vond Siebold van Breukelen op Texel, Noord-Holland, een klauwier die hij als Kleine Klapekster *Lanius minor* determineerde. De vogel bevond zich op en langs een spaarzaam begroeid dijkje in het Hoornder Nieuwland bij Den Hoorn. In het laatste avondlicht werd de aanwezigheid nog bevestigd door Erik Menkveld en Marc Plomp. De volgende ochtend

603 Steppeklapekster / Steppe Grey Shrike *Lanius lahtora pallidirostris*, eerste-winter, Buitendijk, Texel, Noord-Holland, 30 oktober 2012 *(René Pop)*

rond 08:00 bleek bij bestudering onder betere (licht)omstandigheden door EM en Thijs Fijen al gauw dat het een Steppeklapekster *L lahtora pallidirostris* betrof. Meteen werd het nieuws verspreid en in de loop van de dag staken enkele 100-en vogelaars over naar het eiland. De vogel werkte uitstekend mee en leek zich niets aan te trekken van de vele bezoekers. Al gauw werd duidelijk waarom hij juist deze plek had uitgekozen; hij wist de ene muis na de andere te verschalken en ving ook een Veldleeuwerik *Alauda arvensis*. Een meidoorn fungeerde als opslagplaats waar de gevangen prooien werden gespietst. Soms ving hij tot op 5 m van de aanwezige vogelaars zijn prooien. Een aantal kon worden gedetermineerd, zoals Noordse Woelmuis *Microtus oeconomus arenicola* en Huisspitsmuis *Crocidura russula*. De volgende dagen bleef hij in hetzelfde gebied en trok dagelijks bekijks tot en met 9 november.

Dit betrof het tweede geval van deze soort. Van 4 tot 23 september 1994 verbleef een eerste-winter nabij De Cocksdorp, eveneens op Texel. Ook bij deze vogel dacht men aanvankelijk met een onvolwassen Kleine Klapekster van doen te hebben. Steppeklapekster vertoont hiermee inderdaad enige gelijkenis, met name in eerste winterkleed, maar onderscheidt zich door veel meer wit in vleugel (vooral op de handpennen, tertials en armpennen) en staart, de lichte teugel, het beduidend valere (licht bruingrijze) voorkomen op de boven- en onderdelen en het grotere formaat.

Steppeklapekster kent een dynamische taxonomische geschiedenis. Tot in de jaren 1990 werd *pallidirostris* beschouwd als ondersoort van Klapekster *L excubitor*. *Excubitor* werd vervolgens opgedeeld in twee soorten, met Zuidelijke (thans Iberische) Klapekster *L meridionalis* als nieuwe soort. Steppeklapekster werd vervolgens veelal als ondersoort beschouwd van *meridionalis* of (in ieder geval in Nederland) als aparte soort. Tegenwoordig rekent men Steppeklapekster tot één van de ondersoorten van Aziatische Klapekster *L lahtora* (Dutch Birding 32: 258-264, 2010). Hoewel het laatste woord over de taxonomie van Steppeklapekster vermoedelijk nog moet komen, is het inmiddels wel duidelijk een andere soort dan Klapekster en Iberische Klapekster. Het broedgebied van Steppeklapekster strekt zich uit over een smalle band van bosschages en woestijnen van de Kaspische Zee tot in Mongolië. Vooral de meest noordelijke populaties zijn langeafstandstrekkers die de winter doorbrengen in het Midden-Oosten, Noordoost-Afrika en Zuid-Azië. De andere ondersoorten van Aziatische Klapekster zijn niet als dwaalgast in West-Europa te verwachten.

In Europa zijn tot en met 2008 zeker 50 Steppeklapeksters vastgesteld, waarvan 19 in Brittannië. De overgrote meerderheid is tijdens de herfsttrek waargenomen, van augustus tot begin december. Een enkele keer heeft een exemplaar geprobeerd te overwinteren. De belangrijkste piek ligt tussen 20 oktober en 10 november (15 gevallen). Er zijn acht voorjaarsgevallen, van eind april (2), mei (3) en begin juni (2), merendeels uit Scandinavië. In vrijwel alle gevallen betrof het eerstejaars vogels (in tegenstelling tot ander zeldzame Aziatische klauwieren die regelmatig in adult kleed in West-Europa worden gezien). Uitzonderlijk was een eerste-zomer mannetje dat in juni-juli 2003 op Man in de Ierse Zee verbleef. Er zit een duidelijk stijgende lijn in het voorkomen in Europa. Een belangrijke verklaring is de toegenomen veldkennis van een groeiend aantal vogelaars maar een werkelijke toename (bijvoorbeeld door een westwaartse uitbreiding van het verspreidingsgebied) is niet uitgesloten. Zo veranderde de status van dit taxon in Israël binnen één decennium van dwaalgast naar schaarse wintergast en doortrekker. Er kunnen dus meer gevallen worden verwacht en, omdat van de acht Nederlandse klauwiersoorten er zeven op Texel zijn waargenomen, lijkt daar de kans op herhaling het grootst. Gert Ottens

Steppe Grey Shrike From 27 October to 9 November 2012, a first-winter Steppe Grey Shrike *Lanius lahtora pallidirostris* stayed near Den Hoorn on Texel, Noord-Holland, the Netherlands. This was the second record, after a first-year also on Texel from 4 to 23 September 1994. Both birds were initially identified as Lesser Grey Shrike *L minor*, indicating that any strange-looking grey shrike should be checked and documented carefully. There are now 50+ records of Steppe Grey in Europe, mostly in late autumn.

Opmerkelijke ontknoping rondom Stejnegers Roodborsttapuit op Texel Het weekend van 6 en 7 oktober 2012 op Texel, Noord-Holland, eindigde voor mij enigszins onbevredigend: ik was nauwelijks aan vogelen toegekomen. Zaterdag 6 oktober begon spannend met windstil weer en een duidelijke aankomst van vogels, maar werd in de ochtend ruw verstoord door de ontdekking van een Kaspische Roodborsttapuit *Saxicola maurus variegatus* op Vlieland, Friesland (gevolgd door een evenzo ruwe twitch per boot heen en weer naar Vlieland). Vervolgens stond er op zondag een harde wind die het vogelskijken lastig maakte. Gelukkig had ik de mogelijkheid om nog een dag extra te blijven en maandagochtend 8 oktober begon windstil. Nadat ik de zeereep achter de Robbenjager (westelijk van De Cocksdorp) was doorgelopen was het duidelijk dat veel van de vogels van het weekend vertrokken waren en dat er nauwelijks tot geen nieuwe aankomst was. Onderweg was ik in gesprek geraakt met Job Aben die vanuit België op bezoek was en toen wij aankwamen bij het 'Renvogelveld' ontdekte ik aan de overzijde van het veld een lichte zangvogel. Hoewel op enige afstand was hij direct te herkennen als Aziatische Roodborsttapuit *S maurus* en ik waarschuwde andere vogelaars in de buurt. De determinatie ten opzichte van Roodborsttapuit *S rubicola* was weliswaar eenvoudig maar het was geen typische bleke 'buffy' Aziatische Roodborsttapuit. Reeds bij de ontdekking viel op dat de bovendelen vrij donker waren, dat de stuit opvallend diep oranje-zeemkleurig was, contrasterend met een zwartachtige staart, en dat een wenkbrauwstreep nauwelijks aanwezig was. Dit alles leek echter binnen de variatie van Aziatische Roodborsttapuit te vallen.

De vogel werd voor het laatst waargenomen en gefotografeerd op 23 oktober; de melding van een Aziatische Roodborsttapuit op 25 oktober in de c 0.5 km verderop gelegen 'Tuintjes' betrof volgens Paul Marcus, die beide

604 Stejnegers Roodborsttapuit / Stejneger's Stonechat *Saxicola maurus stejnegeri*, eerstejaars mannetje, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 10 oktober 2012 *(Jos van den Berg)*

vogels zag, op basis van kleedkenmerken zeker een ander exemplaar. Vooral tijdens het Dutch Birding-vogelweekend op 13-14 oktober trok de vogel veel bekijks en tijdens zijn lange verblijf werd hij door minstens 300 vogelaars gezien. In die tijd las ik met interesse een bijdrage op Birding Frontiers (www.birdingfrontiers.com) over een Aziatische Roodborsttapuit op Shetland, waarbij het vraagstuk werd aangekaart of en hoe een Stejnegers Roodborsttapuit *S m stejnegeri* (hierna *stejnegeri*) in Europa van een nominaat *maurus* kon worden onderscheiden. De Texel-vogel leek donker genoeg voor een *stejnegeri* maar er waren volgens mij onvoldoende handvatten bekend om dit taxon in het veld te determineren.

De ontwikkeling die volgde had niemand kunnen bedenken... Een aanvankelijk als Aziatische Roodborsttapuit gedetermineerde vogel in Portland Bill, Dorset, Engeland, op 24-26 oktober werd door Paul Leader uit Hongkong, China, op basis van foto's bestempeld als potentiële *stejnegeri*, met name vanwege de donkere bovendelen en scherp afgetekende lichte keelvlek. Eenmaal gevangen bleken de maten geen uitsluitsel te geven maar een daaropvolgende DNA-analyse van een veer bevestigde de determinatie als *stejnegeri*. De gelijkenissen tussen de vogel van Portland Bill en die van Texel waren opvallend, zoals ook werd opgemerkt bij discussies op de Dutch Birding-website door onder anderen Tom van der Have en Jan Hein van Steenis. Martin Garner was de eerste die met de suggestie kwam dat het weleens hetzelfde exemplaar kon zijn. Een daaropvolgende gedetailleerde fotoanalyse door Nils van Duivendijk toonde, tot ieders grote verbazing, aan dat het inderdaad één en hetzelfde individu betrof! Wat volgde was een discussie op diverse internetfora waarin de 'één-individu-theorie' verder werd uitgeplozen. Er werden steeds meer individueel onderscheidbare herkenpunten gevonden die steeds weer een match toonden, zoals kleine beschadigingen op individuele veren, waardoor ook de laatste scepsis werd weggenomen. Hieruit volgde de conclusie dat de vogel de reis van minimaal 575 km tussen de beide locaties afgelegd moest hebben tussen 23 oktober om 18:30 (laatste waarneming Texel) en 24 oktober om 16:00 (eerste waarneming Portland Bill; lokale tijd).

Indien aanvaard betreft de vogel van Portland Bill en Texel waarschijnlijk het eerste (bewezen) geval van *stejnegeri* voor de WP en dus een nieuw taxon voor Nederland. Het is dan ook de eerste dwaalgast in Nederland die op basis van in het buitenland verkregen DNA gedetermineerd kon worden. *Stejnegeri* broedt in Oost-Siberië, Rusland, ten oosten van nominaat *maurus* (cf Dutch Birding 34: 382, figuur 1, 2012) en is een te verwachten dwaalgast in Europa. Zowel de taxonomische status als de veldherkenning van *stejnegeri* zijn nog niet geheel duidelijk. DNA-onderzoek heeft uitgewezen dat *stejnegeri* en nominaat *maurus* niet elkaars nauwste verwanten zijn en als aparte soorten kunnen worden beschouwd maar er bestaan nog veel onduidelijkheden over hun verwantschap met andere taxa (ondersoorten) in het roodborsttapuitencomplex. De toegenomen inte-

resse in *stejnegeri*, mede door de mogelijke split, zal hopelijk leiden tot betere kennis van de veldkenmerken en het is de verwachting dat het aantal gevallen daardoor zal toenemen. DIEDERIK KOK

STEJNEGER'S STONECHAT On 8-23 October 2012, a warmly coloured Siberian Stonechat *Saxicola maurus* stayed on Texel, Noord-Holland, the Netherlands. Remarkably, on 24 October, the same individual (recognized by feather details visible when comparing photographs) was trapped at Portland Bill, Dorset, England, were it stayed until 26 October. DNA analysis proved that the bird was a Stejneger's Stonechat *S m stejnegeri*, a first for Britain and the Netherlands, if accepted. Both the taxonomic status of *stejnegeri* (which has been shown to be specifically distinct from nominate *maurus*) and its field identification need further clarification.

Oosterse Zwarte Roodstaarten bij Rolde en Paesens Op donderdag 8 november 2012 maakte André-Willem Faber een korte wandeling met de hond bij Rolde, Drenthe. Toen hij langs een akker liep hoorde hij een roepje dat hem deed denken aan een Roodborsttapuit *Saxicola rubicola*. Met de kijker zocht hij de akker af maar hij kon niet direct iets vinden. Het geluid hield aan en hij liep de akker op tot hij na c 50 m een beestje zag scharrelen tussen de maïsstobben. Hij richtte zijn kijker en schrok behoorlijk: een roodstaart *Phoenicurus* met een knaloranje buik vulde zijn kijkerbeeld! Gelijk pakte hij zijn fototoestel uit de tas en begon bewijsplaatjes te maken; even later kwam de roodstaart doodleuk naar hem toe gescharreld! Het uiterlijk en het makke gedrag deden hem denken aan Oosterse Zwarte Roodstaart *P ochruros phoenicuroides*. Spoedig kon AWF toonbare foto's produceren en stuurde deze via WhatsApp naar onder anderen Tjeerd Burger en Alwin van Lübeck. Tijdens de daaropvolgende discussie had AWF tijd om de vogel wat beter te bekijken en hij zag een wat lichter voorhoofd en ook een wat bruinige rug, waardoor weer enige twijfel ontstond. Zou het toch een Gekraagde Roodstaart *P phoenicurus* zijn, want hoe vaak zie je die nu in winterkleed? Na enig debat werd deze optie weer afgeschreven maar een hybride zou kunnen dus die moest nog worden uitgesloten. Ondertussen waren de foto's ook op Facebook en de WhatsApp-groep van Groningse twitchers gegooid waar onmiddellijk paniek uitbrak. Sander Bot belde direct voor de locatie en de vogel werd als mogelijke Oosterse Zwarte Roodstaart doorgepiept. Binnen een half uur kwamen SB en Pieter van Veelen met relevante literatuur onder de arm aangerend en konden de kenmerken nalopen. Alles leek te passen op een eerste-winter mannetje Oosterse Zwarte en hoewel lastig met zekerheid in het veld vast te stellen leek ook de handpenformule te kloppen, waarna de vogel als 'vrij zeker' werd doorgepiept. Tot donker werd hij die dag door bijna 30 vogelaars gezien, en naast goede foto's werd er een geluidsopname van de roep gemaakt. Achter de computer werd 's avonds de handpenratio berekend die ongeveer op het gemiddelde van Oosterse Zwarte uitkwam (cf Dutch Birding 27: 171-194, 2005). De vogel werd de dagen erna druk bezocht en liet zich van zeer dichtbij bewonderen en vastleggen; hij bleef tot 12 november.

Bert Duker en Rudie Huiting gaan regelmatig samen een dagje vogelen, zo ook vrijdag 9 november 2012. Ondanks dat de Oosterse Zwarte Roodstaart in Rolde verleidelijk dichtbij zat (half uurtje rijden), besloten ze toch het gebruikelijke rondje Lauwersmeer te doen. Tijdens de tocht was het overal opvallend rustig en veel bijzonders kregen ze niet te zien. Ze besloten om nog even naar Paesens, Friesland, te gaan om Strandleeuweriken *Eremophila alpestris* en Sneeuwgorzen *Plectrophenax nivalis* te zoeken. Toen ze de auto langs de Achterwei geparkeerd hadden viel hen onmiddellijk een roodstaart op. De vogel werd als Zwarte Roodstaart gedetermineerd, een leuke soort in november! Hij was niet schuw en zat een paar keer op maar een paar meter afstand; BD kon daardoor een aantal foto's maken. Vooral de rode buik zat hen niet lekker maar de *ANWB-vogelgids* gaf geen uitkomst: het afgebeelde mannetje Zwarte Roodstaart van de ondersoort *P o semirufus* leek er nog het meest op maar was het niet helemaal en ook Gekraagde Roodstaart klopte niet. Oosterse Zwarte Roodstaart (*phoenicuroides*) stond niet in de gids en verder hadden BD en RH geen literatuur bij zich, dus gingen zij verder. Na thuiskomst bekeek RH nog eens wat foto's van de Oosterse Zwarte van Rolde en kwam tot de conclusie dat de vogel van Paesens daar veel op leek. Hij mailde BD met het verzoek de foto's op te sturen. De volgende dag vergeleek RH de foto's met onder andere de kenmerken vermeld in de *Dutch Birding Kenmerkengids* en kwam tot de conclusie dat het een eerste-winter mannetje Oosterse Zwarte moest zijn.. Die avond wijzigde RH op www.waarneming.nl de determinatie, plaatste de foto's van BD erbij, bracht de waarneming onder de aandacht op het forum van www.waarneming.nl en verzocht BD de foto's naar www.lauwersmeer.com te e-mailen. Zondagochtend werd de vogel reeds om 08:00 terug gevonden en tot en met maandag 12 november kon hij uitvoerig worden bekeken en gefotografeerd.

Van beide vogels zijn uitwerpselen verzameld voor DNA-analyse. Indien aanvaard betreffen dit het tweede en derde of derde en vierde geval voor Nederland. Het eerste geval was op 21-23 oktober 2003 in IJmuiden, Noord-Holland (Dutch Birding 27: 171-194, 2005), en een waarneming bij Oosterend op Terschelling, Friesland, op 13 november 2012 (Dutch Birding 34: 68, plaat 90, 2012) is nog in behandeling bij de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). ANDRÉ-WILLEM FABER & RUDIE HUITING

EASTERN BLACK REDSTARTS On 8-12 November 2012, a first-winter male Eastern Black Redstart *Phoenicurus ochruros phoenicuroides* was present near Rolde, Drenthe, the Netherlands. On 9-12 November, a first-winter male was seen at Paesens, Friesland, the Netherlands. If accepted, these records constitute the second and third or third and fourth for the Netherlands, after a bird at IJmuiden, Noord-Holland, on 21-23 October 2003 and one (still under consideration) on Terschelling, Friesland, on 13 November 2011.

605 Oosterse Zwarte Roodstaart / Eastern Black Redstart *Phoenicurus ochruros phoenicuroides*, eerstejaars mannetje, Rolde, Drenthe, 12 november 2012 *(Eric Menkveld)*

606 Oosterse Zwarte Roodstaart / Eastern Black Redstart *Phoenicurus ochruros phoenicuroides*, eerstejaars mannetje, Paesens, Friesland, 12 november 2012 *(Rob Olivier)*

DBA-nieuws

Betaling van abonnementsgeld voor 2013 Bij dit nummer van Dutch Birding treft u een rekening aan voor het abonnementsgeld van 2013. De abonnementsprijs blijft voor Nederland EUR 39.50 (inclusief het Dutch Birding-jaaroverzicht op dvd) en voor België EUR 39.50; geïnteresseerde Belgische begunstigers kunnen de dvd op de Belgische Vogeldag kopen of nabestellen (EUR 3.00, excl porto). Nederlandse abonnees kunnen het abonnementsgeld betalen met de bijgevoegde acceptgirokaart. Indien u via internet betaalt, vermeld dan uw lidnummer (dit is te vinden op de bijgevoegde rekening). De Belgische abonnees wordt gevraagd om de betaalinstructies op de rekening te volgen. De acceptgirokaart of een internetbetaling kunnen niet voor een adreswijziging worden gebruikt; u wordt verzocht een adreswijziging altijd apart per post of per e-mail te sturen naar onderstaand adres. Wij verzoeken u vriendelijk het abonnementsgeld voor 1 januari 2013 over te maken. Voorts wordt u verzocht om alle correspondentie over abonnementszaken te richten aan: Dutch Birding Association, p/a Gerald Oreel, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Nederland, of aan circulation@dutchbirding.nl.

Payment of subscription for 2013 Enclosed with this issue, you will find the invoice for the subscription fee of 2013. The rates for 2013 remain EUR 40.00 for subscribers in Europe (outside Belgium and the Netherlands) and EUR 43.00 for subscribers outside Europe. We kindly request to follow the instructions on the enclosed invoice. Please, do not use payments as a change of address message but send a change of address separately to: Dutch Birding Association, c/o Gerald Oreel, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Netherlands, or circulation@dutchbirding.nl. You are asked to use this address for all other subscription matters as well.

Dutch Birding-vogeldag 2013 De komende Dutch Birding-vogeldag vindt plaats op zaterdag 2 februari 2013, op dezelfde locatie centraal in het land als de afgelopen jaren, Congrescentrum De Werelt te Lunteren, Gelderland. Er wordt nog hard gewerkt aan het programma maar de volgende onderwerpen voor lezingen staan al vast: Lepelbekstrandloper *Eurynorhynchus pygmeus* blijft een tot de verbeelding sprekende soort maar is zwaar bedreigd. Debbie Pain, 'director of conservation' van de Wildfowl & Wetlands Trust in Engeland komt ons bijpraten over het werk dat wordt gedaan om de soort te redden; Peter de Knijff praat ons bij over DNA-studies in de vogelwereld; Alwin Borhem vertelt over het jaarlijsten; en is er een Mystery Bird Competitie om de determinatiecapaciteiten van het publiek te testen. Meer details over het lezingenprogramma volgen snel via de website.

In de ruime foyer van het congrescentrum wordt zoals altijd een vogelaarsbeurs ingericht met boeken, optische apparatuur, cd's en dvd's, collega-vogelorganisaties, aanbieders van vogelreizen en vogelkunst. Indien u ook interesse heeft om met een stand aanwezig te zijn, dan kunt u voor meer informatie contact opnemen met Rob Gordijn (rob.gordijn@dutchbirding.nl).

De zaal gaat open om 09:00. Het programma duurt tot c 17:00 en tussen de lezingen door zijn ruime pauzes om de stands te bezoeken en/of gezellig bij te praten. De entree bedraagt EUR 5.00. Voor het definitieve programma, een overzicht van de standhouders en informatie over de bereikbaarheid van Congrescentrum De Werelt zie onze website www.dutchbirding.nl. Rob Gordijn & Arjan van Egmond

Corrigenda

Door een lettertypestoring bij de drukker zijn op het laatste moment van de productie van het vorige nummer (Dutch Birding 34-5, 2012) op verschillende plaatsen stukjes tekst weggevallen. Het gaat voornamelijk om de titels van de samenvattingen/summaries van artikelen en om de auteursnamen in de rubrieken DBA-nieuws en DBActueel. Ze worden hieronder alsnog vermeld / due to a font type printing disorder, some text parts were invisible in the previous issue (Dutch Birding 34-5, 2012):

p 285: titel van de samenvatting / title of summary is: Toename van Dwergaalscholver in Midden- en West-Europa en groei van broedpopulatie in Zuid-Europa

p 293: titel van de samenvatting / title of summary is: Influx van Roze Pelikanen in Sardinië, Italië, in voorjaar 2008

p 301: titel van de samenvatting / title of summary is: Adulte Amerikaanse Zilvermeeuw in Galicia, Spanje, in winter 2010/11

p 304: titel van de summary / title of summary is: Sooty Tern at Maasvlakte in August 2012

p 308: titel van de summary / title of summary is: Long-tailed Shrike near Den Helder in October 2011

p 315: titel van de summary / title of summary is: Slender-billed Curlew collected at Zierikzee in December 1888

p 317: eerste kolom, regel 5 van de beschrijving / first column, line 5 of description: 'HEAD range...' moet zijn / should read 'HEAD Orange...'.

p 317: eerste kolom, regel 28 van de beschrijving / first column, line 28 of decsription: 'SONG ot...' moet zijn / should read 'SONG Not...'

[*Dutch Birding 34: 430-431, 2012*]

p 320: CDNA-mededelingen: auteurs zijn / authors are Roy Slaterus & Dick Groenendijk

p 345: rechter kolom / right column: auteurs zijn / authors are Merel Zweemer, Atze Witteveen, Kees Rebel & Enno B Ebels; titel van de samenvatting / title of summary is: Thick-billed Murre

p 346: DBA-nieuws: de auteurs van de drie stukken zijn respectievelijk / authors of three items are, respectively: Arjan van Egmond, voorzitter Dutch Birding Association; Bestuur Dutch Birding Association; Board Dutch Birding Association

In het bijschrift bij plaat 476 (Dutch Birding 34: 339, 2012) werd niet de juiste fotograaf vermeld. De foto werd gemaakt door Jan den Hertog / In the caption of plate 476 (Dutch Birding 34: 339, 2012) the wrong photographer was mentioned. The photograph was taken by Jan den Hertog. Redactie / Editors